

Vlada Crne Gore

Ministarstvo ekonomije

Podgorica, 24.11.2009

U p i t n i k

Informacija koju od Vlade Crne Gore zahtijeva Evropska komisija u cilju pripreme Mišljenja o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji

01 Slobodno kretanje roba

Odgovorno lice:	Branko Vujovic
Rukovodilac grupe:	Dragan Vukcevic
Zamjenik rukovodioca grupe:	Miodrag Perovic
Sekretar grupe:	Ana Martinovic
Zamjenik sekretara grupe:	Dusan Vukotic
Kontakt MEI:	Djordje Jankovic
IT Podrška:	Maja Dragojevic

Sadržaj:

POGLAVLJA ACQUIS - SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA KOJE PROIZILAZE IZ CLANSTVA.....	5
Poglavlje 1: Slobodno kretanje roba.....	6
A. Zakonodavno usklađivanje	6
B. Kapacitet za sprovođenje uključujući i administrativni kapacitet.....	6
A. Standardizacija	10
B. Ocjena usaglašenosti	12
C. Akreditacija.....	16
D. Metrologija.....	19
E. Tržišni nadzor	21
A. Harmonizacija zakona uključujući tehničke propise	23
B. Kalibracija, metrologija, standardi, ispitivanje, sertifikacija, ocjena usaglašenosti, akreditacija i tržišni nadzor.....	44
A. Harmonizacija zakona uključujući tehničke propise	59
B. Kalibriranje, metrologija, standardi, testiranje, certifikacija, procjena usaglašenosti, akreditacija i nadzor nad tržištem.....	77
A. Mjere koje imaju učinak jednak kvantitativnim ograničenjima.....	97
B. Vraćanje nezakonito iznesenih predmeta kulturne baštine	102
C. Kontrola nabavke i posjedovanja oružja	103
D. Provjere usaglašenosti sa pravilima o bezbjednosti proizvoda u slučaju proizvoda uvezenih iz trećih zemalja	109

**POGLAVLJA ACQUIS - SPOSOBNOST PREUZIMANJA
OBAVEZA KOJE PROIZILAZE IZ CLANSTVA**

Poglavlje 1: Slobodno kretanje roba

OPŠTI PRINCIPI

A. Zakonodavno usklađivanje

1. Koji je osnov za regulisanje usaglašenosti proizvoda i koliko se vaše zakonodavstvo približilo principima koji se primjenjuju u evropskom harmonizovanom zakonodavstvu, tj. minimalni zahtjevi, odsustvo obaveznih standarda, autocertifikacija i pretpostavka usaglašenosti?

Pravni osnov za usaglašenost proizvoda je Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, broj 14/08) (Aneks 16). U predmetnom zakonu u članu 2 je definisana svrha i sadržaj donošenja tehničkih propisa, pa samim tim i tehničkih zahtjeva za proizvod čime je regulisanost usaglašenosti proizvoda stavljena u okvire bezbjednosti proizvoda, što je osnovni princip zastupljen u evropskom harmonizovanom tehničkom zakonodavstvu. U Crnoj Gori se dakle propisuju mjere koje se odnose na bezbjednost proizvoda a ne na kvalitet proizvoda što je u saglasnosti sa harmonizovanim EU zakonodavstvom u ovoj oblasti. Takođe, članom 15 su propisane sve dozvoljene metode ocjenjivanja usaglašenosti koje se primjenjuju kroz Stari (sektorski), Novi i Globalni pristup. Nadležnost za donošenje tehničkih propisa je dodijeljena nadležnim ministarstvima za grupe proizvoda koje spadaju u njihovu resornu nadležnost.

Po Zakonu o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08) članom 21, propisano je da u Crnoj Gori standardi čija je primjena obavezna postaju neobavezni danom pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji. Set zakona infrastrukture kvaliteta je obezbijedio takav zakonodavni okvir da je pretpostavka usaglašenosti ispunjena ukoliko proizvod ispunjava zahtjeve standarda na koje se tehnički propis poziva odnosno da je proizvod bezbjedan ukoliko je usaglašen sa standardima ili posebnim tehničkim zahtjevima iz predmetnog tehničkog propisa.

Ukoliko za proizvod ne postoji posebni tehnički propis, primjenjuje se Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08) koji je koncipiran na isti način te je samim tim pretpostavka o usaglašenosti identična.

B. Kapacitet za sprovođenje uključujući i administrativni kapacitet

2. Koji je pravni osnov i administrativna struktura tehničkih propisa, standarda, ocjene usaglašenosti, akreditacije, sertifikacije, metrologije i tržišnog nadzora?

Zakonodavstvo iz oblasti infrastrukture kvaliteta predstavlja pravni osnov za donošenje i primjenu tehničkog zakonodavstva koje čine sljedeći zakoni:

- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08)
- Zakon o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08)
- Zakon o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08)
- Zakon o akreditaciji (Sl. list CG, br. 54/2009) (Aneks 14)
- Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08)

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08) propisuje administrativnu strukturu za donošenje tehničkih propisa (nadležna ministarstva propisuju tehničke propise iz okvira svojih resora). Bliže uređenje predmetne materije je definisano kroz podzakonke akte:

- 1) Uredba o postupku notifikacije u oblasti tehničkih propisa, standarda i postupaka ocjene usaglašenosti (Sl. list CG, br. 55/08);
- 2) Uredba o načinu izrade i donošenju tehničkih propisa i tehničkih specifikacija i registru tehničkih propisa (Sl. list CG, br. 55/08);
- 3) Uredba o načinu i postupcima ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 71/08);
- 4) Uredba o uslovima za primjenu tehničkih propisa drugih država i evidenciji stranih isprava o usaglašenosti (Sl. list CG, br. 74/08)

Gore navedeno zakonodavstvo sa podzakonskim aktima transponuje sve evropske principe u horizontalnom smislu, dok će vertikalno zakonodavstvo koje se odnosi na pojedine grupe proizvoda biti postupno harmonizovano uz korišćenje propisanih mjera u nadležnim ministarstvima u okviru njihovih resora.

3. Kako su te funkcije organizovane, kako se sprovode i koordiniraju?

Zakonom o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08) i njegovim podzakonskim aktom Odlukom o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore (Sl. list RCG, br. 21/07) je propisano da u nadležnosti Instituta spada i priprema tehničkih propisa. Priprema tehničkih propisa podrazumijeva da nadležna ministarstva imaju mogućnost da prilikom donošenja tehničkog propisa traže od Instituta analizu koji se sve međunarodni i strani standardi i srodni dokumenti odnose na predmetni proizvod za koji se propisuju tehnički zahtjevi. Za donošenje nacionalnih standarda i prihvatanje međunarodnih Vlada Crne Gore je obezbijedila početne uslove za rad Instituta a ovlastila je Ministarstvo ekonomije da u ime osnivača (Vlada Crne Gore) potpisuje godišnji ugovor sa Institutom na osnovu plana i programa za tekuću godinu i stara se o njegovoj primjeni. Institut za standardizaciju je nezavisno tijelo pa je osnov saradnje između Državne uprave i Instituta pomenuti komercijalni ugovor.

Zakonom o akreditaciji (Sl. list CG, br. 54/2009) (Aneks 14) stvoren je pravni osnov za Odluku o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore (Sl. list CG, br. 21/07). Veza Akreditacionog tijela Crne Gore i ostalih institucija je sistemsko povezivanje vezano za ocjenu usaglašenosti. Nadležna ministarstva prilikom propisivanja tehničkih propisa procjenjuju opravdanost imenovanja/ovlašćivanja tijela za ocjenu usaglašenosti i ukoliko je to zahtjev nacionalne ekonomije ili transponovanja harmonizovanih propisa, obavještavaju informacioni punkt. Informacioni punkt kontaktira Akreditaciono tijelo za procjenu da li postoje akreditovana tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti. Akreditaciono tijelo Crne Gore može i direktno u saradnji sa nadležnim ministarstvima da učestvuje u izradi tehničkog propisa po ovom osnovu. Ukoliko se utvrdi da nema akreditovanog tijela u datoj oblasti i obimu, nadležna ministarstva procjenjuju potrebu priznavanja stranih isprava o usaglašenosti a Akreditaciono tijelo može uzeti učešće u procjeni ekvivalentnosti tehničkog propisa i samim tim i pratećih isprava o usaglašenosti izdatih u drugoj državi.

Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08) propisane su veze u metrološkom sistemu vezane za ispunjavanje zahtjeva vezanih za zakonsku metrologiju. Najvažniji dio ovog sistema je Zavod za metrologiju. Zavod za metrologiju ima zakonsku obavezu pripreme metroloških propisa,

metrološkog nadzora i inspekcije. Zavod za metrologiju je organ državne uprave a nad njim vrši nadzor Ministarstvo ekonomije.

U okviru Ministarstva ekonomije (Sektor za unutrašnje tržište i trgovinu), formiran je Odsjek za infrastrukturu kvaliteta koji predstavlja informacijski punkt za tehničke propise kako prema WTO tako i prema EU. Procedurom interne notifikacije nadležna ministarstva treba da na propisanom formularu obavještavaju informacijski punkt o donošenju tehničkih propisa iz njihove nadležnosti. Odsjek za infrastrukturu kvaliteta saraduje sa institucijama infrastrukture kvaliteta u okviru oblasti njihovog rada. Odsjek obavještava ministarstva o potrebi donošenja novih ili izmjena postojećih tehničkih propisa ukoliko u komunikaciji sa drugim međunarodnim kontaktima dođe do saznanja o takvoj potrebi. Odsjek učestvuje u radu podkomiteta CEFTA u oblasti NTB- netarifnih barijera u trgovini, koordinira Poglavlje 01. – Slobodan protok roba u okviru integracionih procesa sa EU i pruža podršku u pregovorima sa Svjetakom trgovinskom organizacijom vezano za TBT/WTO – tehničke barijere u trgovini. Odsjek pruža logističku podršku radu Odboru programa Vlade Crne Gore za kvalitet koji se bavi pitanjima u neregulisanoj oblasti kao što su Sistem menadžmenta kvalitetom QMS, upravljanje zaštitom životne sredine EMS, podrška implementaciji akreditacionih standarda kao što su ISO 17025, ISO 17020 i sl. Odsjek ove poslove u saradnji sa Odborom radi na bazi pružanja subvencija i kroz suorganizaciju savjetovanja, tribina i seminara.

4. Da li relevantna ministarstva i tehničke organizacije imaju dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za bavljenje tehničkim aspektima izrade propisa i da se obezbijedi prikladna koordinacija i izvršavanje zakona? Molimo da precizirate.

Crna Gora je formiranjem institucija infrastrukture kvaliteta i donošenjem Nacionalnog programa integracija NPI završila veoma važnu fazu pripreme. U svim aktivnostima i oblastima se pojavljuju prvi slučajevi transponovanja i primjene EU zakonodavstva. Međutim, nova faza u kojoj Crnu Goru očekuje mnogo intenzivniji rad, se planira upravo za 2010. i 2011. godinu i zahtjeva značajno veći broj izvršilaca. Kompetencije su realni problem, pa se kroz razne programe pomoći u narednom periodu planira veliki broj obuka. Takođe, Crna Gora je proučila i primjere ostalih država i slično svim adekvatnim primjerima se vidi da sistem mora da bude fleksibilan i promjenljiv zavisno od faze u kojoj se koristi, od transponovanja do primjene i tržišnog nadzora. U horizontalnom zakonodavstvu, zbog svih ovih prethodnih objektivnih okolnosti, ostavljena je mogućnost modifikacija u sistemskom pristupu. Po pitanju gore navedenih preventivnih i korektivnih mjera očekuje se i transformacija Odbora Programa Vlade Crne Gore za kvalitet kako bi se aktivnije uključio u ubrzanje koordinacije i primjene zakonodavstva naročito u dijelu edukacije u nadležnim ministarstvima.

HORIZONTALNE MJERE

5. Koje je sporazume o međusobnom priznavanju ili saradnji u oblasti standarda, ispitivanja, sertifikacije i ocjene usaglašenosti vaša zemlja potpisala? Da li takvi ugovori kao osnovu koriste međunarodne standarde? Molimo da dostavite prevedene kopije (na engleskom jeziku) relevantnih sporazuma.

CEFTA SPORAZUM

U okviru CEFTA sporazuma, čija je puna primjena otpočela 22. novembra 2007. godine, odlukom Zajedničkog komiteta br. 5/2007, formiran je Podkomitet za tehničke barijere u trgovini i necarinske barijere. Podkomitet ima za cilj da identifikuje, razmatra i predlaže mjere za uklanjanje tehničkih barijera u trgovini i necarinskih barijera. U tački 2.2 Odluke br. 5/2007 definisano je da će Podkomitet za tehničke barijere u trgovini i necarinske barijere:

- podsticati usklađivanje tehničke regulative, standarda i obaveznih procedura za ocjenu usklađenosti sa pravilima i procedurama STO;
- podsticati usklađivanje, gdje je potrebno, tehničkih regulativa, standarda i procedura za ocjenu usklađenosti sa istim primjenjenim u EU;
- podsticati priznavanje dokumenata o ocjeni usklađenosti kreiranih od strane ovlašćenih tijela za ocjenu usklađenosti;
- podsticati pregovore za zaključivanje plurilateralnih sporazuma između Strana

OBLAST STANDARDIZACIJE

- Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji između Instituta za standardizaciju Crne Gore (ISME) i Instituta za standardizaciju Srbije (ISS) – potpisan u Beogradu, 16.07.2007. godine;
- Sporazum o poslovno-tehničkoj saradnji između Instituta za standardizaciju Crne Gore (ISME) i Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (BAS) – potpisan u Sarajevu, 19.11.2007. godine;
- Bilateralni sporazum o poslovno-tehničkoj saradnji između Instituta za standardizaciju Crne Gore (ISME) i Instituta za standardizaciju Republike Makedonije (ISRM) – potpisan u Ohridu, 18. juna 2009. godine;
- Bilateralni sporazum o poslovno-tehničkoj saradnji između Instituta za standardizaciju Crne Gore (ISME) i Instituta za standardizaciju Republike Albanije (DPS) – potpisan u Ohridu, 18. juna 2009. godine.

Uz navedeno, Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME) i Britanski Institut za standardizaciju (BSI) potpisali su 12.08.2008. godine Ugovor kojim se Institutu za standardizaciju Crne Gore omogućuje prodaja britanskih standarda (BS) na teritoriji Crne Gore.

OBLAST AKREDITACIJE

Akreditaciono tijelo Crne Gore ima ugovorni odnos sa EA (European Cooperation for Accreditation), koji je, nakon prethodne propisane procedure, novembra 2008. godine potpisan u Lisabonu (Rezolucija 22.Generalne skupštine). Akreditaciono tijelo je u aprilu 2009. godine, nakon prethodno ispunjenih zahtjeva postalo pridruženi član ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation). Takođe, Akreditaciono tijelo Crne Gore je potpisalo Sporazume o saradnji iz oblasti akreditacije sa nacionalnim akreditacionim tijelima u regionu:

- Akreditacionim tijelom Srbije (ATS) 16.01.2008. godine
- Direktoratom za akreditaciju Albanije (DA) 28.01.2008. godine
- Institutom za akreditaciju Republike Makedonije (IARM) 29.01.2008. godine
- Institutom za akreditiranje Bosne i Hercegovine (BATA) 14.03.2008. godine
- Hrvatskom agencijom za akreditaciju (HAA) 24.07.2008. godine

Navedni sporazumi će pomoći harmonizaciji procesa akreditacije u regionu, što je u skladu sa Sporazumom o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi CEFTA 2006 Aneks 1, poglavlje IV Tehničke prepreke u trgovini.

OBLAST METROLOGIJE

Zavod za metrologiju je u junu 2008. godine, potpisao sporazum o saradnji (Memorandum of Understanding) sa Generalnom direkcijom za metrologiju Albanije, kao osnov saradnje u oblasti metrologije.

Zavod je uputio sporazum o saradnji i Direkciji za mere i dragocene metale, i očekuje se potpisivanje sporazuma nakon što Direkcija završi proceduru kod nadležnog Ministarstva Republike Srbije.

Zavod namjerava da u skoroj budućnosti inicira zaključivanje sporazuma o saradnji i sa Nacionalnim metrološkim institutima Republike Makedonije i Republike Slovenije.

Od jula 2007. godine Zavod je pridruženi član EURAMET-a, Evropskog udruženja Nacionalnih metroloških instituta.

Od novembra 2007. godine Zavod je dopisni član OIML-a, Međunarodne organizacije za zakonsku metrologiju.

Od januara 2009. godine Zavod je pridruženi član WELMEC-a, Evropske organizacije za saradnju u oblasti zakonske metrologije.

A. Standardizacija

6. Da li je Institut za standardizaciju sposoban da sprovodi evropske i međunarodne standarde? Da li je Institut za standardizaciju izvršio procjenu potreba za investicijama i stručnim tehničkim znanjima potrebnim za učešće u evropskom sistemu standarda? Molimo da objasnite.

Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME), kao nacionalno tijelo za standardizaciju, osnovano je aprila mjeseca 2007. godine sa osnovnim zadatkom da uspostavi, održava i razvija sistem nacionalne standardizacije. Pravni osnov za razvoj sistema standardizacije u Crnoj Gori, kao i za osnivanje i rad samostalne i neprofitne nacionalne organizacije za standardizaciju, utvrđeni su Zakonom o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08), Odlukom o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore (Sl. list RCG, br. 21/07) i Statutom Instituta za standardizaciju Crne Gore (Sl. list CG, br. 29/08).

Osim gore navedenih opštih akata, a u cilju njihove dalje razrade, u završnoj fazi je izrada Internih pravila standardizacije (ISME IPS), tj. dokumenata koja će obezbijediti da rad Instituta za standardizaciju Crne Gore i proces donošenja nacionalnih standarda bude u potpunosti usaglašen sa zahtjevima i preporukama međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju. Interna pravila standardizacije (koja čine 6 dokumenata), pored ostalog imaju za cilj da urede način osnivanja i rad stručnih tijela Instituta (tehnički komiteti, podkomiteti, radne grupe...), obezbijede mogućnost uključivanja svih zainteresovanih strana u proces donošenja standarda (uz poštovanje načela konsenzusa), definišu proces razvoja izvornih nacionalnih standarda uz obavezu njihove notifikacije (u skladu sa direktivom 98/34/EC), utvrde način učešća u radu međunarodnih/evropskih organizacija za standardizaciju, definišu način preuzimanja međunarodnih/evropskih standarda i srodnih dokumenata na nacionalni nivo, utvrde obavezu povlačenja konfliktnih nacionalnih standarda i sl. U postupku izrade Internih pravila standardizacije učestvovali su eksperti EU, što daje dodatnu pretpostavku o njihovoj cjelovitosti i kvalitetu. Očekuje se da će Interna pravila standardizacije biti donešena najkasnije do kraja 2009. godine.

Sam proces preuzimanja evropskih/međunarodnih standarda Institut za standardizaciju Crne Gore je započeo 2008. godine. Broj crnogorskih standarda na dan 2009-08-06 iznosi 1897, od kojih su 1867 nastali preuzimanjem evropskih standarda. Njihova struktura i implementacija je najvećim dijelom uslovljena procesom usaglašavanja tehničkog zakonodavstva u Crnoj Gori sa zakonodavstvom Evropske unije, pa samim tim najveći broj crnogorskih standarda (oko 80%) čine preuzeti evropski harmonizovani standardi.

U skladu sa zahtjevima pridruženog članstva u evropskim organizacijama za standardizaciju CEN i CENELEC, Institut za standardizaciju u kontinuitetu povećava tehničku i stručnu osposobljenost i vrši pripreme za ispunjavanje svih zahtjeva za punopravno članstvo u tim organizacijama. U periodu od osnivanja Instituta uložena su značajna finansijska sredstva u informatičku i telekomunikacijsku opremu, prostorne kapacitete, obuku zaposlenih. U okviru Plana i programa rada Instituta, za svaku poslovnu godinu koja slijedi, vrši se procjena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje planiranih aktivnosti, uključujući sredstva namijenjena za povećanje tehničke i stručne osposobljenosti. Potrebno je napomenuti da Institut još nije bio korisnik značajnijeg nacionalnog projekta pomoći od strane EU koji bi mu obezbijedio adekvatnu stručnu tehničku podršku i nadogradnju jednog dijela IT opreme.

7. Jesu li broj osoblja i finansiranje adekvatni?

Institut za standardizaciju Crne Gore ima organizacionu strukturu koja trenutno obezbjeđuje racionalno, efektivno i efikasno izvršavanje poslova iz oblasti standardizacije. Osnovne organizacione jedinice u Institutu su *Sektor za standarde* (u okviru kojeg se prati rad stručnih tijela evropskih/međunarodnih organizacija za standardizaciju i obavljaju poslovi razvoja crnogorskih standarda), *Sektor za logistiku* (uključujući informacioni centar i IT podršku), *Odjeljenje za razvoj, edukaciju, sertifikaciju i kvalitet* i *Odjeljenje za međunarodnu saradnju*. Postojećom sistematizacijom su predviđena 32 radna mjesta. U skladu sa finansijskim i prostornim mogućnostima i drugim potrebama vršiče se postepeno popunjavanje radnih mjesta predviđenih postojećom sistematizacijom. Smatramo da u narednom periodu broj izvršilaca u Institutu za standardizaciju Crne Gore mora biti veći zbog obima posla koji vodi ka ispunjavanju zahtjeva za punopravno članstvo u CEN/CENELEC.

Osnovni izvor finansiranja Instituta za standardizaciju Crne Gore je *Ugovor o sprovođenju plana i programa rada na donošenju crnogorskih standarda* koji se zaključuje između Instituta za standardizaciju Crne Gore i Vlade Crne Gore za svaku poslovnu godinu. Manjim dijelom Institut za standardizaciju Crne Gore se finansira od prodaje standarda, naplate članarina i sl. Pomenutim sredstvima se pokrivaju samo osnovne potrebe za rad Instituta. U cilju dalje nadogradnje informacione i komunikacione opreme i prateće programske podrške, kao i radi trajnog stručnog osposobljavanja i motivisanja zaposlenih, potrebna su značajnija dodatna sredstava kojim bi se finansirale potrebe rada Instituta.

8. Koji je procent vaših standarda usklađen sa evropskim standardima (navedite posebno procenite za standarde CEN-a, standarde CENELEC-a i standarde ETSI-a)?

Svi postojeći crnogorski standardi (100%) identični su sa evropskim/međunarodnim standardima. Do dana 2009-08-06 Institut za standardizaciju Crne Gore je donio 1867 crnogorskih standarda (MEST) koji su identični sa evropskim standardima. Od ovog broja 1445 crnogorskih standarda je nastalo preuzimanjem CEN standarda, 321 preuzimanjem CENELEC standarda i 101 preuzimanjem ETSI standarda. Preostali crnogorski standardi (njih 30) nastali su identičnim preuzimanjem međunarodnih standarda.

Postotak postojećih crnogorskih standarda u odnosu na ukupan broj evropskih standarda prema pojedinim organizacijama za standardizaciju može se prikazati na sljedeći način:

- CEN: 1445 preuzetih EN, što čini 10% svih evropskih standarda donešenih od strane CEN
- CENELEC: 321 preuzetih EN/HD, što čini 5% svih evropskih standarda donešenih od strane CENELEC
- ETSI: 101 preuzetih EN; što čini 2,5% svih evropskih standarda donešenih od strane ETSI

9. Molimo da navedete sva članstva (i sve aktivnosti usmjerene na ostvarivanje članstva) u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju (CEN, CENELEC, ETSI, druge). Postoji li vremenski raspored (dinamika) za postizanje punopravnog članstva u CEN-u i CENELEC-u? Kakav je odnos sa međunarodnim (IEC i ISO) tijelima za standardizaciju?

Institut za standardizaciju Crne Gore, kao nacionalno tijelo za standardizaciju, je 01. jula 2008. godine ostvario status „Affiliate member“ u CEN. Godinu gana kasnije, 01. jula 2009. godine

Institut za standardizaciju Crne Gore je postao "Affiliate member" u CENELEC. U narednom periodu planiraju se aktivnosti za ostvarivanje članstva u ETSI i očekuje se da Institut za standardizaciju Crne Gore postane član ove organizacije najkasnije u toku 2010. godine.

Što se tiče članstva u međunarodnim organizacijama za standardizaciju, Institut za standardizaciju Crne Gore je 1. jula 2007. godine ostvario status "Correspondent member" u ISO. Institut prati rad 2 politička komiteta ISO-a (COPOLCO - Committee on consumer policy i DEVCO - Committee on developing countries matters), kao i rad 17 ISO tehničkih komiteta. Od 1. januara 2009. godine, Institut za standardizaciju Crne Gore ima status "Associate member" u IEC-u.

Od svog osnivanja sredinom 2007. godine, Institut za standardizaciju Crne Gore sprovodi aktivnosti koje su usmjerene na pripremu za ispunjavanje svakog pojedinog zahtjeva za punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju (devet zakonskih, organizacijskih i tehničkih zahtjeva koje su postavile organizacije CEN i CENELEC). Dinamika, vrsta i obim aktivnosti za postizanje punopravnog članstva u ovim organizacijama biće definisani dokumentom "Strategija razvoja standardizacije u Crnoj Gori", čije se donošenje očekuje u prvoj polovini 2010. godine. Očekivanja su da će procesi ostvarivanja punopravnog članstva u navedenim organizacijama biti okončani najkasnije do kraja pregovaračkog perioda koji počinje nakon sticanja statusa kandidata zemlje za članstvo u EU, a koji obično traje do 5 godina.

B. Ocjena usaglašenosti

10. Molimo da opišete zakonski okvir (zakoni, podzakonski akti itd.) za ocjenu usaglašenosti i izvijestite o trenutnom stanju implementacije.

Zakonski okvir koji definiše ocjenu usaglašenosti u Crnoj Gori je dat kroz sljedeće zakone:

- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08)
- Zakon o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08)
- Zakon o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08)
- Zakon o akreditaciji (Sl. list CG br. 54/2009) (Aneks 14)

Podzakonski akti koji bliže uređuju materiju ocjene usaglašenosti su:

- Uredba o postupku notifikacije u oblasti tehničkih propisa, standarda i postupaka ocjene usaglašenosti (Sl. list CG, br. 55/08);
- Uredba o načinu izrade i donošenju tehničkih propisa i tehničkih specifikacija i registru tehničkih propisa (Sl. list CG, br. 55/08);
- Uredba o načinu i postupcima ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 71/08);
- Uredba o uslovima za primjenu tehničkih propisa drugih država i evidenciji stranih isprava o usaglašenosti (Sl. list CG, br. 74/08).

Povezivanje sistema ocjene usaglašenosti na unutrašnjem tržištu Crne Gore je u početnoj fazi. Do sada je, kroz sistem akreditacije, svoje kompetencije potvrdilo sedam tijela za ocjenu usaglašenosti. Međutim, postoji sistem ovlašćivanja koji je funkcionisao i prije osamostaljenja Crne Gore. Transponovanjem EU zakonodavstva Crna Gora će postepeno inovirati postojeća ovlašćenja, uvesti nova gdje je to harmonizovanim zakonodavstvom EU predviđeno i spremni okvir za imenovanja (notified bodies) u oblasti novog pristupa. Crna Gora, takođe namjerava da sistem dizajnira racionalno u saglasnosti sa veličinom ekonomije, što znači da će u izvjesnoj mjeri koristiti tijela za ocjenu usaglašenosti iz članica EU, kao i tijela za ocjenu usaglašenosti iz CEFTA regiona. Principom jednakosti, sva tijela za ocjenu usaglašenosti imaju jednake uslove za

ovlašćivanje/imenovanje i oni su propisani kroz gore navedeno zakonodavstvo.

11. Da li su procedure koje se primjenjuju na ocjenu usaglašenosti usklađene sa Odlukom br. 768/2008/EZ?

Predmetne procedure su usklađene kroz Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08) i Uredbu o načinu i postupcima ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 71/08);

12. Da li se priznaju inostrani izvještaji o ispitivanju? Ako je odgovor da, pod kojim uslovima?

Zakonski okvir za priznavanje inostranih isprava o usaglašenosti definiše Uredba o uslovima za primjenu tehničkih propisa drugih država i evidenciji stranih isprava o usaglašenosti (Sl. list CG, br. 74/08). Ovom Uredbom je propisano da se strani tehnički propisi mogu priznati kao ekvivalentni crnogorskim, čak i onda kada odstupaju od mjera propisanih u crnogorskim tehničkim propisima. Prethodna mjera je predviđena radi nedostatka laboratorijskih kapaciteta za ocjenu usaglašenosti svih grupa proizvoda za koje je ocjena usaglašenosti tehničkim zakonodavstvom EU predviđena. Dakle, ukoliko nadležno ministarstvo putem formirane radne grupe procjeni da je tehnički propis druge države ekvivalentan, automatski se priznaju i postupci ocjene usaglašenosti, kao i isprave o usaglašenosti izdate u toj državi na osnovu tog tehničkog propisa.

13. Ko je odgovoran za imenovanje tijela za ocjenu usaglašenosti (CABs) i da li su kriterijumi za potvrđivanje njihovih kompetencija definisani u sektorskom zakonodavstvu? Da li se koriste standardi ISO u ovom pogledu? Ako se koriste, koji?

Za imenovanje tijela za ocjenu usaglašenosti odgovorna su nadležna ministarstva u okviru svojih resora, što se tiče starog (sektorskog) pristupa EU. Za notifikaciju (imenovanje) po novom pristupu EU takođe su odgovorna nadležna ministarstva u okviru svojih resora, a danom pristupa EU enquiry point u ministarstvu ekonomije će biti zadužen za notifikaciju tijela za ocjenu usaglašenosti, kao i za notifikaciju tehničkih propisa.

Zakonodavstvo u Crnoj Gori standarde tretira kao neobavezne, ali kroz Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima ("Službeni list CG", broj 14/08), i njegove podzakonske akte, preporučuje nadležnim ministarstvima da koriste sistem akreditacije prilikom potvrđivanja kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti. Ovim se implicira preporuka korišćenja standarda iz serije ISO 17000, kao što su ISO 17025, ISO 17020, kao i EN 45011. Takođe, svi principi i zahtjevi standarda ISO 17011 su propisani Zakonom o akreditaciji (Sl. list CG, br. 54/2009).

14. Koliko je tijela za ocjenjivanje usaglašenosti trenutno aktivno u zemlji za svaku od prenesenih direktiva EU?

Početna faza izgradnje registra tijela za ocjenu usaglašenosti je u toku i očekuje se detaljan pregled do kraja 2009. godine. Podaci u ovoj oblasti još uvijek nijesu sistematizovani radi toga što je postupak transponovanja većine EU direktiva u toku.

15. Da li je imenovan informacioni punkt (enquiry point) za tehničke propise? Da li je već operativan? Kakve materijalne i ljudske resurse posjeduje?

Informacioni punkt se nalazi u Ministarstvu ekonomije, Sektor za unutrašnje tržište i konkurenciju, Odsjek za infrastrukturu kvaliteta. Informacioni punkt još uvijek nije operativan radi toga što nema drugu stranu za notifikovanje.

Za rad informacionog punkta Vlada Crne Gore je obezbijedila specijalistički software za formiranje relacionih baza podataka o tehničkim propisima i ovlašćenim/imenovanim tijelima za ocjenu usaglašenosti. Takođe, kroz pomoć EU je obezbijeđen i hardware (server i radne stanice). U rad informacionog punkta je uključeno tri zaposlena koji pored tih poslova obavljaju i druge tekuće poslove iz oblasti infrastrukture kvaliteta.

Za početak rada informacionog punkta je nepochodno da Crna Gora bude primljena u Svjetsku trgovinsku organizaciju. U punom smislu Direktive 98/34/EZ informacioni punkt će da vrši notifikovanje tehničkih propisa i ovlašćenih/imenovanih tijela za ocjenu usaglašenosti danom prijema u EU, zato što iz sadašnjeg pristupnog statusa nije moguće notifikovati tehničke propise.

16. Da li je uspostavljen registar za tehničke propise?

Registar tehničkih propisa je zakonom dodijeljen u nadležnost ministarstvu u čiji resor spada infrastruktura kvaliteta. Ministarstvo je nadležnost formiranja registra dodijelilo Odsjeku za infrastrukturu kvaliteta. Za ovu namjenu Ministarstvo je zakupilo službeni prostor i obezbijedilo tri zaposlena.

17. Koliko i koji tehnički propisi su već usvojeni/registrovani do sada?

Registar tehničkih propisa u ovom trenutku sadrži nazive važećih tehničkih propisa u Crnoj Gori, pravne izvore (brojeve Službenih listova i datum objavljivanja) razvrstane po poglavljima definisanim u dokumentima PINK BOOK i BLUE GUIDE EU. Trenutno su još u toku aktivnosti oko definisanja svih tehničkih propisa koji jesu ili će biti u upotrebi a donešeni su ili predloženi u posljednjem periodu. Punoje tekstove sa predloženim mjerama će registar sadržavati onda kada nadležna ministarstva u proceduri interne notifikacije dostave tehničke propise iz svoje nadležnosti u saglasnosti sa Uredbom o postupku notifikacije u oblasti tehničkih propisa, standarda i postupaka ocjene usaglašenosti (Sl. list CG, br. 55/08);

18. Molimo opišite svoj sistem označavanja i izgled za uvođenje oznake CE.

U Crnoj Gori se tehničkim propisom može propisati obaveza označavanja jednim od znakova usaglašenosti navedenim u Uredbi o načinu i postupcima ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 71/08); član 10:

„Prije stavljanja u promet ili upotrebu proizvod koji je usaglašen sa tehničkim propisom označava se znakom usaglašenosti:

- znak "CE",
- znak "E" homologacije dijelova motornog vozila,
- drugim znacima u skladu sa tehničkim propisom.“

Crna Gora nema svoj nacionalni znak usaglašenosti proizvoda. Crna Gora je izabrala ovakav pristup radi racionalnosti vezane za industrijsku strukturu gdje ne postoji velika potreba za ovakvom vrstom označavanja. Malobrojni proizvođači koji se bave proizvodnjom proizvoda koji spadaju u „novi pristup“ **već su ispunili zahtjeve za CE znak i označili svoj proizvod**. Prilikom označavanja su korišćeni direktivama predviđeni moduli i tijela za ocjenu usaglašenosti notifikovana od Komiteta za notifikacije EU.

Takođe, Crna Gora ima zakonodavni okvir i kod drugih označavanja kao što su homologacija vozila, označavanje lijekova, drugih hemijskih proizvoda, prethodno upakovanih proizvoda i sl. Veoma je važna podrška crnogorskom pristupu da se već u ovoj fazi u potpunosti način označavanja izvodi na harmonizovan način sa EU zahtjevima. Suprotan pristup bi otvorio velike troškove za formiranje posebno komplikovane i obimne mreže tijela za ocjenu usaglašenosti, stvorio stalnu opasnost od trgovinskih barijera i zahtjevao mnogo vremena za deinstaliranje i ponovnu harmonizaciju. Crnogorsko horizontalno zakonodavstvo je u ovom smislu u potpunosti harmonizovano i do sada nijesmo imali primjere problema u protoku roba vezano za označavanje proizvoda.

19. Da li u zakonodavstvu postoji zaštitna klauzula koja predviđa povlačenje odgovarajućih proizvoda, za koje se ipak otkrilo da ugrožavaju zdravlje i bezbjednost?

Zaštitnu klauzulu Crna Gora koristi kroz čak dva zakona i to:

- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08)
- Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08)

Smisao se vidi kroz član 12 Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima:

„Ako se utvrdi da proizvodi koji su usaglašeni sa tehničkim propisima mogu ugroziti javni interes, a naročito bezbjednost života, zdravlje ljudi, životinja i biljaka, životne sredine i imovine, nadležno ministarstvo će preduzeti mjere za povlačenje tih proizvoda s tržišta, odnosno narediti zabranu ili ograničenje njihovog stavljanja na tržište ili njihovu upotrebu.“

Dakle, ukoliko zbog nekih novih okolnosti u toku tržišnog nadzora nadležna inspekcija procijeni da je proizvod nebezbedan, mogu se preduzeti mjere povlačenja sa tržišta predmetnog proizvoda čak i onda kada je proizvođač ispunio i dokazao da je ispunio sve propisane tehničke zahtjeve. Ovim je, pored redovnih mjera propisanih kroz dva gore navedena zakona i tehničke propise koji se pozivaju na njih kao pravni izvor, stvoren zakonski okvir da se na untrašnjem tržištu Crne Gore nebezbedan proizvod ne može pustiti na tržište.

20. Molimo da opišete kako vaše zakonodavstvo definiše odgovornosti proizvođača i uvoznika i kako će se ustanoviti opšta odgovornost proizvođača za proizvod?

Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08) u članu 14 su definisane obaveze isporučioaca. Istim Zakonom u članu 5 pojam isporučioaca je definisan:

„isporučilac je proizvođač, njegov zastupnik, sa sjedištem u Crnoj Gori, uvoznik, odnosno privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili drugo fizičko lice koje je stavilo proizvod u promet ili omogućilo njegovo korišćenje“.

Samim tehničkim propisom se utvrđuju slučajevi kada i kako se dostiže sledljivost do proizvođača a kompletan sistem je oslonjen na ono lice koje pušta proizvod na tržište i poštovani su principi jednake odogovornosti bilo da se radi o domaćem ili stranom proizvođaču ili uvozniku.

C. Akreditacija

21. Ima li vaša zemlja sistem akreditacije i akreditaciono tijelo? Je li ono nezavisno? Ima li pun opseg tehničkih i upravnih nadležnosti potrebnih za svrhu akreditacije sertifikacionih tijela u skladu s evropskim sistemom? Da li je sistem akreditacije usklađen s pravilima iz Regulative (EZ) 765/2008? Ispunjava li akreditaciono tijelo zahtjeve iz Regulative (EZ) 765/2008?

Da.

Crna Gora ima sistem akreditacije koji obuhvata nacionalno akreditaciono tijelo (ATCG), pravila i postupke akreditacije, akreditovana tijela za ocjenu usaglašenosti (7) i druge zainteresovane strane.

Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG) je osnovala Vlada Crne Gore, kao instituciju koja upravlja sistemom akreditacije u Crnoj Gori, Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore (Sl. list CG, br.21/07).

Je li ono nezavisno?

Da. Akreditaciono tijelo Crne Gore je nezavisno šta dokazuje primjenom dokumenata ATCG:

- **Tačka 4.3 Poslovnika o kvalitetu (stav 4 i stav 6):** Poštujući svoja Pravila, Procedure i Uputstva ATCG osigurava da celokupno njegovo osoblje, koje ima uticaja na proces akreditacije, poslove obavlja **objektivno** uz sprečavanje bilo kakvih poslovnih, materijalnih ili drugih uticaja koji bi mogli da ugroze **nepriistrasnost** ATCG.
U skladu sa zakonima i propisima, ATCG u svom djelokrugu rada nema predviđene takve poslove niti pruža usluge, kao što su poslovi ocjenjivanja usaglašenosti i konsultantske usluge, koji bi mogli da utiču na njegovu **nepriistrasnost**.
- **Član 28. Statuta ATCG (stav 2) :** ATCG ima organizacionu strukturu u kojoj je jasno definisano da se stručni poslovi realizuju **nezavisno** i **nepriistrasno** i vežu se za definisanje, sprovođenje, održavanje i unapredjenje sistema i postupaka akreditacije.
- **Član 2 Ugovora o angažovanju ocjenjivača na poslovima ocjenjivanja (stav 3):** Izvršilac, potpisivanjem ovog Ugovora potvrđuje da je **nezavisan** od aktivnosti koja se ocjenjuje i **oslobođen uticaja i sukoba interesa**. Istovremeno se obavezuje da zadrži

objektivno razmišljenje tokom procesa ocjene da bi se obezbjedilo da nalazi ocjene i zaključci budu zasnovani jedino na dokazima ocjene.

- potpisan Etički kodeks od strane svih zaposlenih, eksternih ocjenjivača i drugih saradnika ATCG. .

Potpisivanjem Etičkog kodeksa od strane zaposlenog osoblja i eksterno angažovanih saradnika, isti se obavezuju da iznose realno činjenice i vrše **nepriistrasno** procjenu isključivo na osnovu raspoloživih podataka u postupcima akreditacije

Ima li pun opseg tehničkih i upravnih nadležnosti potrebnih za svrhu akreditacije sertifikacionih tijela u skladu s evropskim sistemom?

Da.

Akreditaciono tijelo posjeduje potreban opseg tehničkih i upravnih nadležnosti potrebnih za svrhu akreditacije sertifikacionih tijela u skladu sa evropskim sistemom akreditacije, smjernicama i upustvima EA (European Cooperation for Accreditation) ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation)

Da li je sistem akreditacije usklađen s pravilima iz Uredbe Evropskog Parlamenta i Savjeta (EC) 765/2008?

Da.

Sistem akreditacije je usklađen s pravilima iz Uredbe (EC) 765/2008 Evropskog Parlamenta i Savjeta kojom se utvrđuju zahtjevi vezani za akreditaciju i nadzor na tržištu u vezi sa plasiranjem proizvoda primjenom:

- dokumentovanog sistema menadžmenta kvalitetom koji je usaglašen sa zahtjevima standarda ISO IEC 17011 *Ocjenjivanje usaglašenosti, Opšti zahtjevi za akreditaciona tijela koja akredituju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti;*
- crnogorskog Zakona o akreditaciji (Sl. list CG, br. 54/2009) i
- dokumentovanog pravila ATCG Q2.09 Pravila prekogranične akreditacije.

Ispunjava li akreditaciono tijelo zahtjeve iz Uredbe (EC) 765/2008?

Da.

Akreditaciono tijelo ispunjava zahtjeve iz Uredbe (EC) 765/2008 primjenom novog crnogorskog Zakona o akreditaciji (Sl. list CG br. 54/2009) u kojem su sadržani zahtjevi iz Uredbe (EC) 765/2008.

22. Da li ima sporazume s evropskim ili drugim međunarodnim organizacijama?

Da.

Akreditaciono tijelo Crne Gore ima Ugovorni odnos sa EA (European Cooperation for Accreditation), od novembra 2008. godine, kada je nakon prethodne propisane procedure potpisan u Lisabonu (Rezolucija 22. Generalne skupštine).

Akreditaciono tijelo Crne Gore je u aprilu 2009. godine nakon prethodno ispunjenih zahtjeva postalo pridruženi član ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation).

Takođe, Akreditaciono tijelo Crne Gore je potpisalo Sporazume o saradnji iz oblasti akreditacije sa nacionalnim akreditacionim tijelima u regionu:

- Akreditacionim tijelom Srbije (ATS) 16.01.2008. godine
- Direktoratom za akreditaciju Albanije (DA) 28.01.2008. godine

- Institutom za akreditaciju Republike Makedonije (IARM) 29.01.2008. godine
- Institutom za akreditiranje Bosne i Hercegovine (BATA) 14.03.2008. godine
- Hrvatskom agencijom za akreditaciju (HAA) 24.07.2008. godine

Navedeni sporazumi će pomoći harmonizaciji procesa akreditacije u regionu, što je u skladu sa Sporazumom o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi CEFTA 2006 Aneks 1, poglavlje IV Tehničke prepreke u trgovini.

23. Je li član i djeluje li u smjeru postizanja članstva u nekoj od takvih organizacija?

Da.

Trenutno Akreditaciono tijelo Crne Gore ima Ugovorni odnos sa EA (European Cooperation for Accreditation) i vrši ozbiljne pripreme za punopravno članstvo u ovoj prestižnoj regionalnoj organizaciji.

Takođe, Akreditaciono tijelo Crne Gore je trenutno pridruženi član ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation), i priprema se za punopravno članstvo u ovoj globalnoj organizaciji.

Namjera Akreditacionog tijela Crne Gore je i punopravno članstvo u IAF (International Accreditation Forum)

24. Koliko je tijela za ocjenjivanje usaglašenosti do sada akreditovano i koliko njih je podnijelo zahtjev za akreditaciju?

Do sada je akreditovano 7 (sedam) tijela za ocjenu usaglašenosti u Crnoj Gori.

- **A.D Institut za crnu metalurgiju, Sektor za laboratorijska i tehnička ispitivanja, Nikšić** (Oblast akreditacije - Određivanje hemijskog sastava:rude gvožđa i aluminijuma; gvožđe,aluminijum i bakar i njihove legure; metalni i nemetalni dodatni primarni i sekundarni materijali za proizvodnju čelika i aluminijuma; čvrsta i tečna goriva; krečnjak, dolomit, magnezit i njihovi proizvodi, Ispitivanje metodama sa razaranjem, Ispitivanje metodama bez razaranja, Ispitivanje u oblasti tehničke zaštite)
Ukupno 105 metoda)
- **A.D Zavod za građevinske materijale, geotehniku i hemijske analize, Laboratorija za građevinska, geomehanička i hemijska ispitivanja, Nikšić** (Oblast akreditacije – Ispitivanje građevinskih materijala kamen; kameni agregat; cement; beton; proizvodi od gline; asfalt. (43 metode), Geomehanička ispitivanja (19 metoda). Ukupno (62 metode))
- **D.O.O Institut za transport, Kontrolna organizacija, Podgorica** (Oblast akreditacije – Kontrolisanje ispravnosti ugradnje uređaja i opreme za pogon motornih vozila na tečno-naftni gas. Vizuelno kontrolisanje, Kontrolisanje kompletnosti, Dimenzionalna kontrola i kontrola nepropustnosti spojeva uređaja i opreme za pogon motornih vozila na tečno-naftni gas)
- **JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore, Laboratorija za ekotoksikološka ispitivanja i zaštitu od zračenja, Podgorica** (Oblast akreditacije: Fizičko–hemijaska ispitivanja: vode za piće i leda; namirnica animalnog porijekla; voda i otpadnih voda; zemlje sedimenata i mulja. Ispitivanje radioaktivnosti u uzorcima: voda; vazduha; zemljišta; hrane; građevinskog materijala. Ispitivanje nivoa spoljašnjeg zračenja. Ispitivanje izvora jonizujućeg zračenja. Akustičko ispitivanje buke. Uzorkovanje: površinskih voda i vode za piće; tečnosti i zapaljivih tečnosti; zemlje; sedimenata i mulja. Ukupno 108 metoda)
- **Univerzitet Crne Gore, Mašinski fakultet, Laboratorija za pregled mjerila u drumskom saobraćaju, Podgorica** (Oblast akreditacije: Kalibracija mjerila na liniji tehničkog pregleda

motornih i priključnih vozila. Kalibracija mjerila za mjerenje zacrtnjenosti izduvnih gasova motora sa kompresionim paljenjem, Kalibracija uređaja za kontrolu svjetala kod vozila, Kalibracija mjerila za mjerenje sastava izduvnih gasova motora sa spoljnim izvorom paljenja, Kalibracija uređaja za provjeru sile kočenja po obodu točkova vozila Ukupno 4 metode)

- **A. D Građevinski nadzor i laboratorijska ispitivanja, Laboratorija, Podgorica** (Oblast akreditacije: Ispitivanje građevinskih materijala: kamen; beton; bitumen; asfalt (13 metoda), Geomehanička ispitivanja (4 metode) Ukupno 17 metoda)
- **D.O.O Vu-Ti Inženjering, Laboratorija za električna ispitivanja i mjerenja, Bar** (Oblast akreditacije: Električna ispitivanja, Ispitivanje elektro instalacija i gromobrana, Ispitivanje elektro instalacije u EX izradi, Ispitivanje otpora uzemljenja TS)

Koliko je do sada podnešeno zahtjeva za akreditaciju?

Do sada je podnešeno u ATCG tri zahtjeva za akreditaciju iz sledećih oblasti:

- Fizičko-hemijska, mikrobiološka ispitivanja mlijeka i mlječnih proizvoda,
- Fizičko hemijska ispitivanja vode, vazduha, padavina Mikrobiološka ispitivanja voda, uzorkovanje vazduha, padavina i površinskih voda
- Fizičko-hemijska ispitivanja i uzorkovanje nafte i naftnih derivata
- Fizičko- hemijska ispitivanje građevinskih materijala

D. Metrologija

25. Kakva je sadašnja struktura metrologije u vašoj zemlji?

Osnovu metrološkog sistema u Crnoj Gori predstavlja Zavod za metrologiju, koji je 14. septembra 2006. godine formirala Vlada Republike Crne Gore. U skladu sa Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08), Zavod obavlja sljedeće poslove:

- stara se o sistemu zakonskih mjernih jedinica u Crnoj Gori;
- ostvaruje, čuva, održava i usavršava državne etalone;
- obezbjeđuje metrološku sljedivost;
- organizuje djelatnost kalibracije;
- vrši ocjenjivanje usaglašenosti mjerila sa propisanim metrološkim zahtjevima: odobrenje tipa mjerila i ovjeravanje mjerila;
- sprovodi ispitivanje prethodno upakovanih proizvoda;
- daje stručno mišljenje za ovlašćivanje lica za obavljanje poslova u oblasti metrologije;
- predstavlja Crnu Goru u međunarodnim i regionalnim metrološkim organizacijama i uspostavlja saradnju u oblasti metrologije;
- sprovodi metrološko-inspekcijski nadzor;
- sarađuje sa nadležnim inspekcijskim organima i pruža stručnu pomoć iz oblasti metrologije;
- odlučuje u upravnim postupcima iz oblasti metrologije;
- priprema stručne osnove za izradu nacrt propisa iz oblasti metrologije;
- obezbjeđuje metrološke informacije i izdaje službeno glasilo;
- obavlja i druge poslove iz oblasti metrologije.

U okviru Zavoda za metrologiju razvijaju se nacionalne kalibracione laboratorije za masu, dužinu, električne veličine, vrijeme i frekvenciju, zapreminu i temperaturu u kojima će se ostvarivati, razvijati i održavati državni etaloni Crne Gore za navedene veličine. Ostvarivanje, razvoj i održavanje državnog etalona za određene veličine, na osnovu Zakona o metrologiji (Sl. list CG, br.

79/08), moći će se propisom¹ Vlade Crne Gore povjeriti ovlašćenom licu, koje će saradivati sa Zavodom za metrologiju.

Mjerila koja se koriste u funkciji prometa roba i usluga, zaštite zdravlja ljudi i životinja, opšte bezbjednosti, imovine, životne sredine i prirodnih resursa, zaštite na radu, saobraćaja i zaštite od nezgoda, kao i provjere prethodno upakovanih proizvoda i boca kao mjernih posuda, stavljaju se u upotrebu samo ako ispunjavaju propisane metrološke zahtjeve i ako su ovjerena i označena propisanim oznakama. Ovjeravanje mjerila u Crnoj Gori vrši Zavod za metrologiju. Prije formiranja Zavoda za metrologiju, poslove iz oblasti zakonske metrologije realizovala je Kontrola mjera i dragocjenih metala, kao područna jedinica Zavoda za mere i dragocene metale iz Beograda. Metrološki propisi preuzeti iz Državne zajednice Srbija i Crna Gora, kao i uspostavljeni sistem ovjeravanja mjerila, opredjeljivali su rad Zavoda za metrologiju u periodu od osnivanja do donošenja novog zakona kojim su pored ostalog uređeni postupci ocjenjivanja usaglašenosti mjerila s propisanim zahtjevima, kao i ovlašćenja u oblasti metrologije. Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08), je predviđeno da privredna društva i druga pravna lica koja ispunjavaju propisane uslove u oblasti metrologije mogu obavljati sledeće poslove:

- ovjeravanja određenih vrsta mjerila,
- pripreme mjerila za ovjeravanje.

Ministarstvo ekonomije je donijelo Pravilnik o tehničkim i metrološkim uslovima i postupku ovlašćivanja lica za pripremu vodomjera za ovjeravanje (Sl. list CG, br. 44/09). Nacrti pravilnika kojim se propisuju tehnički i metrološki uslovi, potreban stručni kadar i postupak ovlašćivanja privrednog društva ili drugog pravnog lica za vršenje poslova pripreme mjerila (vage, taksimetri, brojila električne energije, sprave za mjerenje tečnih goriva i tečnog naftnog gasa) za ovjeravanje, pripremaju se i donijeće se u narednom periodu².

Reformisanje metrološke infrastrukture naslijeđene iz Državne zajednice Srbija i Crna Gora, kao i izmjena legislative i usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije, predstavljaju najvažnije aktivnosti koje se kontinuirano sprovode u Crnoj Gori. U narednom periodu je neophodno obezbijediti adekvatnu zgradu za dalji razvoj metroloških laboratorija Zavoda za metrologiju, kao i izvršiti nabavku odgovarajuće laboratorijske opreme u cilju uspostavljanja efikasnog metrološkog sistema u Crnoj Gori.

26. Postoji li nacionalni program za razvoj strukture metrologije? Molimo navedite detaljne podatke.

Vlada Crne Gore je 30. avgusta 2007. godine donijela Strategiju razvoja metrologije u Crnoj Gori, kojom su definisani sljedeći strateški ciljevi:

- razvoj Zavoda za metrologiju kao institucije,
- unapređenje zakonske metrologije,
- unapređenje industrijske metrologije,
- uspostavljanje sljedivosti mjerenja,

¹ *Prelaznim i završnim odredbama Zakona o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08) je definisano je da će se propisi za primjenu Zakona o metrologiji donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu tog zakona (31. decembar 2010. godine).*

² *Prelaznim i završnim odredbama Zakona o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08) je definisano je da će se propisi za primjenu Zakona o metrologiji donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu tog zakona (31. decembar 2010. godine).*

- razvoj međunarodne saradnje,
- metrološki sistem i podrška laboratorijama za ispitivanje,
- saradnja naučnih i ostalih institucija u oblasti metrologije
- popularizacija metrologije u Crnoj Gori.

Nakon dvije godine od usvajanja Strategije, na osnovu realizovanih aktivnosti, primijećenih problema, novih saznanja i definisanih potreba za daljim unapređenjem metrološkog sistema u Crnoj Gori, utvrđeno je da je neophodno izvršiti reviziju Strategije u kratkoročnom periodu.

27. Na koji način je obezbijedena sljedivost do međunarodnih etalona?

Sistem državnih i referentnih etalona treba da omogući sljedivost mjerenja do SI. Ostvarivanje, čuvanje, održavanje i usavršavanje državnih etalona je u nadležnosti Zavoda za metrologiju. Državni etalon jedinice određene veličine je etalon koji ima najbolja metrološka svojstva u Crnoj Gori i koji služi kao osnova za dodjeljivanje vrijednosti drugim etalonima iste veličine. Državni etaloni su sljedivi do međunarodnih etalona ili nacionalnih etalona drugih država sa odgovarajućim metrološkim karakteristikama.

Državni etaloni još uvijek nisu proglašeni za neku veličinu. U skladu sa Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 44/09), Ministarstvo ekonomije priprema nacrt podzakonskog akta kojim će se definisati uslovi za proglašenje referentnog etalona državnim etalomom, način proglašenja državnog etalona, prestanak svojstva državnog etalona, obavezu održavanja i upotrebe državnog etalona. Predviđeno je takođe da se ne mora proglasiti državni etalon za svaku veličinu.

Nakon proglašenja nezavisnosti 2006. godine, prekinut je lanac sljedivosti jer je etalonska baza ostala u Zavodu za mere i dragocene metale u Beogradu. Radni etaloni preuzeti iz Kontrole mjera i dragocjenih metala Podgorica, radni etaloni koje su posjedovala lica ovlašćena za pregled mjerila u skladu sa prethodnim zakonima, kao i sekundarni i radni etaloni preuzeti iz vojnih metroloških laboratorija ML 30 i ML 36 predstavljali su osnovu za realizaciju metroloških aktivnosti.

U ovom trenutku etaloni Zavoda za metrologiju za masu i dužinu čija je kalibracija izvršena u Nacionalnim metrološkim institutima Austrije, odnosno Republike Hrvatske, kao i radni etaloni koje posjeduju lica ovlašćena za pregled mjerila, a čija je kalibracija izvršena u odgovarajućim institucijama, obezbjeđuju sljedivost mjerenja u oblasti mase, dužine, zapremine, električnih veličina.

Neophodni uslovi za ostvarivanje, čuvanje, održavanje i usavršavanje državnih etalona su adekvatan prostor za razvoj nacionalnih kalibracionih laboratorija i odgovarajuća opreme, što se mora što prije obezbijediti Zavodu za metrologiju.

E. Tržišni nadzor

28. Kako vaša zemlja osigurava da proizvodi na tržištu u cijeloj zemlji ispunjavaju zahtjeve standarda? (Kao alternativa, imate li pouzdan i standardizovan sistem autorizacije prije stavljanja na tržište?) Koje kazne slijede za kršenje? Na koji način je obezbijedena koordinacija među sektorima? Na koji način se koordinira tržišni nadzor između organa nadležnih za tržišni nadzor i carine u pogledu kontrola usaglašenosti proizvoda i provjere bezbjednosti na spoljnim granicama? Da li vaša država ima nacionalni program za tržišni nadzor? Kakva mreža postoji za razmjenu informacija između različitih tijela?

Crna Gora ima organizovan sistem inspeksijskog nadzora, tj. odgovarajuće inspekcije u okviru ministarstava i drugih organa uprave, koje su nadležne za sprovođenje nadzora proizvoda na tržištu kako bi se obezbjedila ispunjenost zahtjeva standarda i ostalih tehničkih zahtjeva. Nadležne inspekcije sprovode nadzor na cijelom tržištu CG, po sistemu podijeljene nadležnosti i uz organizovanje zajedničkih kontrola po potrebi. Inspektori, zavisno od procjene rizika, uzorkuju proizvode na tržištu i predaju ih na ispitivanje tijelima za ocjenu usaglašenosti. Takođe, mogu zahtijevati da se uklone nedopuštene oznake na proizvodu, zabraniti, odnosno ograničiti stavljanje na tržište ili narediti povlačenje neusaglašenih proizvoda sa tržišta i preduzeti druge mjere. Ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda sa standardima vrši se u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda sa propisanim standardima, Zakonom o standardizaciji, Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda, kao i zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor i dr. propisima.

- Kazne za kršenje zahtjeva standarda i drugih zahtjeva za proizvode propisane su Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda sa propisanim zahtjevima, Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda, Zakonom o zaštiti potrošača i dr. odgovarajućim propisima. Radi se o novčanim kaznama za prekršaje. Za krivično djelo koje se odnosi na povredu znakova za obilježavanje robe Krivičnim zakonikom (Sl. list RCG, br. 70/03, dopunjen Sl. listom CG, br. 40/08) propisana je kazna zatvora do dvije godine. Uz navedene kazne, u propisanim slučajevima izriče se i odgovarajuća zaštitna mjera.

- Koordinacija među sektorima predmet je Zakona o opštem upravnom postupku, Zakona o inspeksijskom nadzoru i Uredbe o zajedničkom inspeksijskom nadzoru, kao i drugih propisa koji regulišu nadležnosti pojedinih sektora (opšta bezbjednost proizvoda, tehnički zahtjevi i ocjena usaglašenosti, standardizacija, akreditacija...).

- Koordinacija između organa nadležnih za tržišni nadzor (neprehrambeni proizvodi) i carine u pogledu kontrola usaglašenosti proizvoda i provjere bezbjednosti na spoljnim granicama, propisana je Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda u skladu sa Regulativom EZ/339/93. Prilikom izmjene ovog zakona predmetne odredbe biće usaglašene sa novom Regulativom. Na osnovu Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda pripremljen je nacrt Uredbe o razmjeni informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik, koja će biti usvojena na Vladi do kraja III Q, a koja bliže propisuje tu saradnju.

- Pripremljen je Nacrt Strategije tržišnog nadzora od strane međuresorske radne grupe, uz stručnu podršku eksperata EU za oblast tržišnog nadzora, u okviru EU projekta TRIM MNE. Radna grupa je formirana na inicijativu Ministarstva ekonomije, a sačinjavaju je predstavnici inspekcija koje vrše nadzor roba i usluga na tržištu (tržišna, zdravstveno-sanitarna, veterinarska, fitosanitarna, turistička, ekološka), kao i predstavnici carine i odsjeka infrastrukture kvaliteta. U ovom dokumentu predstavljen je tržišni nadzor u EU i tržišni nadzor u CG sa analizom stanja, strateškim izazovima i strategijom razvoja tržišnog nadzora u CG. Pravni osnov za izradu, pored nacionalnog zakonodavstva, bili su propisi EU, uključujući i Vodič za sprovođenje direktiva zasnovanih na novom pristupu, Tehnike najbolje prakse u tržišnom nadzoru- EMARS itd. Strategija je namijenjena, prije svega, nadzoru na tržištu neprehrambenih proizvoda, ali predstavlja dobar osnov za izradu posebnih sektorskih strategija. Dalje usaglašavanje ovog dokumenta na radnoj grupi, utvrđivanje predloga od strane Ministarstva ekonomije i usvajanje od strane Vlade, planirano je do kraja III kvartala 2009. god.

Takođe, u okviru Nacionalnog programa zaštite potrošača i Akcionog plana za njegovu realizaciju (već dostavljeni EK), predviđene su obaveze organa nadležnih za nadzor nad tržištem, koji je ključni instrument zaštite potrošača od nebezbednih proizvoda tržištem. Ovim planom potencirana

je potreba koordiniranog nadzora nad tržištem i saradnja inspekcijskih i drugih organa uključenih u tržišni nadzor, kao i međusobna razmjena informacija.

- Razmjena informacija između organa na nacionalnom nivou vrši se putem stalne komunikacije (telefon, fax, e-mail, zajednički sastanci po potrebi). U završnoj fazi je pravni okvir koji se odnosi na razmjenu informacija o opasnim proizvodima i kojim će biti određen organ koji će imati ulogu kontaktne tačke, na osnovu čega će se razvijati mreža za razmjenu informacija, prvo između nacionalnih organa, a kasnije i sa organima EK.

ZAKONODAVSTVO STAROG PRISTUPA ZA PROIZVODE

A. Harmonizacija zakona uključujući tehničke propise

29. Molimo pružite informacije o:

- Motorna vozila

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

U oblasti motornih vozila se u Crnoj Gori još uvijek primjenjuje zakonodavstvo donešeno prije nezavisnosti Crne Gore. Takvo preuzeto zakonodavstvo je impliciralo upravnu nadležnost na nivou različitih oblika bivše savezne države čiji je Crna Gora bila dio. Nakon osamostaljenja u pravcu prevazilaženja barijera u ovoj oblasti Vlada Crne Gore je davala privremene nadležnosti različitim organima državne uprave za primjenu predmetnog zakonodavstva. U oblasti motornih vozila u Crnoj Gori primjenjuju se sljedeći propisi:

- Zakon o standardizaciji (Sl. list CG br. 13/08)
- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode o ocjenjivanju proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG br. 14/08)
- Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima (Sl. list RCG br. 72/05), koji predstavlja pravni osnov za donošenje tehničkih propisa za uređaje i opremu motornih vozila.
- Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju (Sl. list RCG br. 45/05)
- Međunarodni sporazum o usvajanju jednoobraznih uslova za homologaciju i uzajamno priznavanje homologacije opreme i djelova vozila. Sporazum je usvojen 1958. godine, zajedno sa 49 EC pravilnika i u Crnoj Gori se primjenjuje na osnovu Odluke o proglašenju nezavisnosti Crne Gore (Sl. list RCG br. 36/06)
- Pravilnik o postupku kontrole homologacijske i ekološke ispravnosti korišćenih motornih vozila prilikom uvoza (Sl. list RCG br. 42/04)
- Pravilnik o posebnim uslovima za vozila kojima se obavlja javni prevoz u drumskom saobraćaju i prevoz za sopstvene potrebe (Sl. list RCG br. 62/06).

Harmonizovani propisi, koji čine sastavni dio Sporazuma o prihvatanju jednoobraznih uslova za homologaciju i uzajamno priznavanje homologacije opreme i djelova motornih vozila, koje je donio bivši Savezni zavod za standardizaciju u Beogradu, su sljedeći:

- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju glavnih farova motornih vozila koji emituju asimetrično oboreno svjetlo i/ili veliko svjetlo koji su opremljeni sijalicama kategorije R2 (prema ECE R. 1) (Sl. list SFRJ - dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br. 2/69), (usklađen sa direktivama: 76/761/EEZ, 89/517/EEZ i 1999/17/EZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju električnih lampi sa žarenjem za svjetla za put koja emituju jedan asimetrični oboreni svjetlosni snop i jedan svjetlosni snop za put, ili jedan ili drugi od tih svjetlosnih snopova (prema ECE R.2) (Sl. list SFRJ - dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br.2/69), (usklađen sa direktivama: 76/761/EEZ, 89/517/EEZ i 1999/17/EZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju refleksno reflektujućih uređaja za motorna vozila i njihove prikolice (prema ECE R.3), (Sl. list SFRJ-dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br.2/69), (usklađen sa direktivama 76/756/EEZ, 97/29/EEZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju uređaja za osvijetljavanje zadnje registarske tablice motornih vozila (izuzimajući motocikle) i njihovih prikolica (prema ECE R.4), (Sl. list SFRJ - dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br.2/69), (usklađen sa direktivama: 76/760/EEZ, 97/31/EEZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju zaptivenih farova ("Sealed beam") za motorna vozila, koji emituju asimetrični oboreni evropski svjetlosni snop za put ili jedan veliki svjetlosni snop za put, ili oba svjetlosna snopa (prema ECE R.5), (Sl. list SFRJ - dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br. 2/69), (usklađen sa direktivama: 76/761/EEZ, 89/517/EEZ i 1999/17/EZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju pokazivača pravca za motorna vozila i njihove prikolice (prema ECE R.6) (Sl. list SFRJ - dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br. 2/69), (usklađen sa direktivama 76/759/EEZ, 89/277/EEZ i 1999/15/EZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju prednjih svjetala za označavanje vozila, zadnjih svjetala za označavanje vozila i stop svjetla motornih vozila (izuzimajući motocikle) i njihovih prikolica (prema ECE R.7) (Sl. list SFRJ - dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br.2/69), (usklađen sa direktivama: 76/758/EEZ, 89/516/EEZ i 97/30/EEZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju glavnih farova motornih vozila koji emituju asimetrično oboreno svjetlo ili veliko svjetlo ili oba i koji su opremljeni halogenim sijalicama (H1,H2 ili H3) (prema ECE R.8) (Sl. list SFRJ - dodatak: Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br.2/69), (usklađen sa direktivama: 76/761/EEZ, 89/517/EEZ i 1999/17/EZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju vozila sa tri točka u pogledu buke (prema ECE R.9) (Sl. list SFRJ br. 16/72 - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi) ,(usklađen sa direktivama: 70/157/EEZ, 73/350/EEZ, 77/212/EEZ, 81/334/EEZ, i 89/491/EEZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju vozila u pogledu sprječavanja radio smetnji (prema ECE R.10) (Sl. list SFRJ br. 16/72 -Međunarodni ugovori i drugi sporazumi), (usklađen sa direktivama: 72/245/EEZ, 89/491/EEZ , 95/54/EZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju vozila opremljenih oto ili dizel motorima u pogledu emisije gasovitih zagađivača iz motora - metod mjerenja snage oto motora - metod mjerenja potrošnje goriva (prema ECE R.15) (Sl. list SFRJ br. 57/75 - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi), (usklađen sa direktivama: 70/220/EEZ, 74/290/EEZ , 77/102/EEZ, 78/665/EEZ,)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju sigurnosnih pojaseva za odrasla lica koja se nalaze u motornim vozilima (prema ECE R.16) (Sl. list SFRJ br. 47/74 - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi), (usklađen sa direktivama: 77/541/EEZ, 81/576/EEZ , 82/319/EEZ, 90/628/EEZ, 96/36/EZ, 2000/3/EZ)
- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju vozila u pogledu čvrstoće sjedišta i njihovog pričvršćivanja, kao i u pogledu karakteristika naslona za glavu, koji mogu biti ugrađeni na ta sjedišta (prema ECE R.17) (Sl. list SFRJ br. 47/74 - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi), (usklađen sa direktivama: 74/408/EEZ, 81/577/EEZ, 96/37/EZ)

- Jednoobrazni propisi koji se odnose na homologaciju svjetla za maglu motornih vozila (prema ECE R.19) (Sl. list SFRJ br. 14/75 - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi), (usklađen sa direktivama: 76/762/EEZ, 1999/18/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije vozila u pogledu brava i uređaja za pričvršćivanje vrata (prema ECE R.11) (Sl. list SFRJ br. 59/90 - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi), (usklađen sa direktivama: 70/387/EEZ, 98/90/EZ, 2001/31/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih vozila u pogledu kočenja (prema ECE R.13) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 54/85, 26/89), (usklađen sa direktivama: 71/320/EEC, 74/132/EEC, 75/524/EEC, 79/489/EEC, 85/647/EEC, 88/194/EEC, 91/422/EEC, 98/12/EEC)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih vozila u pogledu priključaka za sigurnosne pojaseve u putničkim automobilima (prema ECE R.14) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 4/85), (usklađen sa direktivama: 76/115/EEZ, 81/575/EEZ, 82/318/EEZ, 90/629/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih vozila u pogledu zaštite od neovlašćene upotrebe (prema ECE R.18) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 11/85, 1/87, 23/88), (usklađen sa direktivama: 74/61/EEZ, 95/56/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih vozila u pogledu njihove unutrašnje opreme (prema ECE R.21) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 70/90), (usklađen sa direktivama: 74/60/EEZ, 78/632/EEZ, 2000/4/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije zaštitnih kaciga za vozače bicikla sa motorom i motocikla i putnike na tim vozilima (prema ECE R.22) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 18/88)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije svjetala za vožnju unazad za motorna vozila i njihove prikolice (prema ECE R.23) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 59/90), (usklađen sa direktivama: 77/539/EEZ, 97/32/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije: I dizel motora u pogledu vidljivih gasovitih zagađivača; II motornih vozila u pogledu ugradnje homologovanog motora; III motornih vozila opremljenih sa dizel motorima u pogledu vidljivih gasovitih zagađivača; IV jednoobrazni propisi za mjerenje snage dizel motora (prema ECE R.24) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 11/85, 1/87), (usklađen sa direktivama: 72/306/EEZ, 89/491/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije naslona za glavu na sjedištima motornih vozila (prema ECE R.25) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 59/90), (usklađen sa direktivama: 78/937/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije u pogledu njihovih spoljašnjih ispusta (prema ECE R.26) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 70/90), (usklađen sa direktivama: 74/483/EEZ, 79/488/EEZ, 87/354/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije pneumatika za putnička vozila i njihove prikolice (prema ECE R.30) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 43/83), (usklađen sa direktivama: 92/23/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije vozila u pogledu rasporeda noćnih komandi (prema ECE R.35) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 59/90)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije sijalica sa užarenim vlaknom za motorna vozila i njihove prikolice (prema ECE R.37) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 4/85), (usklađen sa direktivama: 76/761/EEZ, 89/517/EEZ, 1999/17/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije zadnjih svjetala za maglu za motorna vozila i njihove prikolice (prema ECE R.38) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 59/90), (usklađen sa direktivama: 77/538/EEZ, 89/517/EEZ, 1999/14/EZ)

- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije vozila u pogledu brzinomjera i njegove ugradnje u vozilo (prema ECE R.39) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 11/85, 1/87), (usklađen sa direktivama: 75/443/EEZ, 97/39/EZ, 2000/7/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motocikla sa otomotorima u pogledu emisije gasovitih zagađivača iz motora (prema ECE R.40) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 60/86)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motocikla u pogledu buke (prema ECE R.41) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 60/86), (usklađen sa direktivama: 78/1015/EEZ, 87/56/EEZ, 89/235/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih sigurnosnih stakala i materijala za njihovu ugradnju za motorna vozila i njihove prikolice (prema ECE R.43) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 68/85),
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije bicikla sa otomotorima u pogledu emisije gasovitih zagađivača iz motora (prema ECE R.47) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 60/86)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije vozila u pogledu ugradnje svjetlosnih i svjetlosno-signalnih uređaja (prema ECE R.48) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 68/85, 1/87, 46/87), (usklađen sa direktivama: 76/756/EEZ, 80/233/EEZ, 82/244/EEZ, 83/276/EEZ, 84/8/EEZ, 89/278/EEZ, 91/663/EEZ, 97/28/EEZ)
- Jednoobrazni tehnički uslovi o ispitivanju i sprovođenju homologacije dizel motora i motora na prirodni gas (PG) kao i oto motora na tečni naftni gas (TNG) i vozila opremljena dizel motorima na PG i oto motorima na TNG, u pogledu emisije zagađivača od motora (prema ECE R.49) (Na osnovu Naredbe o homologaciji Sl. list SRJ br. 60/02, 64/02), (usklađen sa direktivama: 88/77/EEZ, 1999/96/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije prednjih pozicionih svjetala, zadnjih pozicionih svjetala, stop-svjetla, pokazivači pravca i svjetla zadnje registracione tablice za bicikle sa motorom, motocikle i vozila koja se tretiraju kao takva (prema ECE R.50) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 67/86)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih vozila sa najmanje četiri točka u pogledu buke (prema ECE R.51) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 48/84, 1/87), (usklađen sa direktivama: 70/157/EEZ, 81/334/EEZ, 84/424/EEZ, 89/491/EEZ, 92/97/EEZ, 96/20/EZ, 1999/101/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motocikla u pogledu ugradnje svjetlosnih i svjetlosno-signalnih uređaja (prema ECE R.53) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 68/85), (usklađen sa direktivama: 93/92/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije pneumatika za privredna vozila i njihove prikolice (prema ECE R.54) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 11/85), (usklađen sa direktivama: 92/23/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije mehaničkih uređaja za spajanje vučnih i priključnih vozila (prema ECE R.55) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 63/89),
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije farova za bicikle sa motorom i vozila koja se tretiraju kao takva (prema ECE R.56) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 67/86)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije farova za motocikle, i vozila koja se tretiraju kao takva (prema ECE R.57) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 68/85)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije: I zadnjih zaštitnih uređaja (ZZU), II vozila u odnosu na ugradnju zadnjih zaštitnih uređaja (ZZU) koji imaju homologaciju tipa; III vozila u odnosu na zaštitu sa zadnje strane (ZZ) (prema ECE R.58) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 85/87), (usklađen sa direktivama: 70/221/EEZ, 79/490/EEZ, 97/19/EZ)

- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije zamjenljivih sistema za smanjenje buke (prema ECE R.59) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SRJ br. 43/92), (usklađen sa direktivama: 81/334/EEZ, 89/491/EEZ, 96/20/EZ, 1999/101/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije bicikla sa motorom, u pogledu buke (prema ECE R.63) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 73/87)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih vozila u odnosu na mjerenje maksimalane brzine (prema ECE R.68) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SRJ br. 17/92)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje homologacije tabli za označavanje sporih vozila (po konstrukciji) i njihovih prikolica, koje se postavljaju na zadnju stranu vozila i njihovih prikolica (prema ECE R.69) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 24/90)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije tabli za označavanje teških i drugih vozila, koje se postavljaju na zadnju stranu vozila (prema ECE R.70) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 24/90)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije teretnih vozila, prikolica i poluprikolica u odnosu na bočnu zaštitu (prema ECE R.73) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SRJ br. 43/92), (usklađen sa direktivama: 89/297/EEZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije bicikala sa motorom i motocikla u pogledu kočenja (prema ECE R.78) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 17/89), (usklađen sa direktivama: 93/14/EEZ)
- Jednoobrazni tehnički uslovi za ispitivanje i sprovođenje homologacije vozila u odnosu na emisije zagađivača iz motora od goriva koje zahtjeva motor (prema ECE R.83) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SRJ br. 61/02), (usklađen sa direktivama: 70/220/EEZ, 83/351/EEZ, 88/76/EEZ, 88/436/EEZ, 89/491/EEZ, 91/441/EEZ, 94/12/EZ, 96/69/EEZ, 98/69/EZ, 98/77/EZ, 1999/102/EZ, 2001/1/EZ)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motornih vozila opremljenih motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem u odnosu na mjerenje potrošnje goriva (prema ECE R.84) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SRJ br. 24/92), (usklađen sa direktivama 80/1268/EEZ, 89/491/EEZ, 93/116/EZ, 1999/100/EZ,)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije motora sa unutrašnjim sagorijevanjem koji služe za pogon motornih vozila kategorije M i N u smislu mjerenja neto snage (prema ECE R.85) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 12/92), (usklađen sa direktivama 80/1269/EEZ, 88/195/EEZ, 89/491/EEZ, 97/21/EZ, 1999/99/EZ)
- Jednoobrazni tehnički uslovi o ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije vozila namijenjenih za prevoz opasnih materijala u odnosu na njihove specifične konstrukcione karakteristike (prema ECE R.105) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SRJ br. 48/02), (usklađen sa direktivama 98/91/EZ)
- Jednoobrazni tehnički uslovi o ispitivanje i sprovođenje homologacije farova za motorna vozila koja emituju asimetričan snop velikog svjetla ili snop oborenog svjetla ili oba, opremljeni sijalicama sa užarenim vlaknom (prema ECE R.112) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SRJ br. 46/02)
- Jednoobrazni propisi za ispitivanje i sprovođenje obavezne homologacije zvučnih uređaja za upozorenje, kao i motornih vozila u pogledu zvučnih signala (prema ECE R.28) (Na osnovu Naredbe o obaveznoj homologaciji Sl. list SFRJ br. 60/86) (usklađen sa direktivama 70/388/EEZ)
- Naredba o vozilima koja moraju za međunarodni drumski prevoz robe biti snadbjevena potvrdom o ispunjavanju tehničkih uslova u pogledu buke i emisije zagađivača (Sl. list SRJ br.27/92)

Takođe, u cilju većeg stepena zaštite životne sredine, donijeta je Odluka o uslovima koje moraju da ispunjavaju korišćena motorna vozila koja se uvoze (Sl. list RCG br. 44/07) i Pravilnik o načinu provjere ispunjenosti uslova, obrascu i sadržini certifikata i visini naknade za korišćen motorna vozila koja se uvoze (Sl. list RCG br. 16/08), kojima se između ostalog kao obavezujući za vozila

uvodi minimalno standard EURO 3, koji se odnosi na izduvnu emisiju vozila i nivo buke vozila. Ovom Odlukom u nacionalno zakonodavstvo transponovane su direktive EU 70/220/EEZ, 98/69/EC, 88/77/EEZ, 1999/96/EC, 96/20/EEC i 70/157/EEC, koje odgovaraju Pravilnicima UN/ECE.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Shodno odgovoru na potpitanje 29a oblast motornih vozila, Vlada Crne Gore će definisati upravnu nadležnost u predmetnoj oblasti i zadužiti jedno od resornih ministarstava da vodi brigu o sprovođenju i inoviranju zakonodavstva. U periodu do kraja 2011. godine biće povučeni zastarjeli propisi, donijeće se propisi koji nedostaju kako bi oblast bila u potpunosti harmonizovana.

- Hemikalije

- Ograničenja, klasifikacija, pakovanje i označavanje (REACH, CLP)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Zakon o hemikalijama (Sl. list RCG, br. 11/07) je stupio na snagu 2007. godine. To je prvi zakon iz ove oblasti u Crnoj Gori kojim se utvrđuju postupak prijavljivanja i stavljanja u promet novih i postojećih hemikalija, postupak ocjenjivanja i procjene rizika od hemikalija, klasifikacija, pakovanje i označavanje hemikalija, uvoz i izvoz, i druga pitanja od značaja za zaštitu života i zdravlja ljudi i životne sredine. Zakon je usaglašen sa pravom Evropske unije, standardima prava konkurencije koji su utvrđeni Direktivom Savjeta 31992L0032 odnosno Direktivom 31967L0548 o klasifikaciji, pakovanju i obilježavanju opasnih hemikalija, Direktivom Komisije 31993L0067 o principima procjene rizika za čovjeka i životnu sredinu od supstanci koje se prijavljuju (notifikuju) u skladu sa Direktivom 31967L0548, kao i Uredbama 31993R0793R(01) o procjeni i suzbijanju rizika od postojećih materija i 32003R0304 o izvozu i uvozu opasnih hemikalija.

U Zakon o hemikalijama uključene su i obaveze koje proističu iz Direktive 32004L0010 o harmonizaciji zakona, uredbi i administrativnih propisa u vezi sa primjenom principa dobre laboratorijske prakse i odobrenje primjene testova na hemikalijama, te Odluke Komisije 31985D0071 u vezi sa listom hemijskih supstanci - EINECS lista (*European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances*) tj. evropski inventar postojećih komercijalnih hemikalija i Uredbe 32006R1907 u vezi sa registracijom, razvojem, odabranjem i ograničenjima hemikalija (REACH) i ustanovljavanjem Evropske Agencije za hemikalije.

U poglavlju V zakona o hemikalijama (Sl. list RCG, br. 11/07) definisano je ograničavanje, klasifikovanje, pakovanje i označavanje hemikalija.

V. KLASIFIKACIJA, PAKOVANJE I OZNAČAVANJE HEMIKALIJA

Član 31

Listu klasifikovanih hemikalija uspostavlja i vodi Ministarstvo.

U Listu klasifikovanih hemikalija unose se naročito sljedeći podaci: klasifikacija hemikalije, zaštitni naziv hemikalije i naziv prema IUPAC nomenklaturi.

Lista klasifikovanih hemikalija iz stava 2 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Bliži sadržaj i način vođenja Liste klasifikovanih hemikalija propisuje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Član 32

Hemikalija za koju se utvrdi da je opasna po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu, klasifikuje se u jednu od sledećih grupa:

- a) eksplozivne hemikalije koje čine hemikalije u čvrstom, tečnom obliku, hemikalije i preparati u obliku paste ili želatina, koje mogu egzotermno reagovati i u slučaju odsutnosti kiseonika iz vazduha, pri čemu se vrlo brzo stvaraju i ispuštaju gasovi, koji pod određenim uslovima detoniraju, lako se zapale ili usljed zagrijavanja i povišenog pritiska eksplodiraju, ukoliko su ograničeni prostorom;
- b) oksidirajuće hemikalije koje čine hemikalije i preparati koji dovode do snažne egzotermne reakcije kada su u dodiru s drugim supstancama (prije svega zapaljivim);
- c) vrlo lako zapaljive hemikalije koje čine tečne hemikalije i preparati koji imaju ekstremno nisku tačku zapaljivosti i nisku tačku ključanja, kao i hemikalije i preparati u gasovitom stanju, koje su zapaljive u dodiru sa vazduhom, pri normalnoj temperaturi i pritisku;
- d) lako zapaljive hemikalije koje čine:
 - hemikalije i preparati, koji se u dodiru sa vazduhom zagriju i sami od sebe zapale pri normalnoj temperaturi i pritisku, bez dovođenja spoljne energije,
 - hemikalije i preparati u čvrstom stanju, koji se lako zapale pri kratkom dodiru s izvorom plamena, a zatim dalje gore i troše se i onda kada se izvor plamena odstrani,
 - hemikalije i preparati u tečnom stanju koje imaju vrlo nisku tačku paljenja,
 - hemikalije i preparati, koji u dodiru s vodom ili vodenom parom ispuštaju u opasnim količinama lako zapaljive gasove;
- e) zapaljive hemikalije koje čine hemikalije i preparati koji imaju nisku tačku paljenja;
- f) vrlo toksične hemikalije su hemikalije koje kod gutanja, udisanja ili u dodiru s kožom u vrlo malim količinama dovode do smrti ili do akutnog, odnosno hroničnog oštećenja zdravlja;
- g) toksične hemikalije su hemikalije i preparati koji kod gutanja, udisanja ili u dodiru sa kožom u malim količinama dovode do smrti ili do akutnog, odnosno hroničnog oštećenja zdravlja;
- h) hemikalije štetne za zdravlje koje čine hemikalije i preparati koji kod gutanja, udisanja ili u dodiru s kožom mogu prouzrokovati smrt ili dovesti do akutnog, odnosno hroničnog oštećenja zdravlja;
- i) korozivne (nagrizajuće) hemikalije koje čine hemikalije i preparati koji mogu oštetiti ili uništiti živo tkivo, ako dođu s njim u dodir, odnosno hemikalije koje mogu oštetiti, razoriti ili uništiti metalne površine, kamen, minerale, djelovanjem hemijskim ili elektrohemijskim procesima, ako dođu s njima u dodir, čime predstavljaju neposrednu opasnost svojim djelovanjem za privredna dobra;
- j) nadražujuće hemikalije koje čine hemikalije i preparati koji nisu korozivni, ali već pri kratkotrajnom, dugotrajnom ili pri ponovljenom dodiru s kožom ili sluzokožom uzrokuju njihovu upalu ili druge neželjene efekte;
- k) hemikalije koje dovode do preosjetljivosti koje čine hemikalije i preparati koji, ako se udišu ili ako prodiru kroz kožu, mogu izazvati reakciju hiper-osjetljivost, a duže izlaganje toj hemikaliji može dovesti do značajnih štetnih dejstava;

- l) kancerogene materije koje čine hemikalije i preparati koji mogu kod gutanja, udisanja ili prolaska kroz kožu (dodira s kožom) izazvati rak ili povećati mogućnost nastanka te bolesti;
- m) mutagene hemikalije koje čine hemikalije i preparati koji kod gutanja, udisanja ili prolaska kroz kožu (dodira s kožom) mogu izazvati genetske promjene;
- n) reproduktivno toksične hemikalije koje čine hemikalije i preparati koje kod gutanja, udisanja ili prolaska kroz kožu (dodira s kožom) mogu štetno djelovati na plodnost ili potomstvo;
- o) hemikalije opasne za životnu sredinu koje čine hemikalije i preparati koji unošenjem u životnu sredinu uzrokuju trenutnu ili odloženu opasnost za jednu ili više komponenti životne sredine.

Član 33

Hemikalija koja se uvozi i stavlja u promet mora biti klasifikovana u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Klasifikacija hemikalija iz člana 32 ovog zakona vrši se u skladu sa klasifikacijom hemikalija istog hemijskog sastava iz Liste klasifikovanih hemikalija, odnosno na osnovu EU Indeksa već uvrštenih opasnih hemikalija.

Član 34

Razvrstavanje hemikalija (supstanci) u Listu klasifikovanih hemikalija vrši se:

- na osnovu rezultata istraživanja o osobinama hemikalije u skladu sa ovim zakonom ili
- na osnovu saznanja iz postojećih podataka.

Klasifikovanje hemikalije (preparata) vrši se:

- na osnovu propisane računске metode;
- na osnovu neposrednih eksperimentalnih istraživanja osobina koje utiču na život i zdravlje ljudi;
- na osnovu saznanja o osobinama hemikalije, prema postojećim podacima.

Ako je opasno svojstvo hemikalije potvrđeno primjenom metoda iz stava 2 ovog člana, za klasifikovanje se koriste rezultati dobijeni na osnovu neposrednih eksperimentalnih istraživanja osobina koje utiču na život i zdravlje ljudi, a ukoliko je hemikalija kancerogena, mutagena ili reproduktivno otrovna, obavezno se koriste i rezultati dobijeni na osnovu propisane računске metode.

Kada za hemikaliju nema podataka ili podaci nijesu dobijeni na način utvrđen ovim zakonom, radi izbjegavanja istraživanja na kičmenjacima, za svaki pojedinačni slučaj procjenjuje se potreba dodatnog ispitivanja.

Član 35

Hemikalija koja se uvozi i stavlja u promet mora biti upakovana i označena u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Pakovanje mora odgovarati osobinama hemikalije, njenoj namjeni i načinu upotrebe.

Opasne hemikalije moraju biti pakovane u ambalaži, koja je opremljena posebnim zatvaračima koji onemogućavaju otvaranje djeci i ne smiju dovesti u zabludu u pogledu sadržaja.

Opasne hemikalije moraju biti označene na način koji omogućava uočavanje opasnosti i osobama sa posebnim potrebama.

Uputstvo za upotrebu opasnih hemikalija, koje su klasifikovane u grupe iz člana 32 tač. f) do o) ovog zakona, a koje su namijenjene za opštu upotrebu, mora sadržati upozorenje za sigurno rukovanje hemikalijom i postupke za pružanje prve pomoći u slučaju nesreće ili nezgode.

Član 36

Zabranjeno je označavanje ili navođenje da je hemikalija, koja je svrstana kao opasna, manje opasna ili da nije opasna za život i zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Hemikalije moraju biti označene jasno uočljivim i čitkim natpisom na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Član 37

Bliži kriterijumi, uslovi, principi i način klasifikovanja, pakovanja i označavanja hemikalija utvrđuju se propisom Ministarstva, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Član 38

Hemikaliju koja se stavlja u promet mora da prati Bezbjedonosni list.

Bezbjedonosni list sadrži naročito: podatke o proizvođaču, odnosno uvozniku, podatke o opasnosti hemikalije, osnovne podatke o sastavu hemikalije, mjere za zaštitu života i zdravlja ljudi, mjere bezbjednosti na radu, mjere za zaštitu životne sredine, rok upotrebe hemikalije, kao i datum izdavanja Bezbjedonosnog lista.

Podnosilac prijave koji stavlja u promet hemikaliju mora kontinuirano pratiti nova saznanja u vezi s hemikalijom koja se stavlja u promet i u skladu sa novim saznanjima dopunjavati Bezbjedonosni list.

Svaku promjenu Bezbjedonosnog lista podnosilac prijave mora dostaviti Ministarstvu i korisnicima kojima je isporučena hemikalija u posljednjih 12 mjeseci prije promjene Bezbjedonosnog lista.

Lica koja koriste opasne hemikalije dužna su da se pridržavaju uputstva o pravilnoj upotrebi, radi bezbjednosti i zaštite zdravlja prilikom upotrebe, mjera prve pomoći, uputstva o postupanju sa ostacima neiskorišćenih hemikalija i praznom ambalažom kao i mjera za zaštitu životne sredine iz Bezbjedonosnog lista.

Bliži sadržaj Bezbjedonosnog lista propisuje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Član 39

Zabranjeno je reklamiranje hemikalija iz člana 32 ovoga zakona, ako njihove karakteristike nijesu navedene.

Bliži način reklamiranja hemikalija iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Zakon je sačinjen na način da postoji dobra pravna osnova za donošenje svih podzakonskih akata iz ove oblasti. U tom smislu je sačinjen Nacionalni program za integraciju Crne Gore u EU (NPI) za period 2008-2012. godine u kome su dati kratkoročni i srednjoročni prioriteti za izradu neophodnih zakonskih/podzakonskih akata.

Usporavanje realizacije planiranih aktivnosti uslovljeno je činjenicom da su do 03.07.2009. godine postojala određena preklapanja u vezi sa nadležnošću iz ove oblasti između Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja i Ministarstva turizma i zaštite životne sredine. Donošenjem Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (Sl. list RCG, br. 54/04, 78/04, 06/05, 61/05, 06/06, 32/06, 42/06, 56/06, 60/06, 72/06, 06/07, 25/07, 32/07, 35/07 i Sl. list CG, br. 06/07, 16/07, 26/08, 43/08, 68/08, 81/08, 04/09, 14/09 i 43/09) i izborom novog saziva Vlade utvrđene su nadležnosti za oblast hemikalija. U navedenoj Uredbi (čl. 17b) Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine vrši poslove uprave koji se odnose na hemikalije dok u skladu sa čl. 44c Uredbe Agencija

za zaštitu životne sredine vrši stručne i sa njima povezane upravne poslove koji se odnose na hemikalije.

Prema čl. 15. Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave Ministarstvo zdravlja je odgovorno za izdavanje saglasnosti za prevoz preko državne granice i unutrašnjem saobraćaju otrova i oblast proizvodnje i promet otrova.

Do donošenja podzakonskih akata planiranih iz ove oblasti, u skladu sa Zakonom o hemikalijama i predloženim aktivnostima iz NPI, na snazi su one odredbe sljedećih propisa koje su u skladu sa Zakonom o hemikalijama :

1. Zakon o proizvodnji i prometu otrovnih materija (Sl. list SRJ, br.15/95, 28/96, 37/02);
2. Spisak otrova čiji su proizvodnja, promet i korišćenje zabranjeni (Sl. list SRJ, br. 12/00);
3. Rješenje o utvrđivanju liste otrova (Sl. list SRJ, br.25/94);
4. Zakon o prevozu opasnih materija (Sl. list CG, br. 05/08).

- Deterdženti

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Deterdženti

Pregled važećih propisa koji se odnose na deterdžente:

Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 37/02) i podzakonska akta koja su donešena na osnovu ovog zakona:

- Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljeti u promet (Sl. list SFRJ, br. 18/91);
- Pravilnik o uslovima u pogledu stručnih kadrova, prostorije i opreme koje moraju da ispunjavaju zdravstvene i druge organizacije za vršenje analiza i superanaliza namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 60/02);
- Upustvo o načinu uzimanja uzoraka za obavljanje analiza i super analiza namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SFRJ, br. 60/1978);
- Zakon o zdravstvenom nadzoru nad životnim namirnicama i predmetima opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 4/88) i podzakonska akta koja su donešena na osnovu ovog zakona;
- Pravilnik o uslovima i načinu ispitivanja namirnica i predmeta opšte upotrebe u toku njihove proizvodnje i načinu vođenja evidencije o izvršenim ispitivanjima (Sl. list SRJ, br. 8/75);

Postojeće zakonodavstvo iz ove oblasti nije usaglašeno sa zakonodavstvom EU.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Deterdženti

Nacionalnim programom za integraciju Crne Gore u EU predviđena je izrada Pravilnika o deterdžentima do kraja 2011. godine, koji će biti usaglašen sa evropskom legislativom (Uredba 684/2004 o deterdžentima).

- Vještačka đubriva

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Vještačka đubriva

Zakon o sredstvima za ishranu bilja (Sl. list RCG, br. 48/2007) je harmonizovan sa odgovarajućom regulativom EU, tačnije sa Uredbom (EC) No 2003/2003, koja se odnosi na vještačka đubriva i djelimično sa Direktivom 91/676/EEC, koja se odnosi na zaštitu voda od zagađenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora.

Usvajanjem ovog zakona stvorena je osnova za preuzimanje i izjednačavanje zakonodavnih rješenja EU za mineralna đubriva u Crnoj Gori.

Na snazi su i sljedeća podzakonska akta donešena na osnovu ranijih nacionalnih propisa:

- Pravilnik o metodama za ispitivanje đubriva (Sl. list SRJ, br. 11/99);
- Pravilnik o uslovima za proizvodnu liniju, promet, uvoz i uzorkovanje pesticida i đubriva (Sl. list SRJ, br. 12/99);
- Pravilnik o vrstama ambalaže za pesticide i đubriva i o uništavanju pesticida i đubriva (Sl. list SRJ, br. 35/99);
- Pravilnik o prometu, uvozu i uzorkovanju đubriva (Sl. list SRJ, br. 59/2001);
- Spisak ovlašćenih organizacija za ispitivanje sredstava za zaštitu bilja (pesticida) i sredstava za ishranu bilja (đubriva) (Sl. list SRJ, br. 4/2000);
- Spisak sredstava za ishranu bilja za koje važe dozvole za stavljanje u promet (Sl. list SRJ, br. 29/2001)

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Vještačka đubriva

U cilju postepene harmonizacije sa EU legislativom, u okviru procesa stabilizacije i asocijacije, u toku 2010. godine izradiće se podzakonska akta koja proizilaze iz Zakona o sredstvima za ishranu bilja. Donošenjem podzakonskih akata na osnovu ovog zakona obezbijediće se neophodna usklađenost.

Glavne neusklađenosti u oblasti sredstava za ishranu bilja (đubriva), nakon usvajanja novog zakona, su postojeći propisi kvaliteta mineralnih đubriva koji su vezani za JUS norme.

U podzakonskim aktima, koji će se donijeti, ugradiće se dodatna pravila EU vezano za korišćenje amonijum nitrata u proizvodnji sredstava za ishranu bilja, shodno zahtjevima javne bezbjednosti, zaštite ljudi i dobara, smanjenje rizika za zloupotrebu amonijum nitratnih đubriva kroz uvođenje mjera radi sprječavanja takvog načina upotrebe i posebno će se obezbijedi mogućnost pronalaženja takvih đubriva, zaštita potrošača, preko uvođenja standarda kvaliteta i registracije.

Podzakonska akta, koja će biti donijeta uskladiće nacionalne propise sa propisima EU koji uređuju ovu oblast.

- Prekursori za narkotike

a) Sadašnja važeća zakonska regulativa na području prekursora za narkotike je:

- 1) Zakon o lijekovima (Sl. list RCG, br. 80/04 i Sl. list CG, br. 18/08)
- 2) Zakon o proizvodnji i prometu otrova (Sl. List SRCG, br. 31/77, 17/92, 27/94)
- 3) Odluka o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe (Sl. list RCG, br. 82/08) Vlade Crne Gore koja sadrži Prilog 1 – Listu opojnih droga i Prilog 2 – Listu prekursora
- 4) Ratifikovane konvencije Ujedinjenih Nacija koje pokrivaju oblast opojnih droga, psihotropnih supstanci i prekursora:
 - Single Convention on Narcotic Drugs, 1961 (As amended by the 1972 Protocol amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961)
 - Convention on Psychotropic Substances 1971
 - United Nations Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988

U skladu sa sadašnjim Zakonom i Odlukom, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore (CALIMS) je nadležna za izdavanje dozvole za uvoz/izvoz/tranzit prekursora, sa kojom se uvoze u Crnu Goru.

Dozvolom se omogućava jednokratani uvoz. Rok važenja dozvole je mjesec dana. Nakon realizacije uvoza, uvoznik je u obavezi da u roku od 15 dana dostavi Agenciji dokaz o realizaciji uvoza.

CALIMS šalje izvještaje u International Narcotics Control Board (INCB) jednom godišnje o uvezenim i zaplijenjenim količinama prekursora u Crnoj Gori kao i prognoze potreba za sljedeću godinu- (izvještaj objedinjuje i podatke iz Uprave policije Crne Gore).

Izvještaji su poslani za 2007 i 2008 godinu.

b) Izrađen je tekst Prijedloga Zakona o prekursorima, koji je u postupku slanja prema Vladi Crne Gore. Prijedlog Zakona je u skladu sa dolje navedenim propisima EU i sa međunarodnim konvencijama koje se odnose na oblast opojnih droga, psihotropnih supstanci i prekursora.

EC/111/2005

EC/1277/2005

EC/ 273/2004

EC/1533/2000

EC/1485/96

EEC/3677/90

2003/101/EC

92/109/EEC

- Single Convention on Narcotic Drugs, 1961 (As amended by the 1972 Protocol amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961)
- Convention on Psychotropic Substances 1971
- United Nations Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988

Prijedlogom Zakona, predviđena je promjena nadležnosti u ovoj oblasti. Dozvole za uvoz/izvoz/tranzit prekursora izdavaće Ministarstvo zdravlja, osim u slučaju kada prekursori spadaju u grupu farmakološki aktivnih supstanci, kada će izdavanje takvih dozvola ostati u nadležnosti CALIMS. Ministarstvo će takođe ubuduće slati odgovarajuće izvještaje u INCB.

Lista prekursora biće objavljena u Službenom listu Crne Gore .

Nakon usvajanja Zakona , slijediće izrada podzakonskih akata.

Zakon o prekursorima će obezbijediti monitoring ove oblasti.

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Prekursori za narkotike

Sadašnja važeća zakonska regulativa na području prekursora za narkotike je:

- Zakon o lijekovima (Sl. list RCG, br. 80/04 i Sl. list CG, 18/08)
- Zakon o proizvodnji i prometu otrova (Sl. list SRCG, br. 31/77, 17/92, 27/94)
- Odluka o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe (Sl. list RCG, br. 19/06) Vlade Crne Gore koja sadrži Prilog 1 – Listu opojnih droga i Prilog 2 – Listu prekursora

Ratifikovane konvencije Ujedinjenih Nacija koje pokrivaju oblast opojnih droga, psihotropnih supstanci i prekursora:

- Single Convention on Narcotic Drugs, 1961 (As amended by the 1972 Protocol amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961)
- Convention on Psychotropic Substances 1971
- United Nations Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Prekursori za narkotike

Vlada Crne Gore usvojila je Prijedlog Zakona o prekursorima za narkotike i uputila ga Skupštini. Prijedlog Zakona je u skladu sa dolje navedenim propisima EU i sa međunarodnim konvencijama, koje se odnose na oblast opojnih droga, psihotropnih supstanci i prekursora.

- EC/111/2005
- EC/1277/2005
- EC/ 273/2004
- EC/1533/2000
- EC/1485/96
- EEC/3677/90
- 2003/101/EC
- 92/109/EEC
- Single Convention on Narcotic Drugs, 1961 (As amended by the 1972 Protocol amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961)
- Convention on Psychotropic Substances 1971
- United Nations Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988

Prijedlogom Zakona, predviđena je promjena nadležnosti u ovoj oblasti. Dozvole za uvoz/izvoz/tranzit prekursora izdavaće Ministarstvo zdravlja, osim u slučaju kada prekursori spadaju u grupu farmakološki aktivnih supstanci, kada će izdavanje takvih dozvola ostati u nadležnosti CALIMS. Ministarstvo će takođe ubuduće slati odgovarajuće izvještaje u INCB.

Lista prekursora biće objavljena u Službenom listu Crne Gore. Nakon usvajanja Zakona, slijediće

izrada podzakonskih akata. Zakon o prekursorima će obezbijediti monitoring ove oblasti.

- Eksplozivi za civilnu upotrebu (Direktiva Novog pristupa)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Eksplozivi za civilnu upotrebu (Direktiva Novog pristupa)

Zakonom o eksplozivnim materijama (Sl. list CG, br. 49/08) propisuju se uslovi za proizvodnju, promet, nabavku, skladištenje i upotrebu eksplozivnih materija radi zaštite života, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka, životne sredine i imovine, kao i pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti, s tim što je precizirano šta se, u smislu tog zakona, smatra eksplozivnom materijom (privredni eksploziv i dr).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Eksplozivi za civilnu upotrebu (Direktiva Novog pristupa)

Nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave - Sektora za vanredne situacije i civilnu bezbjednost ogleda se u stvaranju i poštovanju uslova da eksplozivne smješe ne izazivaju eksplozije. U tom smislu, nadležni smo da propišemo i primjenjujemo propise u kojima će se definisati institut zone opasnosti i bezbjednosna rastojanja. Takođe, i da oprema koja se koristi i upotrebljava u potencijalno eksplozivnim sredinama mora da služi zaštitnoj funkciji.

- Pirotehnička sredstva (Direktiva Novog pristupa)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Pirotehnička sredstva (Direktiva Novog pristupa)

Zakonom o eksplozivnim materijama (Sl. list CG, br. 49/08) propisuju se uslovi za proizvodnju, promet, nabavku, skladištenje i upotrebu eksplozivnih materija radi zaštite života, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka, životne sredine i imovine, kao i pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti, s tim što je precizirano šta se, u smislu tog zakona, smatra eksplozivnom materijom (privredni eksploziv i dr.).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Pirotehnička sredstva (Direktiva Novog pristupa)

Nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave - Sektora za vanredne situacije i civilnu bezbjednost ogleda se u stvaranju i poštovanju uslova da eksplozivne smješe ne izazivaju eksplozije. U tom smislu, nadležni smo da propišemo i primjenjujemo propise u kojima će se definisati institut zone opasnosti i bezbjednosna rastojanja. Takođe, i da oprema koja se koristi i upotrebljava u potencijalno eksplozivnim sredinama mora da služi zaštitnoj funkciji.

- Dobra laboratorijska praksa (DLP)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Validna zakonska regulativa na području Dobre Laboratorijske Prakse (GLP) u dijelu koji se odnosi na farmakološko – toksikološka ispitivanja lijekova za upotrebu u humanoj i veterinarskoj medicini:

1) Zakon o lijekovima (Sl. list RCG, br. 80/04 i Sl. list CG, br. 18/08)

Na osnovu Zakona o lijekovima, dobra laboratorijska praksa (GLP) je sistem obezbjeđenja kvaliteta koji se odnosi na organizovanje i sprovođenje laboratorijskog rada u predkliničkim farmakološkim i toksikološkim ispitivanjima.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U planu je donošenje Pravilnika o sadržaju i dokumentaciji o farmakološko-toksikološkim ispitivanjima lijekova za upotrebu u humanoj i vetrinarskoj medicini u svrhu dobijanja dozvole za stavljanje lijeka u promet (registracija lijeka) u koji će se implementirati direktiva 2003/63/EC

- Farmaceutski proizvodi

- Transparentnost u kontekstu formiranja cijena i nadoknade za medicinske proizvode

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Farmaceutski proizvodi

Validna zakonska regulativa na području humanih i veterinarskih lijekova:

- Zakon o lijekovima (Sl.list RCG, br. 80/04 i Sl. list CG, br. 18/08). Zakon je djelimično harmonizovan sa direktivama Evropske unije: 2001/83/EC, 2003/63/EC, 2004/24/EC, 2004/27/EC, 2001/20/EC, 2003/94/EC, 2001/82/EC
- Zakon o veterinarstvu (Sl. list RCG, br. 11/04 i Sl. list RCG, br. 27/07) Djelimično harmonizovan sa direktivama Evropske unije 2001/83/EC, 2003/63/EC
- Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati preduzeća i druga pravna i fizička lica koja vrše promet lijekova, pomoćnih ljekovitih sredstava i medicinskih sredstava (Sl. list SRJ, br. 16/94, 22/94, 49/95, 9/97, 2/2000, 66/2002 i Službenom glasniku RS, br. 70/2003)

Transparentnost u kontekstu formiranja cijena i nadoknade za medicinske proizvode

Validna zakonska regulativa na području formiranja cijena za medicinske proizvode

1) Zakon o lijekovima (Sl. list RCG, br. 80/04 i Sl. list CG, br. 18/08) koji utvrđuje nadležnosti u formiranju cijena lijekova:

- Vlada Crne Gore utvrđuje kriterijume za formiranje maksimalnih cijena lijekova, kao i maksimalne cijene tih lijekova.
- Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja predlaže kriterijume za formiranje maksimalnih cijena lijekova i maksimalne cijene lijekova u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove ekonomije.
- Ministarstvo nadležno za poslove tržišta vrši inspekcijski nadzor nad cijenama lijekova u prometu.

Vlada Crne Gore je donijela Uredbu o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova (Sl. list RCG, br. 50/2007) - Prilog 7

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Farmaceutski proizvodi

U planu je donošenje sledećih zakonskih akata:

- 1) Izmjene i dopune Zakon o lijekovima (novembar-decembar 2009. godine) Harmonizacija sa direktivama i uredbama: 2001/83/EC, 2004/27/EC, EC/726/2004, 2004/28/EC, 2001/82 EC
- 2) Pravilnik o kliničkim ispitivanjima lijekova za upotrebu u humanoj medicini sa smjernicama dobre kliničke prakse (GCP) (do kraja 2009. godine) Harmonizacija sa direktivama 2005/28/EC, 2001/20/EC
- 3) Pravilnik o farmakovigilanci (do kraja 2009. godine) Harmonizacija sa direktivama i uredbama 2001/83/EC i EC/726/2004
- 4) Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati pravna lica koja proizvode lijekove
- 5) Smjernice dobre proizvođačke prakse (prva polovina 2010. godine) Harmonizacija sa direktivama: 2003/94/EC, 91/412/EEC
- 6) Pravilnik o farmakološko-toksikološkom ispitivanju lijekova i dokumentaciji u svrhu dobijanja dozvole za stavljanje lijeka u promet (prva polovina 2010. godine) Harmonizacija sa direktivama 2001/83/EC, 2003/63/EC

- 7) Pravilnik o tradicionalnim biljnim lijekovima (druga polovina 2010. godine) Harmonizacija sa direktivama 2001/83/EC, 2004/24/EC
- 8) Pravilnik o kontroli kvaliteta lijekova (do kraja 2009. godine)
- 9) Pravilnik o obilježavanju lijekova (prva polovina 2010. godine) Harmonizacija sa direktivama 2001/83/EC
- 10) Pravilnik o obavještanju o lijekovima i reklamiranju lijekova (druga polovina 2010. godine) Harmonizacija sa direktivama 2001/83/EC
- 11) Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati pravna lica koja vrše promet lijekovima na veliko (prva polovina 2010. godine)
- 12) Pravilnik o interventenom uvozu lijekova (prva polovina 2010. godine)
- 13) Pravilnik o homeopatskim lijekovima (druga polovina 2010. godine) Harmonizacija sa direktivama 2001/83/EC

Transparentnost u kontekstu formiranja cijena i nadoknade za medicinske proizvode

U planu je izmjena Uredbe kojom je predviđena promjena nadležnosti – Agencija za lijekove će biti nadležna za odobrenje cijena lijekova po kriterijumima definisanim u Uredbi.

Izmjena Uredbe se očekuje do kraja 2009. godine.

- Kozmetički proizvodi

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Kozmetički proizvodi

Pregled važećih propisa koji se odnose na kozmetičke proizvode:

- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 37/02) i podzakonska akta koja su donešena na osnovu ovog zakona:
- Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet (Sl. list SFRJ, br. 18/91);
- Pravilnik o uslovima u pogledu stručnih kadrova, prostorije i opreme koje moraju da ispunjavaju zdravstvene i druge organizacije za vršenje analiza i superanaliza namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 60/02);
- Upustvo o načinu uzimanja uzoraka za obavljanje analiza i super analiza namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SFRJ, br. 60/1978);
- Pravilnik o metodama za određivanja Ph vrijednosti i količine toksičnih metala i nemetala u sredstvima za održavanje lične higijene, njegu i uljepšavanje lica i tijela i za utvrđivanje mikrobiološke ispravnosti tih sredstava (Sl. list SFRJ, br. 46/1983);
- Zakon o zdravstvenom nadzoru nad životnim namirnicama i predmetima opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 4/88) i podzakonska akta koja su donešena na osnovu ovog zakona:
- Pravilnik o uslovima i načinu ispitivanja namirnica i predmeta opšte upotrebe u toku njihove proizvodnje i načinu vođenja evidencije o izvršenim ispitivanjima (Sl. list SRJ, br. 8/75);
- Pravilnik o posebnoj radnoj odjeći i obući lica u proizvodnji i prometu koji dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama i lica koja rade u proizvodnji i prometu sredstava za održavanje lične higijene, njegu i uljepšavanje lica i tijela (Sl. list SRJ, br. 16/80).

Postojeće zakonodavstvo iz ove oblasti nije usaglašeno sa zakonodavstvom EU.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Kozmetički proizvodi

Nacionalnim programom za integraciju Crne Gore u EU predviđena je izrada i usvajanje Pravilnika o kozmetičkim proizvodima do kraja 2011, koji će biti usaglašen sa evropskim zakonodavstvom (Direktiva 76/768/EZ i 907/2006 o kozmetičkim proizvodima).

- Zakonska metrologija, prethodno pakovanje i mjerne jedinice (Direktiva starog pristupa)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Zakonska metrologija, prethodno pakovanje i mjerne jedinice (Direktiva starog pristupa)

U oblasti metrologije u Crnoj Gori se primjenjuje Zakon o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08) koji predstavlja pravni okvir za donošenje podzakonskih akata kojim će se izvršiti usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa EU direktivama iz oblasti metrologije. Prelaznim i završnim odredbama Zakona o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08) je definisano je da će se propisi za primjenu Zakona o metrologiji donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu tog zakona (31. decembar 2010. godine).

Uredbom o zakonskim mjernim jedinicama (Sl. list CG, br. 22/09) transponovana je Direktiva Savjeta 80/181/EEC o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na mjerne jedinice i ukidanje Direktive 71/354/EEC /sa amandmanima - direktive: Direktiva Savjeta 85/1/EEC, Direktiva Savjeta 89/617/EEC Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 1999/103/EEC.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Zakonska metrologija, prethodno pakovanje i mjerne jedinice (Direktiva starog pristupa)

Pripremljen je nacrt podzakonskih akata kojim bi se transponovalo 8 direktiva starog pristupa o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na:

- vodomjere za hladnu otpadnu vodu (Direktiva Savjeta 75/33/EEC),
- alkoholometre i alkohol hidrometre (Direktiva Savjeta 76/765/EEC),
- tabele za sadržaj alkohola (Direktiva Savjeta 76/766/EEC),
- paralelopipedne tegove od 5 kg do 50 kg srednje klase tačnosti i cilindrične tegove od 1g do 10 kg srednje klase tačnosti (Direktiva Savjeta 71/317/EEC),
- tegove od 1 mg do 50 kg, iznad srednje klase tačnosti (Direktiva Savjeta 74/148/EEC),
- mjerenje pritiska u gumama kod motornih vozila (Direktiva Savjeta 86/217/EEC),
- mjerenja propisane mase po jedinici zapremine uskladištenih žitarica (Direktiva Savjeta 71/347/EEC),
- kalibraciju brodskih rezervoara (Direktiva Savjeta 71/349/EEC).

Budući da se 8 navedenih direktiva starog pristupa neće primjenjivati u EU od 1.1.2010. godine, nacrti pomenutih podzakonskih akata nisu razmatrani u cilju usvajanja, već je formirana Radna grupa koja treba da utvrdi kojim će se propisima regulisati ovo područje zakonske metrologije.

Podzakonski akti kojim će se transponovati relevantne direktive koje se odnose na prethodno-upakovane proizvode su u pripremi.

Implementacija direktiva EU koje se odnose na metrologiju očekuje se do kraja 2012. godine.

- Ispuštanje zagađujućih materija u vidu gasova i čestica iz motora ne-putne mobilne mehanizacije,

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

U Crnoj Gori trenutno ne postoji određeni zakon niti podzakonska akta koja definišu ispuštanje zagađujućih materija u vidu gasova i čestica iz motora ne-putne mobilne mehanizacije.

Što se tiče mašina koje ne učestvuju u drumskom saobraćaju, propisi EU fokusirani su na emisije gasova i lebdećih čestica iz motora sa unutrašnjim sagorijevanjem (direktiva 97/68/EC i direktiva 2002/88/EC koja sadrži izmjene prethodne). Važno je istaći da se odredbe ovih direktiva primjenjuju i na motore koji se ugrađuju u riječne plovne objekte i male motore sa inicijalnim paljenjem (benzinski motori) za različite mašine, profesionalne višepozicione i ručne mašine i opremu koja ne prelazi težinu od 20 kg uključujući i težinu motora. U ovoj oblasti crnogorsko zakonodavstvo je ograničeno na Odluku o zabrani korišćenja motornih i priključnih vozila, građevinskih i rudarskih mašina starijih od 8 godina, koja je prestala da važi (Službeni list RCG 15/2002). Predmet je dalje regulisan zastarjelim jugoslovenskim standardima o homologaciji.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U EU Legislativi ova oblast je definisana polaznom Direktivom 97/68/EC i njenim dopunama 2001/63/EC, 2002/88/EC, 2004/26/EC i 2006/105/EC, a odnose se na sprovođenje mjera protiv emisije gasova i čestica iz motora sa unutrašnjim sagorijevanjem koja se instaliraju na ne-putnoj mobilnoj mehanizaciji. Prenošenje Direktive 97/68/EC o mjerama za spriječavanje emisija gasova i čestica iz motora instaliranih u ne-putnu mehanizaciju u crnogorsko zakonodavstvo parcijalno će se izvršiti donošenjem podzakonskog akta na osnovu Zakona o zaštiti vazduha čije se usvajanje planira krajem septembra ove godine. Pomenutim aktom utvrdiće se granične vrijednosti emisija zagađujućih materija u vazduh iz motora instaliranih u ne-putnu mehanizaciju dok će se elementi direktive vezani za odobravanje, registraciju i stavljanje u promet motora ove vrste prenijeti tehničkim propisima iz oblasti saobraćaja. Akt o graničnim vrijednostima emisija iz mašina koje ne učestvuju u drumskom saobraćaju donijeće se u roku od dvije godine od dana usvajanja Zakona o zaštiti vazduha čije je usvajanje planirano za kraj septembra 2009. godine.

Nacionalni program za integraciju Crne Gore u EU (NPI) za period 2008-2012 (2008) predviđa donošenje podzakonskih akata i iz ove oblasti transponovanjem gore navedenih Direktiva.

- Raspršivači aerosola (ADD)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Raspršivači aerosola (ADD)

Sto se tiče grupe proizvoda koji spadaju u oblast raspršivača aerosola u Crnoj Gori trenutno ne postoje važeći tehnički propisi koji se odnose na predmetne proizvode. Takođe ne postoje proizvođači ovih proizvoda niti postoje najave investicija u ovaj vid proizvodnje. Trenutno se na ovu grupu proizvoda, kao i na sve ostale proizvode na koje se ne odnosi neki poseban tehnički propis primjenjuje Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08 od 11.08.2008).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Raspršivači aerosola (ADD)

Kao što je naglašeno u odgovoru na pitanje 29a, nadležno Ministarstvo ekonomije će donijeti tehnički propis koji će transponovati EU zakonodavstvo u ovoj oblasti sa posebnim osvrtom na esencijalne zahtjeve direktive 75/324/EEC, ADD - Aerosol Dispensers Direktive.

- Kristalno staklo

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Kristalno staklo

Sto se tiče grupe proizvoda koji spadaju u oblast stakla u Crnoj Gori trenutno ne postoje važeći tehnički propisi koji se specijalistički odnose na staklo. Racionalni pristup je da se sve mjere koje su predložene EU zakonodavstvom propisu kroz druge tangentne oblasti (npr. veza sa drugim proizvodima kao što su proizvodi sa staklenim okvirom, ugradni građevinski proizvodi i sl.).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Nacionalnim programom za integraciju Crne Gore u EU, a na osnovu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usalašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. List

CG, br. 14/08), za II kvartal 2010. godine planirana je izrada Pravilnika za proizvode od kristalnog stakla. Planirano je da se kroz ovaj pravilnik u crnogorsko zakonodavstvo prenese direktiva 31969L0493, koja se odnosi na proizvode od kristalnog stakla.

- Tekstil

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Tekstil

Na oblast tekstila primenjivao se Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list SCG, br. 44/05). S obzirom na to da je ovaj zakon preuzet sa saveznog nivoa, postojali su izvjesni nedostaci za njegovo adekvatno primenjivanje na nivou Crne Gore (kao što su nedefinisan registar tehničkih propisa, ovlaštena tijela i dr.) kao i potreba usklađivanja sa legislativom EU. Stupanjem na snagu nacionalnog Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br.14/08 od 29.02.2008. godine) omogućeno je stvaranje zakonskog temelja za donošenje odgovarajućih podzakonskih akata.

Osim toga tehnički zahtjevi za tekstil sadržani su u sljedećim važećim propisima:

- Naredba o tekstilnim proizvodima koji u prometu moraju biti snabdeveni uverenjem o kvalitetu (Sl. list SRJ, br. 14/92),
- Naredba o obaveznom atestiranju pamuka (Sl. list SFRJ, br. 65/84, 44/88)
- Naredba o obaveznom atestiranju vune (Sl. list SFRJ, br. 65/84),
- Pravilnik o obaveznom atestiranju jute i o uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlašćene za atestiranje tih proizvoda (Sl. list SFRJ, br. 8/91).

Pojedini zahtjevi odnosno zabrane upotrebe određenih substanci kod proizvodnje tekstilnih proizvoda su i predmet Zakona o hemikalijama (Sl. list CG, br. 011/07-22) odnosno na njegovoj osnovi donetih podzakonskih akata.

Tematika bezbjednosnih svojstava tekstilnih proizvoda koja eventualno nisu pokrivena gore navedenim tehničkim propisima i obaveznim standardima uređena su Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08 od 11.08.2008.godine) koji reguliše i opšte obaveze proizvođača i distributera, te ovlasti nadležnih inspekcijskih organa kod praćenja stanja na tržištu.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Tekstil

Na osnovu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima, u drugom kvartalu 2010. godine biće usvojen pravilnik (tehnički propis), kojim će se u nacionalni pravni okvir prenijeti direktive za tehničke zahtjeve za tekstil (31996L0074; 31997L0037; 32004L0034; 31996L0073; 31973L0044; 32007L0004; 32007L0003; 32006L0002 ; 32003L0003).

- Obuća

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Obuća

Sto se tiče grupe proizvoda koji spadaju u oblast obuće u Crnoj Gori trenutno ne postoje važeći tehnički propisi koji se specijalistički odnose na obuću. Racionalni pristup je da se sve mjere koje su predložene EU zakonodavstvom propišu kroz druge tangentne oblasti (npr. tekstil).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Nacionalnim programom za integraciju Crne Gore u EU, a na osnovu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08), za II kvartal 2010. godine planirana je izrada Pravilnika kojim će se u crnogorsko zakonodavstvo transponovati direktiva za obuću 31994L0011.

B. Kalibracija, metrologija, standardi, ispitivanje, sertifikacija, ocjena usaglašenosti, akreditacija i tržišni nadzor

30. Molimo pružite informacije o relevantnim režimima za proizvode:

- Motorna vozila

a) kratak opis i

U toku su poslovi prihvatanja međunarodnih standarda, kao nacionalnih, iz ove oblasti u Institutu za standardizaciju Crne Gore. Ocjena usaglašenosti vezana za homologaciju i ostale aktivnosti se vrši preko mreže „tehničkih pregleda“. Pravna lica koja obavljaju tehničke preglede vozila su uglavnom opremljena adekvatnom opremom koja je u oblasti „zakonskih mjerila“. Trenutno, pravna lica koja vrše tehničke preglede nijesu akreditovana po pripadajućem standardu. Tržišni nadzor u ovoj oblasti vrše nadležne državne inspekcije u okviru pripadajućih resora.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Hemikalije

- Ograničenja, klasifikacija, pakovanje i označavanje (REACH, CLP)

a) kratak opis i

Važećim Zakonom o hemikalijama (Sl. list RCG, br. 11/07) u poglavlju IV definisano je ocjenjivanje hemikalija i procjena rizika od hemikalija, a u poglavlju V ovog zakona definisana je klasifikacija, pakovanje i označavanje hemikalija. Poglavlje XIII definiše nadzor, a u XIV definisane su kaznene odredbe.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti

- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Deterdženti

a) kratak opis i

Zdravstveno sanitarna inspekcija vrši nadzor nad proizvodnjom, uvozom i prometom deterdženata na osnovu ovlaštenja iz zakona.

U Crnoj Gori se poslovima laboratorijskog ispitivanja kvaliteta i zdravstvene ispravnosti deterdženata bave dvije laboratorije i to:

- Institut za javno zdravlje Crne Gore u Podgorici (mikrobiološka i fizičko-hemijska ispitivanja),
- Centar za ekotoksikološka ispitivanja u Podgorici (fizičko-hemijska ispitivanja),

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Vještačka đubriva

a) kratak opis i

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (Sl. list CG, br. 43/08) kojom se osnivaju ministarstva i drugi organi uprave, utvrđuje način rada državne uprave i uređuju druga pitanja od značaja za rad državne uprave osnovana je Fitosanitarna uprava kao jedinstveno i središnje tijelo pod nadzorom Vlade.

Osim osnovne nadležnosti u fitosanitarnom sektoru, Fitosanitarnoj upravi su prenešene u nadležnost i ovlašćenja po osnovu Zakona o sredstvima za ishranu bilja čl. 8 (Sl. list RCG, br. 48/07).

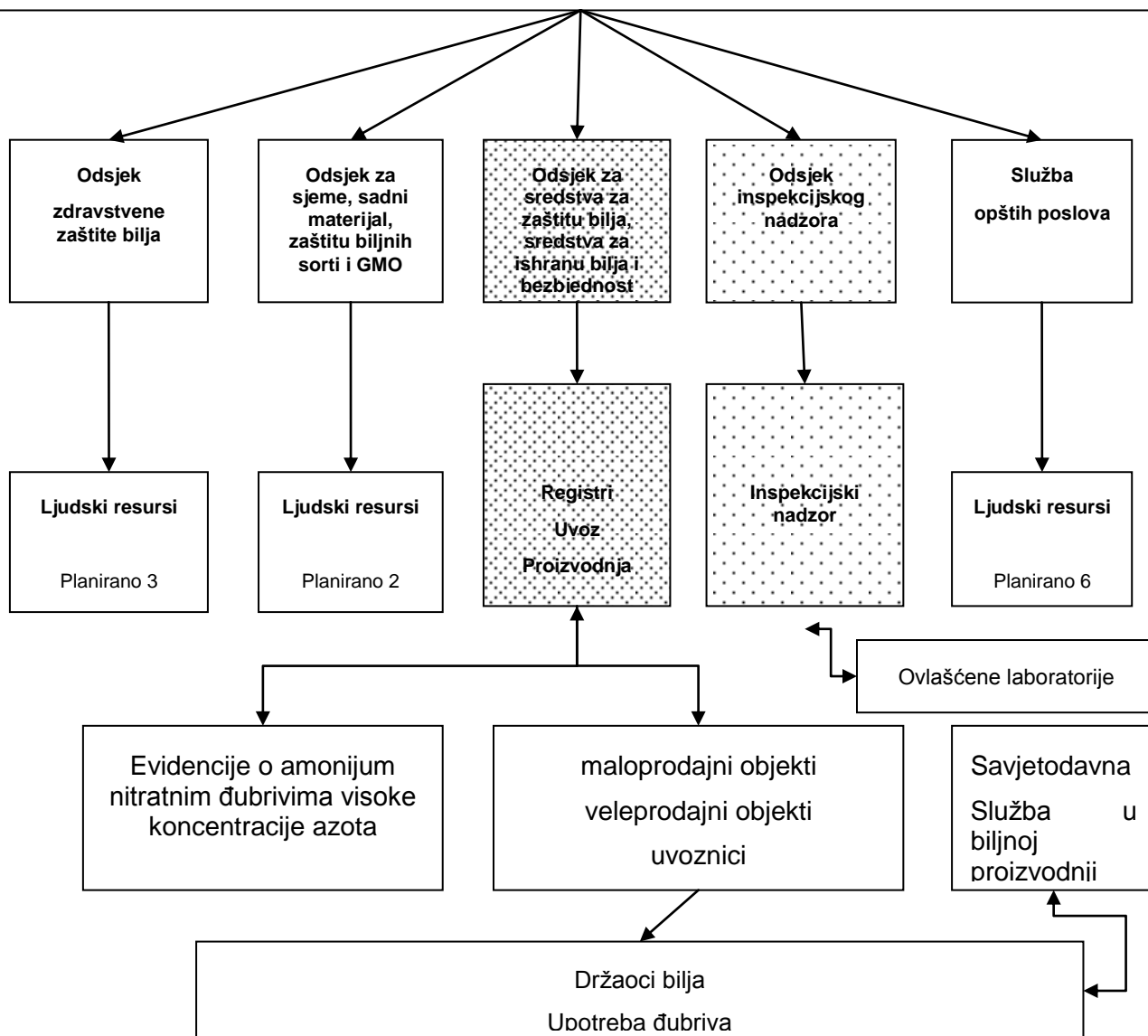
Fitosanitarna uprava obavlja upravne i sa njima povezane stručne i inspekcijske poslove i nadležna je za koordinaciju i kontakte u vezi sa pitanjima koja se odnose na sredstva za ishranu bilja.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Fitosanitrane uprave, unutar Sektora za fitosanitarne poslove formiran je Odsjek za sredstva za zaštitu bilja, sredstva za ishranu bilja i bezbjednost hrane.

FITOSANITARNA UPRAVA

SEKTOR ZA FITOSANITARNE POSLOVE

Pomoćnik direktora

- Trenutno na teritoriji Crne Gore nema registrovanih proizvođača sredstava za ishranu bilja.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Prekursori za narkotike

a) Sadašnja važeća zakonska regulativa na području prekursora za narkotike je:

- 1) Zakon o lijekovima (Sl. list RCG, br. 80/04 i Sl. list CG, br. 18/08)
- 2) Zakon o proizvodnji i prometu otrova (Sl. List SRCG, br. 31/77, 17/92, 27/94)
- 3) Odluka o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe (Sl. list RCG, br. 82/08) Vlade Crne Gore koja sadrži Prilog 1 – Listu opojnih droga i Prilog 2 – Listu prekursora
- 4) Ratifikovane konvencije Ujedinjenih Nacija koje pokrivaju oblast opojnih droga, psihotropnih supstanci i prekursora:
 - Single Convention on Narcotic Drugs, 1961 (As amended by the 1972 Protocol amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961)
 - Convention on Psychotropic Substances 1971
 - United Nations Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988

U skladu sa sadašnjim Zakonom i Odlukom, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore (CALIMS) je nadležna za izdavanje dozvole za uvoz/izvoz/tranzit prekursora, sa kojom se uvoze u Crnu Goru.

Dozvolom se omogućava jednokratani uvoz. Rok važenja dozvole je mjesec dana. Nakon realizacije uvoza, uvoznik je u obavezi da u roku od 15 dana dostavi Agenciji dokaz o realizaciji uvoza.

CALIMS šalje izvještaje u International Narcotics Control Board (INCB) jednom godišnje o uvezenim i zaplijenjenim količinama prekursora u Crnoj Gori kao i prognoze potreba za sljedeću godinu- (izvještaj objedinjuje i podatke iz Uprave policije Crne Gore).

Izvještaji su poslani za 2007 i 2008 godinu.

b) Izrađen je tekst Prijedloga Zakona o prekursorima, koji je u postupku slanja prema Vladi Crne Gore. Prijedlog Zakona je u skladu sa dolje navedenim propisima EU i sa međunarodnim konvencijama koje se odnose na oblast opojnih droga, psihotropnih supstanci i prekursora.

EC/111/2005

EC/1277/2005

EC/ 273/2004

EC/1533/2000

EC/1485/96

EEC/3677/90

2003/101/EC

92/109/EEC

- Single Convention on Narcotic Drugs, 1961 (As amended by the 1972 Protocol amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961)
- Convention on Psychotropic Substances 1971
- United Nations Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988

Prijedlogom Zakona, predviđena je promjena nadležnosti u ovoj oblasti. Dozvole za uvoz/izvoz/tranzit prekursora izdavaće Ministarstvo zdravlja, osim u slučaju kada prekursori spadaju u grupu farmakološki aktivnih supstanci, kada će izdavanje takvih dozvola ostati u nadležnosti CALIMS. Ministarstvo će takođe ubuduće slati odgovarajuće izvještaje u INCB.

Lista prekursora biće objavljena u Službenom listu Crne Gore .

Nakon usvajanja Zakona , slijediće izrada podzakonskih akata.

Zakon o prekursorima će obezbijediti monitoring ove oblasti.

a) kratak opis i

U skladu sa sadašnjim Zakonom i Odlukom, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore (CALIMS) je nadležna za izdavanje dozvole za uvoz/izvoz/tranzit prekursora, sa kojom se uvoze u Crnu Goru. Dozvolom se omogućava jednokratani uvoz. Rok važenja dozvole je mjesec dana. Nakon realizacije uvoza, uvoznik je u obavezi da u roku od 15 dana dostavi Agenciji dokaz o realizaciji uvoza.

CALIMS šalje izvještaje u International Narcotics Control Board (INCB) jednom godišnje o uvezenim i zaplijenjenim količinama prekursora u Crnoj Gori kao i prognoze potreba za sljedeću godinu - (izvještaj objedinjuje i podatke iz Uprave policije Crne Gore).

Izvještaji su upućeni za 2007. i 2008. godinu.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Eksplozivi za civilnu upotrebu (Direktiva Novog pristupa)

a) kratak opis i

U Crnoj Gori postoje samo dva proizvođača privrednog eksploziva, koji su svoje proizvode sertifikovali u institucijama Republike Srbije, a na tržištu se koriste i eksplozivne materije iz Republike Hrvatske, Republike Slovenije i drugih evropskih država koje su usaglašene sa domaćim standardima.

Kod Instituta za standardizaciju inicirali smo postupak izrade crnogorskih standarda u ovoj oblasti.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi. Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Pirotehnička sredstva (Direktiva Novog pristupa)

a) kratak opis i

U Crnoj Gori postoje samo dva proizvođača privrednog eksploziva, koji su svoje proizvode sertifikovali u institucijama Republike Srbije, a na tržištu se koriste i eksplozivne materije iz Republike Hrvatske, Republike Slovenije i drugih evropskih država koje su usaglašene sa domaćim standardima.

Kod Instituta za standardizaciju inicirali smo postupak izrade crnogorskih standarda u ovoj oblasti.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Dobra laboratorijska praksa (DLP)

a) kratak opis i

Direktiva 2003/63/EC se ne odnosi i ne precizira uslove potrebne da se zadovolje standardi GLP već samo o priznavanju sertifikata GLP radi obezbjeđenja kvaliteta lijeka u postupku registracije i nakon registracije lijeka.

Agencija nije nadležna za izdavanja sertifikata GLP i za propisivanje Pravilnika o uslovima za Dobru laboratorijsku praksu, već samo zahtijeva dokaz o ispunjenosti standarda GLP prilikom organizovanja i sprovođenja laboratorijskog rada u predkliničkim farmakološkim i toksikološkim ispitivanjima, kako prije tako i nakon registracije lijeka.

b) dalji razvoj.

Odgovor je dat u 30a

- Farmaceutski proizvodi

- Transparentnost u kontekstu formiranja cijena i nadoknade za medicinske proizvode

a) kratak opis i

Farmaceutski proizvodi

Trenutno se lijekovi uvoze u Crnu Goru na osnovu uvoznih dozvola koje izdaje Agencija u skladu sa Zakonom, a uslov za dobijanje takve dozvole je da je lijek registrovan u zemljama Evropske unije, SAD-a, Kanade, Švajcarske, Norveške i zemljama bivše SFRJ. Zakonom je predviđeno da je ovakav uvoz moguć do marta 2010. godine. Istovremeno od kraja 2008. je počeo proces registracije lijekova u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet, tako da posle marta 2010. na tržištu Crne Gore trebaju ostati lijekovi koji imaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet od strane CALIMS i lijekovi koji će se interventno uvoziti u skladu sa Pravilnikom o interventnom uvozu lijekova.

Agencija obezbjeđuje da svi lijekovi odgovaraju propisanim standardima kvaliteta procjenom dokumentacije o lijeku, laboratorijskom kontrolom kvaliteta i postupkom kontrole od strane Agencije u skladu sa navedenom regulativom.

Kontrola kvaliteta lijeka se vrši:

- ocjenom sertifikata o izvršenoj kontroli kvaliteta lijeka i/ili (proizvođača i/ili ovlaštenih laboratorija, a koji mora biti u skladu sa evropskom, ili drugim priznatim farmakopejama ili provjerenim metodama analize)
- laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenim laboratorijama

Laboratorijsku kontrolu kvaliteta lijekova obavlja kontrolna laboratorija za farmaceutsko ispitivanje lijekova, u skladu sa pravilima dobre kontrolne laboratorijske prakse. Laboratorijska kontrola kvaliteta lijeka vrši se u skladu sa evropskom, nacionalnom farmakopejom ili drugim priznatim farmakopejama ili drugim validiranim metodama analize.

U skladu sa Zakonom, Agencija može osnovati sopstvenu kontrolnu laboratoriju ili može ugovorom povjeriti kontrolu kvaliteta lijekova drugoj laboratoriji u Crnoj Gori ili nacionalnoj laboratoriji za kontrolu kvaliteta lijekova druge zemlje.

Agencija trenutno ne posjeduje sopstvenu laboratoriju za kontrolu kvaliteta već koristi usluge Nacionalne kontrolne laboratorije Agencije za lekove i medicinska sredstva Srbije kao i Agencije za lijekove i medicinske proizvode Republike Hrvatske, po osnovu potpisanih Ugovora odnosno Protokola o saradnji. Agencija takođe prepoznaje sertifikate izdate od laboratorija koje su članice OMCL mreže evropskih laboratorija (Official Medicines Control Laboratory Network).

Transparentnost u kontekstu formiranja cijena i nadoknade za medicinske proizvode

Evropsko zakonodavstvo ne predviđa propisivanje mjera u smislu ovog pitanja te je kompletan odgovor u ovoj oblasti sadržan u odgovoru na pitanje 29.

b) dalji razvoj.

Farmaceutski proizvodi

U planu je razvoj sopstvene kontrolne laboratorije u sklopu trajnog rješenja smještaja Agencije.

Agencija planira da u periodu 2010-2012 počne sa uvođenjem sistema kvaliteta u svoje poslovanje:

Upravljanje kvalitetom, opšti dio-zahtjevi ISO 9001:2008

Upravljanje kvalitetom za aktivnosti kontrole kvaliteta - zahtjevi ISO 17025

Agencija je u skladu sa Zakonom ovlaštena za izdavanje sertifikata o primjeni dobre proizvođačke prakse (GMP), dobre kliničke prakse (GCP), sertifikate za potrebe izvoza lijekova u skladu sa preporukama Svjetske zdravstvene organizacije (CPP)

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja vrši inspekcijski nadzor nad proizvođačima, nosiocima dozvole za promet na veliko, apotekama, veterinarskim apotekama i drugim subjektima na koje se Zakon o lijekovima primjenjuje, kao i inspekcijski nadzor nad oglašavanjem lijekova. Inspekcija Ministarstva takođe zabranjuje promet odnosno naređuje obustavu prometa ili povlačenje iz prometa lijekova, koji ne odgovaraju standardima kvaliteta, bezbjednosti i efikasnosti.

Ministarstvo nadležno za poslove tržišta vrši inspekcijski nadzor nad cijenama lijekova u prometu.

Agencija može da sprovede kontrolu uzorka svakog lijeka za koji smatra da je to potrebno radi obezbjeđenja odgovarajućeg kvaliteta, pod uslovom da se pravna lica koja imaju dozvolu za proizvodnju i promet lijekova ne dovode u međusobno nejednak položaj

Transparentnost u kontekstu formiranja cijena i nadoknade za medicinske proizvode

Evropsko zakonodavstvo ne predviđa propisivanje mjera u smislu ovog pitanja te je kompletan odgovor u ovoj oblasti sadržan u odgovoru na pitanje 29.

- Kozmetički proizvodi

a) kratak opis i

Kozmetički proizvodi

Zdravstveno sanitarna inspekcija vrši nadzor nad proizvodnjom, uvozom i prometom kozmetičkih proizvoda na osnovu ovlašćenja iz zakona.

U Crnoj Gori se poslovima iz oblasti laboratorijske kontrole kvaliteta i zdravstvene ispravnosti bave dvije laboratorije i to:

- Institut za javno zdravlje Crne Gore u Podgorici (mikrobiološka i fizičko-hemijska ispitivanja),

Centar za ekotoksikološka ispitivanja u Podgorici (fizičko-hemijska ispitivanja).

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Zakonska metrologija, prethodno pakovanje i mjerne jedinice (Direktiva starog pristupa)

a) kratak opis i

Zakonska metrologija, prethodno pakovanje i mjerne jedinice (Direktiva starog pristupa)

U skladu sa Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08), Zavod za metrologiju organizuje djelatnost kalibracije u Crnoj Gori. Nedostatak adekvatnog laboratorijskog prostora i opreme sada ograničava aktivnosti u oblasti kalibracije na tegove i neka industrijska mjerila dužine. Kalibracija ostalih mjerila i mjernih sistema trenutno se mora realizovati van Crne Gore.

U skladu sa Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08), zakonska mjerila se stavljaju se u upotrebu samo ako ispunjavaju propisane metrološke zahtjeve i ako su ovjerena i označena propisanim oznakama. Ovjeravanje mjerila se vrši nakon sprovedenog postupka pregleda mjerila, ako se utvrdi da je mjerilo u skladu sa odobrenim tipom mjerila i da ispunjava propisane metrološke zahtjeve. Ispunjavanje propisanih tehničkih i metroloških zahtjeva za određivanje tipa mjerila, utvrđuje Zavod.

b) dalji razvoj.

Zakonska metrologija, prethodno pakovanje i mjerne jedinice (Direktiva starog pristupa)

Razvoj nacionalnih kalibracionih laboratorija u narednom periodu će omogućiti kalibraciju određenih mjerila i mjernih sistema u Crnoj Gori, a svakako će se razmotriti način organizovanja kalibracija van Crne Gore.

Nakon usvajanja propisa kojim će se transponovati direktive koje se odnose na prethodno upakovane proizvode, metrološki inspektori će kontrolisati da li je kod prethodno upakovanih proizvoda koji su stavljeni u promet ili se skladište sa namjerom stavljanja u promet, nazivna količina označena tačno, jasno i nedvosmisleno, da li njihova stvarna količina odstupa od označene nazivne količine, kao i da li su označeni znakom usaglašenosti na propisani način.

- Ispuštanje zagađujućih materija u vidu gasova i čestica iz motora ne-putne mobilne mehanizacije,

a) kratak opis i

Kalibracija

Glavno kalibraciono tijelo u Crnoj Gori je Zavod za metrologiju Crne Gore. Njeno osposobljavanje je u toku.

Metrologija

Zavod za metrologiju Crne Gore je jedina odgovorna organizacija u domenu metrologije na teritoriji Crne Gore. Njeno osposobljavanje je u toku.

Standardi

Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME) je jedina odgovorna organizacija za donošenje standarda za sve vrste proizvoda i usluga. Značajan broj evropskih (EN) i međunarodnih (ISO) standarda je prenešen i publikovan od strane ovog Instituta.

Ispitivanje

Ispitne laboratorije u oblasti motornih vozila još ne postoje u Crnoj Gori, ali je u toku njihova akreditacija zavisno od oblasti ispitivanja.

Serifikacija i ocjena usaglašenosti

Serifikacija i ocjena usaglašenosti za motorna vozila zvanično još ne postoji u Crnoj Gori.

Akreditacija

Akreditaciono tijelo Crne Gore je jedino tijelo odgovorno za akreditaciju metroloških i ispitnih

laboratorija u skladu sa standardom ISO 17025, kao i kontrolnih organizacija po standardu ISO 17020.

Tržišni nadzor

Tržišni nadzor u oblasti emisije gasova i čestica iz motora ne-putne mobilne mehanizacije nije još uspostavljen.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Raspršivači aerosola (ADD)

a) kratak opis i

Raspršivači aerosola (ADD)

Crna Gora nema domaće proizvođače u ovoj oblasti i nema najava o interesovanju za investiranje u toj oblasti. Nijedno tijelo za ocjenu usaglašenosti nije ovlašćeno za vršenje ocjene usaglašenosti u ovoj oblasti. U toku vršenja tržišnog nadzora nije bilo empirije vezano za nalaženje nebezbednih proizvoda u ovoj oblasti. Tržišni nadzor se obavlja po mjerama propisanim u Zakonu o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08) a posebno u pogledu procjene nebezbednog proizvoda.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Kristalno staklo

a) kratak opis i

Kristalno staklo

Crna Gora nema domaće proizvođače u ovoj oblasti i nema najava o interesovanju za investiranje u toj oblasti. Nijedno tijelo za ocjenu usaglašenosti nije ovlašćeno za vršenje ocjene usaglašenosti u ovoj oblasti. U toku vršenja tržišnog nadzora nije bilo empirije vezano za nalaženje nebezbednih proizvoda u ovoj oblasti. Tržišni nadzor se obavlja po mjerama propisanim u Zakonu o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08) a posebno u pogledu procjene nebezbednog proizvoda.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Tekstil

a) kratak opis i

U Crnoj Gori ne postoji laboratorija koja se bavi ispitivanjem proizvoda iz oblasti tekstila.

Inspekcijski nadzor vrši se na osnovu Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda i Zakona o inspekcijskom nadzoru.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

- Obuća

a) kratak opis i

Obuća

Crna Gora nema domaće proizvođače u ovoj oblasti i nema najava o interesovanju za investiranje u toj oblasti. Nijedno tijelo za ocjenu usaglašenosti nije ovlašćeno za vršenje ocjene usaglašenosti u ovoj oblasti. U toku vršenja tržišnog nadzora nije bilo empirije vezano za nalaženje nebezbednih proizvoda u ovoj oblasti. Tržišni nadzor se obavlja po mjerama propisanim u Zakonu o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. list CG, br. 48/08) a posebno u pogledu procjene nebezbednog proizvoda.

b) dalji razvoj.

Nadležno ministarstvo će u zavisnosti od daljeg stepena transponovanja zakonodavstva u predmetnoj oblasti:

- Kontaktirati sa Institutom za standardizaciju Crne Gore u slučaju potrebe donošenja i/ili prihvatanja harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju presumpciju bezbjednosti proizvoda u predmetnoj oblasti
- Objaviti konkurs za ovlašćivanje novih ili produžiti ovlašćenje za postojeća tijela za ocjenu usaglašenosti u predmetnoj oblasti
- Koristiti akreditacioni sertifikat kao potvrdu kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti.

Sve gore navedene aktivnosti nadležno ministarstvo će notifikovati kontaktnoj tački radi usaglašavanja ispunjenosti mjera propisanih Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima i/ili radi sadržaja tzv. „nacionalnog dodatka“ kako bi tehnički propis mogao biti upućen na notifikaciju prema EU i WTO kako bi se procijenio stepen harmonizovanosti.

ZAKONODAVSTVO NOVOG I GLOBALNOG PRISTUPA ZA PROIZVODE

A. Harmonizacija zakona uključujući tehničke propise

31. Molimo pružite informacije o:

- Zakonska metrologija: neautomatske vage, mjerni instrumenti (mjerila)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

U oblasti metrologije u Crnoj Gori se primjenjuje Zakon o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08) koji predstavlja pravni okvir za donošenje podzakonskih akata kojim će se izvršiti usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa EU direktivom koja se odnosi na mjerila, odnosno mjerne instrumente (MID - Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2004/22/EC) i direktivom koja se odnosi na vage sa neautomatskim funkcionisanjem (NAWI - Direktiva Savjeta 90/384/EEC).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Prelaznim i završnim odredbama Zakona o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08) je definisano je da će se propisi za primjenu Zakona o metrologiji donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu tog zakona (31. decembra 2010. godine). Ispunjavanje propisanih tehničkih i metroloških zahtjeva za određivanje tipa mjerila, utvrđuje Zavod.

Implementacija MID direktive (Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2004/22/EC) i NAWI direktive (Direktiva Savjeta 90/384/EEC) očekuje se do kraja 2012. godine.

Propise koji se odnose na ocjenjivanje usaglašenosti sa metrološkim zahtjevima vodomjera, gasomjera i korektora zapremine, brojila aktivne električne energije, mjerila toplotne energije, mjernih instalacija za neprekidna dinamička mjerenja raznih tečnosti osim vode, automatskih vaga, taksimetara, materijalizovanih mjera, dimenzionalnih mjerila, analizatora izduvnih gasova, kojim će se transponovati Direktiva 2004/22/EEC, kao i propisa koji se odnose na ocjenjivanje usaglašenosti sa metrološkim zahtjevima vaga sa neautomatskim funkcionisanjem kojim će se transponovati Direktiva 90/384/EEC u crnogorsko zakonodavstvo donijeće se do 31. decembra 2011. godine, u skladu sa Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08).

- Niskonaponska oprema (LVD)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Postojeća legislativa i regulativa:

- Zakon o energetici (Sl. list RCG, br. 39/03);
- Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata (Sl. list CG, br. 51/08);
- Zakon o zaštiti na radu (Sl. list RCG, br. 79/04);
- Zakon o zaštiti od požara (Sl. list SRCG, br. 47/92);
- Pravila o snabdijevanju električnom energijom (Sl. list RCG, br. 13/05);
- Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona (Sl. List SFRJ, br. 53/88, 54/88 i 28/95);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pri-padajućih transformatorskih stanica (Sl. list SFRJ, br. 13/78 sa izmjenama objavljenim u Sl. Listu SRJ, br. 37/95);
- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju niskonaponskih nadzemnih vodova (Sl. list SFRJ, br. 6/92);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu objekta od atmosferskog pražnjenja (Sl. list SRJ, br. 11/96);
- Pravilnik o jugoslovenskim standardima za gromobranske instalacije (Sl. list SRJ, br. 11/96);
- Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja (Sl. list SFRJ, br. 19/68);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od prenapona (Sl. list SFRJ, br. 7/71 i 44/76);
- Tehnička preporuka Elektroprivrede Crne Gore (2007. godina) za priključak potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Nacionalnim programom za integraciju Crne Gore u EU predviđeno je u narednom periodu donošenje pravilnika koji se odnosi na oblast niskonaponske električne opreme. U tom smislu, predviđa se donošenje pravilnika o električnoj opremi namijenjenoj za korišćenje unutar određenih naponskih granica, čime će se stvoriti preduslovi za usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU na području niskonaponske električne opreme (Direktiva 73/23/EEZ).

- Elektromagnetna kompatibilnost (EMC)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

U sektoru elektronskih komunikacija u okviru Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, kao resornog ministarstva, su preduzete aktivnosti za donošenje relevantnih podzakonskih akata-pravilnika koji regulišu navedene oblasti (EMC i R&TTE) i koji proističu iz Zakona o elektronskim komunikacijama (Sl.list CG, br. 50/08).

Ovi propisi ("Pravilnik o tehničkim uslovima za uvoz, stavljanje u promet i korišćenju radio opreme i telekomunikacione terminalne opreme" i "Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti") su urađeni u direktnoj saradnji sa Sektorom infrastrukture kvaliteta iz Ministarstva ekonomije i to prema odredbama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08) i Uredbe o načinu izrade i donošenju tehničkih propisa i tehničkih specifikacija i registru tehničkih propisa (Sl. list CG, br. 55/08).

Pravilnik o EMC je usklađen sa sledećim aktima iz EU:

- Directive 2004/108/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 on the approximation of the laws of the Member States relating to electromagnetic compatibility and repealing Directive 89/336/EEC.
- Commission communication in the framework of the implementation of Directive 2004/108/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 on the approximation of the laws of the Member States relating to electromagnetic compatibility and repealing Directive 89/336/EEC

Trenutno se ne vrši izdavanje odobrenja za uvoz i stavljanja u promet i korišćenja.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Očekuje se usvajanje pravilnika iz odgovora 31a do kraja 2009. godine, kao i primjena Vodiča za R&TTE Direktivu 1995/5/EC (verzija 20.04.2009.) za korišćenje ovih pravilnika, tako da bi primjena mogla početi u narednoj 2010 godini.

Usvajanjem gore navedenih pravilnika i punom saradnjom sa Institutom za standardizaciju Crne Gore, Akreditacionim tijelom Crne Gore, Zavodom za metrologiju i ostalim državnim i naučnim institucijama treba da bude objedinjena i kompletirana procedura za proizvode iz ovih oblasti.

Dalji razvoj u ovoj oblasti se očekuje implementacijom navedenih propisa u skladu sa kadrovskim resursima na nivou ministarstava, regulatornih tijela i inspekcijских organa.

- Igračke

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Pregled važećih propisa koji se odnose na igračke:

- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 37/02) i podzakonska akta koja su donešena na osnovu ovog zakona;
- Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet (Sl. list SFRJ, br. 18/91);
- Pravilnik o uslovima u pogledu stručnih kadrova, prostorije i opreme koje moraju da ispunjavaju zdravstvene i druge organizacije za vršenje analiza i superanaliza namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 60/02);
- Upustvo o načinu uzimanja uzoraka za obavljanje analiza i super analiza namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SFRJ, br. 60/1978);
- Zakon o zdravstvenom nadzoru nad životnim namirnicama i predmetima opšte upotrebe (Sl. list SRJ, br. 4/88) i podzakonska akta koja su donešena na osnovu ovog zakona;
- Pravilnik o uslovima i načinu ispitivanja namirnica i predmeta opšte upotrebe u toku njihove proizvodnje i načinu vođenja evidencije o izvršenim ispitivanjima (Sl. list SRJ, br. 8/75);

Postojeće zakonodavstvo iz ove oblasti nije usaglašeno sa zakonodavstvom EU.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Nacionalnim programom za integraciju Crne Gore u EU predviđena je izrada i usvajanje Pravilnika o zdravstvenoj bezbjednosti igračaka do kraja 2011. godine, koji će biti usaglašen sa EU regulativom [Direktiva 88/378/EEZ o bezbjednosti igračaka]

- Mehanizacija

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Na oblast bezbjednosti mašina u prethodnom period je primenjivan Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list SCG, br. 44/05).

S obzirom na to da je ovaj zakon preuzet sa saveznog nivoa, postojali su izvjesni nedostaci za njegovo adekvatno primenjivanje na nivou Crne Gore (kao što su nedefinisan registar tehničkih propisa, ovlaštena tijela i dr.) kao i potreba usklađivanja sa legislativom EU. Stupanjem na snagu nacionalnog Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s

propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br.14/08 od 29.02.2008. godine) omogućeno je stvaranje zakonskog temelja za donošenje odgovarajućih podzakonskih akata.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Na osnovu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima, u drugom kvartalu 2010. godine biće usvojen pravilnik (tehnički propis), kojim će se u nacionalni pravni okvir prenijeti direktive za tehničke zahtjeve za bezbjednost mašina (32006L0042;31998L0037).

- Buka koju emituje oprema koja se koristi na otvorenom (Direktiva Globalnog pristupa zasnovana na elementima Novog pristupa)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

U Crnoj Gori je važeći Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini, koji je objavljen u Sl. listu RCG, br. 45/2006. Kroz ovaj zakon transponovana je u nacionalno zakonodavstvo Direktiva 2002/49 EC o procjeni i upravljanju bukom u životnoj sredini.

Ovaj zakon propisuje mjere zaštite od buke u cilju sprečavanja nastajanja buke, odnosno smanjenja postojeće buke na granične vrijednosti nivoa buke, kao i mjere za suzbijanje štetnog dejstva na zdravlje ljudi.

- 1) Normativne mjere:
 - a) propisi koji se odnose na granične vrijednosti nivoa buke, na metode procjene i mjerenja buke i izradu karata buke i akcionih planova;
 - b) procedure pri ovjeravanju ili izdavanju uvjerenja o usaglašenosti izvora buke sa propisanim graničnim vrijednostima emisije buke.
- 2) Plansko-urbanističke mjere:
 - a) plansko lociranje izvora buke u odnosu na objekte i područja koje treba zaštititi;
 - b) planovi gradskog i međugradskog saobraćaja i planiranje i upravljanje drumskim, željezničkim, vazdušnim i pomorskim saobraćajem.
- 3) Tehničke mjere:
 - a) izbor i upotreba niskobučnih mašina, uređaja, sredstava za rad i transport;
 - b) izvođenje odgovarajuće zvučne izolacije objekata u kojima su locirani izvori buke;
 - c) primjena akustičnih zaštitnih mjera na mjestima nastajanja i putevima širenja buke.
- 4) Mjere zabrane i privremenog ograničavanja:
 - a) ograničavanje upotrebe izvora buke u neposrednoj blizini određenih objekata;
 - b) zabrana upotrebe izvora buke u određenim vrstama plovnih objekata.

U okviru normativnih mjera, član 13. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, nalaže usklađenost sa propisanim tehničkim standardima koji se odnose na granični nivo buke pod određenim uslovima upotrebe, za uvoz mašina, transportnih sredstava, kao i uređaja i opreme koja se proizvodi u Crnoj Gori. Podaci o zvučnoj snazi koju emituju pod tim uslovima upotrebe moraju biti označeni na proizvodu u skladu sa posebnim propisima, smjernicama i normama EU. EU legislativom ovaj problem je tretiran u Direktivi 2000/14/EC (emisija buke u životnu sredinu izazvana opremom za korišćenje na otvorenom prostoru).

U našem zakonodavstvu važeći je Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenu usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima iz kojeg su proistekle četiri Uredbe koje uređuju kako će Ministarstvo (ekonomije) u okviru svojih resora da organizuje:

- donošenje tehničkog propisa
- da li je potrebno ovlastiti/imenovati laboratorije (tijela za ocjenu usaglašenosti)
- kako će se organizovati tržišni nadzor (da li će da se formira posebna inspekcija, da li će se dodijeliti bilo kojoj državnoj inspekciji ili da ukoliko Ministarstvo smatra da je to posebno važno u okviru Ministarstva formira tijelo koje fuzioniše ocjenu usaglašenosti i nadzor na tržištu).

Tehničke mjere zaštite od buke članom 18. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini propisuju da izvori buke koji se koriste za obavljanje djelatnosti, a koji se privremeno koriste ili se trajno postavljaju u otvorenom prostoru na nivou tla, na zidove i krovove zgrada, nepokretne i pokretne objekte ili se koriste na vodi ili u vazduhu moraju imati podatke o zvučnoj snazi.

Izvori buke iz stava 1 ovog člana mogu se koristiti, ako nadležni organ utvrdi da buka od izvora neće prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše nadležni organ državne uprave, u odnosu na objekte i djelatnosti za koje odobrenje za rad izdaju organi državne uprave i nadležni organ lokalne uprave, u odnosu na objekte i djelatnosti za koje odobrenje za rad izdaju organi lokalne uprave, u skladu sa zakonom.

Pratećim podzakonskim aktom (Pravilnik o graničnim vrijednostima nivoa buke u životnoj sredini, Sl. list RCG, br. 75/06) utvrđene su granične vrijednosti nivoa buke u:

- Otvorenim boravišnim prostorima i to u posebno zaštićenim prirodnim dobrima (nacionalni parkovi, parkovi prirode, rezervati i sl.); područja za odmor i rekreaciju, bolničke zone i oporavilišta, kulturno-istorijski lokaliteti; turistička područja, mala i seoska naselja, kampovi i školske zone; čisto stambena područja, veliki gradski parkovi; poslovno-stambena područja, turistička mjesta, dječija igrališta; gradski centar, zanatska, trgovačka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zone do gradskih saobraćajnica, magistralnih i auto-puteva; industrijska, skladišna i servisna područja, transportni terminali bez stambenih zgrada, ugostiteljski objekti otvorenog tipa van naseljenog mjesta.
- Zatvorenim boravišnim prostorima i to u zdravstvenim ustanovama, bolesničkim sobama, ordinacijama, operacionom bloku (bez medicinskih uređaja i opreme), predškolskim ustanovama, školama, fakultetima, čitaonicama, bibliotekama, naučno-istraživačkim ustanovama; pozorištima, bioskopskim i koncertnim dvoranama, muzejima, galerijama i slično; domovima za boravak starih ljudi i penzionera.
- Zatvorenom poslovnom prostoru ugostiteljskog tipa.

Metode mjerenja buke, instrumenti kojima se mjeri buka, sadržaj izvještaja o rezultatima mjerenja i uslovi koje moraju da ispunjavaju organizacije koje vrše mjerenje buke definisane su u Pravilniku o metodama i instrumentima mjerenja buke i uslovima koje moraju da ispunjavaju organizacije za mjerenje buke, objavljenom u Sl. listu RCG, br. 37/03. U ovom pravilniku implementirani su standardi JUS ISO 1996-2002 i izvršeno je usaglašavanje sa standardima IEC 60651 I IEC 60804.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Nacionalnim programom za integraciju Crne Gore u EU (NPI) za period 2008-2012 (2008) predviđa se donošenje sledećih podzakonskih akata:

- Pravilnik o metodama procjene i mjerenja buke
- Propis o načinu izrade i sadržaja akcionih planova i karata buke, kao i strateške karte buke
- Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostora, kadra i opreme za vršenje stručnih poslova zaštite od buke

- Pravilnik o načinu vršenja nadzora nad pravnim licima koja vrše stručne poslove zaštite od buke.

Za donošenje ovih podzakonskih akata nadležno je Ministarstvo rada, zdravlja i socijalnog staranja, a propis o načinu izrade i sadržaju akcionih planova i karata buke, kao i strateške karte buke Ministarstvo donosi uz pribavljeno mišljenje Ministarstva turizma i zaštite životne sredine (Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine).

- Liftovi

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Trenutno u Crnoj Gori proizvode koje obuhvata grupa liftovi u zakonskom smislu defnišu sljedeći propisi:

- Zakon o standardizaciji, (Sl. list CG, br. 13/08)
- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima, (Sl. list CG, br. 14/08)
- Zakon o zaštiti na radu, (Sl. list RCG, br. 79/04)
- Pravilnik o tehničkom normativima za liftove na električni pogon za vertikalni prevoz lica i tereta (Sl. list SFRJ, br.16/86, 28/89 i 22/92).
- Pravilnik o obaveznom atestiranju liftova na električni pogon za vertikalni prevoz lica i tereta i o uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlašćene za atestiranje tih proizvoda (Sl. list SFRJ, br. 27/90),
- Pravilnik o postupku i rokovima za vršenje periodičnih pregleda i ispitivanje sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslovi radne sredine (Sl. list SRJ, br. 71/05),
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja (Sl. list SRJ, br. 11/96),
- Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona (Sl. list SRJ, br. 287/95).

Institut za standardizaciju Crne Gore je počeo sa prihvatanjem harmonizovanih evropskih standarda koji predstavljaju pretpostavku o bezbjednosti liftova i donio kao crnogorske standarde:

- Standard –MEST EN 81-1:2008, Električni liftovi
- Standard – MEST EN 81-2:2008, Hidraulični liftovi
- Standard –MEST EN 81:28, Liftovi za prevoz putnika i tereta
- Standard –MEST EN 81:58, Pregled i ispitivanje
- Standard– MEST EN 81:72, Pristupačnost liftova uključujući osobe sa posebnim potrebama
- Standard– MEST EN 81:72 Vatrogasni liftovi
- Standard– MEST EN 81:73, Način rada liftova u slučaju požara
- Standard– MEST EN 12385:3, Čelična užad
- Standard– MEST EN 12385:5, Čelična užad za liftove
- Standard– MEST EN 13015, Liftovi i pokretne stepenice

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U postupku izrade je Nacrt pravilnika o bezbjednosti liftova, u skladu sa Direktivom Evropske unije 95/16 EC i Amandmana 2006/42/EC.

Rok za izradu Nacrta pravilnika o bezbjednosti liftova je 30.11.2009. godine.

- Oprema za ličnu zaštitu (PPE)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Nacionalni pravni okvir koji se odnosi na sredstva i opremu lične zaštite na radu je obuhvaćen Zakonom o zaštiti na radu (Sl. list RCG, br. 79/04) i podzakonskim aktom Pravilnikom o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi (Sl. list SFRJ, br. 35/69).

Zaštita na radu je uređena jedinstveno za sve kategorije zaposlenih i drugih lica koja su po bilo kom osnovu angažovana u radnom procesu i bez obzira o kom se svojinskom odnosu radi (privatno, društveno, zadružno i dr.) Zakonom o zaštiti na radu je predviđeno da je poslodavac dužan da nabavi i da izda na korišćenje sredstva i opremu lične zaštite na radu, samo ako za njih raspolaže sa propisanom dokumentacijom na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbjedonosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika na radu sa njima i da su obezbijeđene sve mjere zaštite na radu koje su određene dokumentacijom u skladu sa propisima o zaštiti na radu.

Podzakonskim aktom se bliže utvrđuju mjere kojima se obezbjeđuje potpuna zaštita zaposlenih na radu u smislu upotrebe sredstava i opreme lične zaštite na radu.

Institucija koja je nadležna za donošenje normative iz oblasti zaštite na radu (samim tim i sredstvima i opremu lične zaštite na radu) i nadzor nad sprovođenjem iste je Ministarstvo rada i socijalnog staranja.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Najvažniji podzakonski akt koji se odnosi na transponovanje direktive o opremi lične zaštite na radu je Pravilnik o minimumu zahtjeva zaštite i zdravlja zaposlenih pri upotrebi sredstava i opreme lične zaštite na radu. Donošenje ovog Pravilnika je planirano u toku 2010. godine.

- Oprema i sistemi zaštite koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama (ATEX)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Esencijalni zahtjevi vezani za opremu i sistemi zaštite koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama koje obuhvata direktiva novog pristupa ATEX su djelimično usaglašeni kroz važeći Zakon o rudarstvu (Sl. list CG, br. 65/08 od 29.10.2008. godine).

Oprema i sistemi zaštite koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama su u skladu sa Zakonom o rudarstvu (Sl. list CG, br. 65/08 od 29.10.2008. godine) i Pravilnikom o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina metala i nemetala (Sl. list SFRJ, br. 24/1991), Pravilnikom o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju uglja (Sl. list SFRJ, br. 004/1989), Pravilnikom o tehničkim normativima za električna postrojenja, uređaje i instalacije u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom (Sl. list SFRJ, br. 21/88), Pravilnikom o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu (Sl. list SFRJ, br. 26/1988) i Pravilnikom o tehničkim normativima pri izgradnji jamskih magacina eksplozivnih sredstava u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina (Sl. list SFRJ, br. 12/88).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Programom rada za 2009. godinu je predviđeno razmatranje svih neophodnih podzakonskih akata iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva koji će biti usaglašeni sa EU zakonodavstvom.

- Medicinska sredstva

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Validna zakonska regulativa na području medicinskih sredstava:

- Zakon o medicinskim sredstvima (Sl. list RCG, br. 79/2004 i Sl. list CG, br. 53/2009)

Zakon je (djelimično) harmonizovan sa

- Direktiva EU br. 93/42/EEC (MD)
- Direktiva EU br. 90/385/EEC (AIMD)
- Direktiva EU br. 2007/47/EC dopunjena 93/42/EEC & 90/385/EEC (MD & AIMD)
- Direktiva EU br. 98/79/EC (IVDMD)

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U planu je donošenje sledećih podzakonskih akata:

Pravilnici o medicinskim sredstvima koji obrađuju sljedeće oblasti :

- Način razvrstavanja medicinskih sredstava
- Utvrđivanje usklađenosti medicinskih sredstava sa osnovnim odnosno opštim i posebnim zahtjevima
- Upis u registar pravnih i fizičkih lica koja se bave proizvodnjom, uvozom, prometom medicinskih sredstava na veliko i malo
- Upis medicinskih sredstava u registar
- Kliničkim ispitivanjima
- Vigilanca i praćenje medicinskih sredstava u prometu
- Način izdavanja medicinskih sredstava
- Oglašavanje medicinskih sredstava
- Obilježavanje medicinskih sredstava
- Uvoz medicinskih sredstava koja nisu upisana u registar

Pravilnici će biti usaglašeni sa sa direktivama 90/385/EEC, 93/42/EEC, 98/79/EEC, 2007/47/EC

Usvajanje navedenih pravilnika planira se u toku 2010/11 godine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o medicinskim sredstvima (Sl. list CG, br. 53/2009), koji je usvojen u avgustu 2009, predviđa da se sva pravna i fizička lica na koje se Zakon odnosi, moraju sa njim uskladiti najduže u roku od 1 godine od dana stupanja na snagu Zakona.

- Gasni uređaji (GAD)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Trenutni status - postojeća regulativa

- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom (Sl. list SFRJ, br. 16/83);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne gasne peći bez priključka na dimnjak (Sl. list SFRJ, br. 43/80);
- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne sudove pod pritiskom za tečne atmosferske gasove (Sl. list SFRJ, br. 9/86);
- Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečne atmosferske gasove (Sl. list SFRJ, br. 39/88);
- Naredba o obaveznom atestiranju regulatora pritiska za tečne plinove propan-butan (Sl. list SFRJ, br. 20/86);
- Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljen dioksid (Sl. list SFRJ, br. 39/88);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pregled i ispitivanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljen dioksid (Sl. list SFRJ, br. 76/90);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne zatvorene sudove za komprimirane, tečne i pod pritiskom rastvorene gasove (Sl. list SFRJ, br. 25/80; 9/86; 21/94; 56/95; 01/03);
- Pravilnik o izgradnji postrojenja za tečni naftni gas i o uskladištavanju i pretakanju tečnog naftnog gasa (Sl. list SFRJ, br. 24/71 i 26/71);
- Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Sl. list SFRJ, br.10/90; 52/90);
- Pravilnik o tehničkim normativima za cijevne vodove za gasoviti kiseonik (Sl. list SFRJ, br. 52/90);

- Pravilnik o tehničkim normativima za cijevne vodove za acetylen (Sl. list SFRJ, br. 6/92);
- Pravilnik o tehničkim normativima za unutrašnje gasne instalacije (Sl. list SRJ, br. 20/92; 33/92).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U postupku izrade su sledeći Pravilnici:

- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu pod pritiskom (Direktiva EU 97/23/EC) - urađen nacrt Pravilnika;
- Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom (Direktiva EU 87/404/EC) -izrada nacrtu Pravilnika u proceduri - rok, oktobar 2009;
- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za stepen korisnosti novih toplovodnih kotlova na tečno i gasovito gorivo (Direktiva EU 92/42/EC)- izrada nacrtu Pravilnika u proceduri - rok, novembar 2009;
- Pravilnik za gasne aparate (Direktiva EU 90/396/EC) - izrada nacrtu Pravilnika u proceduri - rok, novembar 2009;
- Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje i opremu za pogon motornih vozila na prirodni i tečni naftni gas (Direktiva EU ECE 110; ECE 150, 2005/55/EC, Amandmani 2005/78/EC; 2006/51/EC; 2008/74/EC)- urađen nacrt Pravilnika.

- Opreme pod pritiskom (PED)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Trenutni status - postojeća regulativa

- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom (Sl. list SFRJ, br. 16/83);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne gasne peći bez priključka na dimnjak (Sl. list SFRJ, br. 43/80);
- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne sudove pod pritiskom za tečne atmosferske gasove (Sl. list SFRJ, br. 9/86);
- Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečne atmosferske gasove (Sl. list SFRJ, br. 39/88);
- Naredba o obaveznom atestiranju regulatora pritiska za tečne plinove propan-butan (Sl. list SFRJ, br. 20/86);
- Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljen dioksid (Sl. list SFRJ, br. 39/88);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pregled i ispitivanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljen dioksid (Sl. list SFRJ, br. 76/90);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne zatvorene sudove za komprimirane, tečne i pod pritiskom rastvorene gasove (Sl. list SFRJ, br. 25/80; 9/86; 21/94; 56/95; 01/03);
- Pravilnik o izgradnji postrojenja za tečni naftni gas i o uskladištavanju i pretakanju tečnog naftnog gasa (Sl. list SFRJ, br. 24/71 i 26/71);
- Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Sl. list SFRJ, br. 10/90; 52/90);

- Pravilnik o tehničkim normativima za cijevne vodove za gasoviti kiseonik (Sl. list SFRJ, br. 52/90);
- Pravilnik o tehničkim normativima za cijevne vodove za acetilen (Sl. list SFRJ, br. 6/92);
- Pravilnik o tehničkim normativima za unutrašnje gasne instalacije (Sl. list SRJ, br. 20/92; 33/92).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U postupku izrade su sledeći Pravilnici:

- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu pod pritiskom (Direktiva EU 97/23/EC) - urađen nacrt Pravilnika;
- Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom (Direktiva EU 87/404/EC) -izrada nacрта Pravilnika u proceduri - rok, oktobar 2009;
- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za stepen korisnosti novih toplovodnih kotlova na tečno i gasovito gorivo (Direktiva EU 92/42/EC)- izrada nacрта Pravilnika u proceduri - rok, novembar 2009;
- Pravilnik za gasne aparate (Direktiva EU 90/396/EC) - izrada nacрта Pravilnika u proceduri - rok, novembar 2009;
- Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje i opremu za pogon motornih vozila na prirodni i tečni naftni gas (Direktiva EU ECE 110; ECE 150, 2005/55/EC, Amandmani 2005/78/EC; 2006/51/EC; 2008/74/EC)- urađen nacrt Pravilnika.

- Jednostavni sudovi pod pritiskom (SPVD)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Trenutni status - postojeća regulativa

- 1)Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom (Sl. list SFRJ, br. 16/83);
- 2)Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne gasne peći bez priključka na dimnjak (Sl. list SFRJ, br. 43/80);
- 3)Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne sudove pod pritiskom za tečne atmosferske gasove (Sl. list SFRJ, br. 9/86);
- 4)Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečne atmosferske gasove (Sl. list SFRJ, br. 39/88);
- 5)Naredba o obaveznom atestiranju regulatora pritiska za tečne plinove propan-butan (Sl. list SFRJ, br. 20/86);
- 6)Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljen dioksid (Sl. list SFRJ, br. 39/88);
- 7)Pravilnik o tehničkim normativima za pregled i ispitivanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljen dioksid (Sl. list SFRJ, br. 76/90);
- 8)Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne zatvorene sudove za komprimirane, tečne i pod pritiskom rastvorene gasove (Sl. list SFRJ, br. 25/80; 9/86; 21/94; 56/95; 01/03);
- 9)Pravilnik o izgradnji postrojenja za tečni naftni gas i o uskladištavanju i pretakanju tečnog naftnog gasa (Sl. list SFRJ, br. 24/71 i 26/71);
- 10)Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Sl. list SFRJ, br. 10/90; 52/90);

- 11)Pravilnik o tehničkim normativima za cijevne vodove za gasoviti kiseonik (Sl. list SFRJ, br. 52/90);
- 12)Pravilnik o tehničkim normativima za cijevne vodove za acetilen (Sl. list SFRJ, br. 6/92);
- 13)Pravilnik o tehničkim normativima za unutrašnje gasne instalacije (Sl. list SRJ, br. 20/92; 33/92).

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U postupku izrade su sledeći Pravilnici:

- 1) Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu pod pritiskom (Direktiva EU 97/23/EC) - urađen nacrt Pravilnika;
- 2) Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom (Direktiva EU 87/404/EC) -izrada nacrtu Pravilnika u proceduri - rok, oktobar 2009;
- 3) Pravilnik o tehničkim zahtjevima za stepen korisnosti novih toplovodnih kotlova na tečno i gasovito gorivo (Direktiva EU 92/42/EC)- izrada nacrtu
- 4) Pravilnik za gasne aparate (Direktiva EU 90/396/EC) - izrada nacrtu Pravilnika u proceduri - rok, novembar 2009;
- 5) Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje i opremu za pogon motornih vozila na prirodni tečni naftni gas (Direktiva EU ECE 110; ECE 150, 2005/55/EC, Amandmani 2005/78/EC; 2006/51/EC; 2008/74/EC)- urađen nacrt Pravilnika.

- Žičare

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Zakonom o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju (Sl. list CG, br. 4/08), propisuju se uslovi za organizovanje prevoza na žičari, uspinjači i ski-liftovima, za tehničke elemente, kao i uslovi za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje i drugi uslovi za bezbjedno odvijanje te vrste saobraćaja.

Područje žičara za prevoz ljudi takođe je uređeno kroz dva podzakonska akta:

- Pravilnik o tehničkim normativima za ski-liftove (Sl. list SFRJ br. 2/85);
- Pravilnik o tehničkim normativima za osobene žičare (Sl. list SFRJ br. 29/86).

Na osnovu Pravilnika o tehničkim normativima za osobene žičare, propisano je da svaka žičara mora da bude snabdjevena uputstvom za upotrebu i održavanje.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U narednom periodu predviđeno je donošenje podzakonskog akta po osnovu Zakona o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju, kojim će se regulisati područje žičara, u koji će biti implementirana direktiva 2000/9/EC - Žičare za prevoz ljudi

U okviru Twinning projekta "Pravna harmonizacija", koji je započet u februaru 2009. godine sa slovenačkim parterima, predviđa se, za oktobar 2009. godine, rad na harmonizaciji zakonodavstva

za osobne žičare.

- Građevinski proizvodi

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

U području izgradnje objekata, sedam bitnih zahtjeva prema Zakonu uređenja prostora i izgradnji objekata ("Sl.list Crne Gore", br.51/08), uređuje opšte uslove koje moraju isunjavati građevinski proizvodi, uključujući i zaštitu životne sredine:

- mehaničke otpornosti i stabilnosti,
- zaštite od požara i eksplozija,
- higijenske i zdravstvene zaštite,
- očuvanja okoline,
- sigurnosti upotrebe objekata,
- zaštite od buke,
- uštede energije i energetske efikasnosti i dr.

Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata definiše građevinske proizvode kao građevinske materijale i iz njih izgrađene građevinske elemente, kao i druge proizvode ili poluproizvode koji su namijenjeni za trajnu ugradnju u objekte.

Član 72 ovog Zakona propisuje »da građevinski proizvodi moraju kod uobičajenog održavanja, u ekonomski prihvatljivom vremenskom periodu, podnositi bez većih šteta sve uticaje normalne upotrebe i uticaje okoline, tako da objekat u koji su ugrađeni sve vrijeme svoje upotrebe ispunjava sve zahtjeve u pogledu mehaničke otpornosti i stabilnosti zaštite od požara i eksplozija, higijenske i zdravstvene zaštite, očuvanja okoline, sigurnosti upotrebe objekta, zaštite od buke, uštede energije i energetske efikasnosti i dr.«

Donešen je Zakon o standardizaciji (»Sl. list Crne Gore«, br. 13/08), kojim se uređuju načela i ciljevi standardizacije u Crnoj Gori, osnivanje, organizovanje i djelatnost organizacije za standardizaciju Crne Gore, donošenje, izdavanje i primjena crnogorskih standarda i srodnih dokumenata iz oblasti standardizacije, kao i inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Donešen je Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (»Sl. list Crne Gore«, br.14/08), kojim se uređuje: način propisivanja tehničkih zahtjeva za proizvode, postupci ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima, donošenje tehničkih propisa, registar tehničkih propisa, vršenje nadzora nad ispunjavanjem zahtjeva iz tehničkih propisa, važenje dokumenata o usaglašenosti i znakova usaglašenosti izdatih u inostranstvu.

Sva podzakonska akta koja detaljnije regulišu oblast građevinskih proizvoda, odnosno tehnički propisi za pojedine proizvode ili grupe proizvoda sa upućujućim standardima, preuzeti su sa nivoa bivše državne zajednice.

PRAVILNICI ZA GRAĐEVINSKE MATERIJALE

1. Pravilnik o tehničkim merama i uslovima za ugljovodonične hidroizolacije krovova i terasa (Sl. list SFRJ, br. 26/69);
2. Pravilnik o tehničkim merama i uslovima za prednapregnuti beton (Sl. list SFRJ, br. 51/71);

3. Naredba o obaveznom atestiranju ploča iverica za opštu upotrebu u građevinarstvu (Sl. list SFRJ, br. 61/83);
4. Naredba o obaveznom atestiranju dodataka betonu (Sl. list SFRJ, br. 34/85);
5. Naredba o obaveznom atestiranju prefabrikovanih elemenata od čelijastog betona (Sl. list SFRJ, br. 34/85);
6. Naredba o obaveznom atestiranju betonskih cevi za kanalizaciju dužine preko 1 metar (Sl. list SFRJ, br. 34/85);
7. Naredba o obaveznom atestiranju profilisanih gumenih zaptivnih traka za vrata, kapke i pokretne pregrade skloništa i dvonamenskih objekata sa hermetičnim zatvaranjem krila (Sl. list SFRJ, br. 35/86);
8. Naredba o obaveznom atestiranju cementa (Sl. list SFRJ, br. 34/85, 67/86);
9. Naredba o određivanju izolacionih aparata i opreme za kontrolu izolacionih aparata koji se mogu stavljati u promet samo ako su snabdeveni garantnim listom i tehničkim uputstvom i o najmanjem trajanju garantnog roka i roka obezbeđenog servisiranja za te aparate i opremu (Sl. list SFRJ, br. 4/87);
10. Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton (Sl. list SFRJ, br. 11/87);
11. Naredba o obaveznom atestiranju frakcionog kamena agregata za beton i asfalt (Sl. list SFRJ, br. 41/87);
12. Pravilnik o tehničkim normativima za čelične žice, šipke i užad za prednaprezanje konstrukcija (Sl. list SFRJ, br. 41/85, 21/88);
13. Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje i izvođenje konstrukcija od prefabrikovanih elemenata od nearmiranog i armiranog čelijastog betona (Sl. list SFRJ, br. 14/89);
14. Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton spravljen sa prirodnom i veštačkom lakoagregatnom ispunom (Sl. list SFRJ, br. 15/90);
15. Pravilnik o tehničkim normativima za zidane zidove (Sl. list SFRJ, br. 87/91);
16. Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton u objektima izloženim agresivnom dejstvu sredine (Sl. list SRJ, br. 18/92)
17. Pravilnik o jedinstvenom sistemu za označavanje čelika (Sl. list SRJ, br. 01/03);
18. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za keramičke pločice (Sl. list SCG, br. 58/04);
19. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za keramičku sanitarnu opremu (Sl. list SCG, br. 62/04);
20. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za crepove od gline za preklopno polaganje, betonski crep i sinterovane keramičke krovne ploče (Sl. list SCG, br. 53/05);
21. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za opekarske proizvode od gline i krečnosilikatne opeke i blokove (Sl. list SCG, br. 53/05);
22. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za fasadne pune opeke od gline, fasadne uplje opeke i blokove od gline i fasadne krečnosilikatne pune i šuplje opeke i blokove (Sl. list SCG, br. 53/05);
23. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za termoizolacione materijale (Sl. list SCG, br. 54/2005);
24. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za keramičke pločice (Sl. list SCG, br. 01/2006);
25. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za hidroizolacione materijale (Sl. list SCG, br. 01/2006).

U završnoj fazi je izrada Strategije razvoja građevinarstva u Crnoj Gori, kojom će se odrediti globalne smjernice daljeg razvoja sektora građevinarstva i industrije građevinskih materijala u Crnoj Gori.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Nacionalni program za integraciju Crne Gore u EU za period od 2008 -2012 godine, predstavlja detaljan plan aktivnosti, kako bi Crna Gora bila unutrašnje spremna da preuzme obaveze koje proizilaze iz članstva u EU do 2012.godine. U poglavlja 3.1.3.21. Nacionalnog programa za integracije, u dijelu koji se odnosi na **Slobodan protok roba - Građevinski proizvodi**, predviđa se sljedeće:

U Direktivama novog pristupa, koje zahtijevaju postavljanje CE oznake na proizvode, kako bi se dokazalo da je proizvod siguran za korišćenje po ljude, životinje i okolinu, između ostalog su i građevinski proizvodi (89/106/EEC; 93/68 EEC).

U Direktivi 89/106/EEC se pod građevinskim proizvodom podrazumijeva svaki proizvod, koji je proizveden sa namjerom da bude trajno ugrađen prilikom izvođenja radova na građenju objekata visokogradnje i niskogradnje. Pomenuta direktiva uslovljava da samo građevinski proizvodi koji su usaglašeni za zahtjevima direktive mogu biti plasirani na tržište i pušteni u promet. To znači da građevinski proizvodi moraju imati takve karakteristike da radovi i objekti u kojima će biti ugrađeni, montirani ili instalirani, mogu, u slučaju ispravnog projektovanja i građenja, zadovoljiti bitne zahtjeve Direktive.

Definisani su kratkoročni i srednjoročni prioriteti.

Srednjoročni prioriteti

Zakonodavstvo

Priprema i usvajanje nacionalnog Zakona o građevinskim proizvodima koji će biti usklađen sa EU Direktivom za građevinske proizvode 89/106/EEC i 93/68/EEC, te donošenje seta podzakonskih akata (pravilnika i drugih tehničkih propisa), kojima će ova oblast biti potpuno uređena, u skladu sa direktivama novog pristupa u ovoj oblasti.

Institucije

Srednjoročni prioriteti su:

- Osnivanje i osposobljavanje institucija i edukacija kadra za sprovođenje postupka ocjenjivanja usklađenosti građevinskih proizvoda;
- Osnivanje i osposobljavanje institucija i edukacija kadra za sprovođenje kontrole građevinskih proizvoda na tržištu;
- Osnivanje i osposobljavanje akreditovanih laboratorija za vršenje ispitivanja u skladu sa EN regulativom;
- Usvajanje harmonizovanih evropskih standarda;
- Edukacija proizvođača građevinskih proizvoda i svih učesnika u procesu

izgradnje objekata, sa novim pristupom u oblasti koje pokrivaju direktive 89/106/EEC. i 93/68/EEC.

U cilju povećanja sposobnosti za implementaciju budućih dokumenata i propisa, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine će kontinuirano raditi na jačanju administrativnih kapaciteta.

Planirane aktivnosti na realizaciji srednjoročnih prioriteta su: izrada »**Nacionalna strategija o harmonizaciji tehničke regulative u oblasti građevinarstva sa zakonodavstvom EU**«.

- Plovila za rekreaciju

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Gradnja čamaca propisana je Tehničkim pravilima za gradnju čamaca Uprave pomorske sigurnosti iz 2006. godine koja se primjenjuju na sve čamce kako je određeno Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (Sl. List SRJ, br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/2000). Ova pravila propisuju postupak odobrenja i nadzor nad gradnjom čamaca, a odnose se na proizvođače čamaca, vrste čamaca, odobrenje tipa čamca, ispitivanje prototipa, nadzor nad gradnjom, oduzimanje odobrenja tipa čamca, alternativno izrađene čamce i dodatne zahtjeve u vezi sa svim gore navedenim.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

U toku je izrada Pravila za statutarnu sertifikaciju čamaca i jahhti, sa kojim će se izvršiti harmonizacija sa Direktivom 94/25/EC sa izmjenama i dopunama 2003/44 EC Direktive.

Planirani rok za ovu aktivnost je sredina 2010. godine.

- Ekološki zahtjevi za proizvode koji koriste energiju (eko-dizajn) (EUP)

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

Zakon o životnoj sredini (Sl. list CG, br. 48/08 od 11.08.2008. godine) uvodi pojam „Ekološki znak“. Članom 64 ovog zakona navodi se da se ekološki znak utvrđuje za proizvode namijenjene opštoj potrošnji, izuzev proizvoda za ishranu, pića i farmaceutskih proizvoda koji u poređenju sa sličnim proizvodima manje zagađuju životnu sredinu pri proizvodnji, plasmanu, prometu, potrošnji i odlaganju ili su dobijeni reciklažom otpada. Ekološki znak utvrđuje se i za procese i usluge koji manje zagađuju životnu sredinu. Za proizvode, procese ili usluge pravno lice i preduzetnik može dobiti pravo na korišćenje ekološkog znaka ako se njihovom proizvodnjom, odnosno odvijanjem, odnosno pružanjem smanjuje: potrošnja energetske resursa; emisija štetnih i opasnih materija; proizvodnja otpada; potrošnja prirodnih resursa i dr. Bliže uslove i postupak za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, iznos troškova nastalih dodjelom prava na korišćenje ekološkog znaka, izgled i način upotrebe ekološkog znaka za proizvode, procese i usluge propisuje nadležno Ministarstvo. Član 60 zakona definiše dodjelu i oduzimanje ekološkog znaka.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Nacrt Zakona o energetskej efikasnosti (pripremljen nacrt, usvajanje planirano do kraja 2009. godine) je usaglašen sa osnovnim evropskim propisima u oblasti energetske efikasnosti, pa i Direktivom 2005/32/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 6. jula 2005. godina o uspostavljanju okvira za definiranje zahtjeva za eko-dizajnom proizvoda koji koriste energiju i koja dopunjuje

direktive 92/42/EEC, 96/57/EC i 2000/55/EC. Zakon će propisati da proizvodi koji koriste energiju mogu biti stavljeni na tržište u skladu sa uslovima propisanim za eko dizajn proizvoda.

- Radio i telekomunikaciona terminalna oprema (R&TTE).

a) trenutnom statusu, uključujući i opis sadašnjeg sistema za odobrenje tipa za svaki od doljenavedenih podsektora

U sektoru elektronskih komunikacija u okviru Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, kao resornog ministarstva, su preduzete aktivnosti za donošenje relevantnih podzakonskih akata-pravilnika koji regulišu navedene oblasti (EMC i R&TTE) i koji proističu iz Zakona o elektronskim komunikacijama (Sl.list CG, br. 50/08).

Naime, član 85 odnosi se na oblast RTT opreme i daje mogućnost slobodnog uvoza, stavljanja na tržište i puštanja u rad RTT opreme na teritoriji Crne Gore. Bliže uređenje protoka RTT opreme na tržištu je dato kroz predlog podzakonskih akata koji su na javnoj raspravi očekuje se dobijanje mišljenja od strane nadležnih državnih insitucija.

Ovi propisi (" Pravilnik o tehničkim uslovima za uvoz, stavljanje u promet i korišćenju radio opreme i telekomunikacione terminalne opreme" i "Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti") su uradjeni u direktnoj saradnji sa Sektorom infrastrukture kvaliteta iz Ministarstva ekonomije i to prema odredbama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima (Sl. list CG, br. 14/08) i Uredbe o načinu izrade i donošenju tehničkih propisa i tehničkih specifikacija i registru tehničkih propisa (Sl. list CG, br. 55/08).

Pravilnik o RTT opremi predstavlja puno preuzimanje i poštovanje sledećih akata Evropske Unije:

- Directive 1999/5/EC of the European Parliament and of the Council of 9 March 1999 on radio equipment and telecommunications terminal equipment and the mutual recognition of their conformity.
- 2000/299/EC: Commission Decision of 6 April 2000 establishing the initial classification of radio equipment and telecommunications terminal equipment and associated identifiers (notified under document number C(2000) 938)
- Regulation (EC) No 1882/2003 of the European Parliament and of the Council of 29 September 2003 adapting to Council Decision 1999/468/EC the provisions relating to committees which assist the Commission in the exercise of its implementing powers laid down in instruments subject to the procedure referred to in Article 251 of the EC Treaty
- Commission communication in the framework of the implementation of Directive 1999/5/EC of the European Parliament and of the Council of 9 March 1999 on radio equipment and telecommunications terminal equipment and the mutual recognition of their conformity - April 2000 (Text with EEA relevance)
- 2001/148/EC: Commission Decision of 21 February 2001 on the application of Article 3(3)(e) of Directive 1999/5/EC to avalanche beacons (Text with EEA relevance) (notified under document number C(2001) 194)
- 2005/53/EC: Commission Decision of 25 January 2005 on the application of Article 3(3)(e) of Directive 1999/5/EC of the European Parliament and of the Council to radio equipment intended to participate in the Automatic Identification System (AIS) (notified under document number C(2005) 110)Text with EEA relevance
- 2005/631/EC: Commission Decision of 29 August 2005 concerning essential requirements as referred to in Directive 1999/5/EC of the European Parliament and of the Council ensuring access of Cospas-Sarsat locator beacons to emergency services (notified under document number C(2005) 3059) (Text with EEA relevance)

Trenutno se ne vrši izdavanje odobrenja za uvoz i stavljanja u promet i korišćenja.

b) predviđanje (datum usvajanja i implementacije direktiva EU).

Očekuje se usvajanje pravilnika iz odgovora 31A do kraja 2009. godine, kao i primjena Vodiča za R&TTE Direktivu 1995/5/EC (verzija 20.04.2009.) za korišćenje ovih pravilnika, tako da bi primjena mogla početi u narednoj 2010. godini.

Usvajanjem gore navedenih pravilnika i punom saradnjom sa Institutom za standardizaciju Crne Gore, Akreditacionim tijelom Crne Gore, Zavodom za metrologiju i ostalim državnim i naučnim institucijama treba da bude objedinjena i kompletirana procedura za proizvode iz ovih oblasti.

Dalji razvoj u ovoj oblasti se očekuje implementacijom navedenih propisa u skladu sa kadrovskim resursima na nivou ministarstava, regulatornih tijela i inspekcijских organa.

B. Kalibriranje, metrologija, standardi, testiranje, certifikacija, procjena usaglašenosti, akreditacija i nadzor nad tržištem

32. Molimo pružite informacije o relevantnim režimima za proizvode:

- Zakonska metrologija: neautomatske vage, mjerni instrumenti (mjerila)

a) kratak opis i

U skladu sa Zakonom o metrologiji (Sl. list CG, br. 79/08), zakonska mjerila se stavljaju se u upotrebu samo ako ispunjavaju propisane metrološke zahtjeve i ako su ovjerena i označena propisanim oznakama. Ovjeravanje mjerila na koja se odnose MID direktiva (Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2004/22/EC) i NAWI direktiva (Direktiva Savjeta 90/384/EEC) vrši se nakon sprovedenog postupka pregleda mjerila, i ako se utvrdi da je mjerilo u skladu sa odobrenim tipom mjerila i da ispunjava propisane metrološke zahtjeve vrši se ovjeravanje. Prvo ovjeravanje mjerila realizuje Zavod za metrologiju u Crnoj Gori i ako je to neophodno u akreditovanim laboratorijama proizvođača van Crne Gore. Ispunjavanje propisanih tehničkih i metroloških zahtjeva za određivanje tipa mjerila, utvrđuje Zavod.

Nedostatak adekvatnog laboratorijskog prostora i opreme onemogućava kalibraciju mjerila i etalona za slučajeve na koje se odnose MID direktiva (Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2004/22/EC) i NAWI direktiva (Direktiva Savjeta 90/384/EEC).

b) dalji razvoj.

Razvoj nacionalnih kalibracionih laboratorija u narednom periodu će omogućiti kalibraciju određenih mjerila i mjernih sistema u Crnoj Gori, a svakako će se razmotriti način organizovanja kalibracija van Crne Gore.

- Niskonaponska oprema (LVD)

a) kratak opis i

Standardi

Za niskonaponsku opremu u Crnoj Gori su u upotrebi standardi bivše Jugoslovenske zajednice i to grupe standarda:

- JUS N.A5.070: Stepeni zaštite električne opreme ostvareni pomoću zaštitnih kućišta;
- JUS N.B2.702: Električne instalacije u zgradama. Opsezi napona;
- JUS N.B2.730: Električne instalacije u zgradama. Opšte karakteristike i klasifikacija;
- JUS N.B2.741: 4.4.1. Električne instalacije niskog napona. Zahtjevi za bezbjednost. Zaštita od električnog udara;
- JUS N.B2.743: 4.4.1. Električne instalacije niskog napona. Zahtjevi za bezbjednost. Zaštita od prekomjernih struja;
- JUS N.B2.743/1: 4.4.1. Električne instalacije niskog napona. Zahtjevi za bezbjednost. Zaštita od prekomjernih struja. Izmjene;
- JUS N.B2.752: 4.4.1. Električne instalacije u zgradama. Električni razvod. Trajno dozvoljene struje;
- JUS N.B2.754: Električne instalacije u zgradama. Uzemljenje i zaštitni provodnici;
- JUS N.B2.754/1: Električne instalacije u zgradama. Uzemljenje i zaštitni provodnici. Izmjene;
- JUSN.B2.761: Električne instalacije niskog napona. Metoda mjerenja el. Otpora zidova i podova;
- JUS N.B2.762: Električne instalacije niskog napona/. Mjerenje otpora uzemljenja.
- JUS N.B2.763: Električne instalacije niskog napona/. Mjerenje impedanse petlje kvara;
- JUSN.B2.771: Električne instalacije u zgradama. Prostorija sa kadom i tušem. Posebni Tehnički uslovi;
- JUS.N.E5.205, 206: Jugoslovenski standard - Niskonaponski osigurači.
- JUS NK5.503/88: Niskonaponski sklopni blokovi. Zahtjevi za tipski ispitane i parcijalno ispitane sklopne blokove;
- JUS N.82.741: Električne instalacije niskog napona. Zahtjevi za sigurnost Zaštita od električnog udara;
- JUS NK5.012/82: Niskonaponske sklopke, rastavljači, rastavne sklopke i kombinacije s topljivim osiguračima. Opšti tehnički uslovi i ispitivanje.

Usklađivanje nacionalnih standarda sa standardima EU

Na osnovu Zakona o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08) doneseno je Rješenje o donesenim crnogorskim standardima iz oblasti niskonaponske opreme (Sl. list CG, br. 38/08 od 20.06.2008.). Donijeti su sledeći crnogorski standardi iz oblasti niskonaponske opreme:

- 1) Električni pribor - Setovi priključnih kablova i setovi produžnih kablova MEST EN 60799:1998 (en);
- 2) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke ispitne metode - Dio 1-1: Opšta primjena - Mjerenje debljine i ukupnih dimenzija - Ispitivanja za određivanje mehaničkih karakteristika MEST EN 60811-1-1:2008 (en);
- 3) Materijali za izolaciju i plašt električnih kablova - Zajedničke ispitne metode - Dio 1-2: Opšta primjena - Metode termičkog starenja MEST EN 60811-1-2:2008 (en);
- 4) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode ispitivanja - Dio 1-3: Opšta primjena - Metode za određivanje gustine - Ispitivanja apsorpcije vode - Ispitivanje stezanja MEST EN 60811-1-3:2008 (en);
- 5) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode ispitivanja - Dio 1-4: Opšta primjena - Ispitivanja na niskoj temperaturi MEST EN 60811-1-4:2008 (en);
- 6) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode ispitivanja - Dio 2-1: Metode specifične za elastomjerske smjese - Ispitivanja otpornosti na ozon, vrelinu i uranjanje u mineralno ulje MEST EN 60811-2-1:2008 (en);
- 7) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode ispitivanja - Dio 3-1: Metode specifične za PVC smjese - Ispitivanja pritiska na povišenoj temperaturi - Ispitivanja otpornosti na pucanje MEST EN 60811-3-1:2008 (en);
- 8) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode za ispitivanje - Dio 3-2: Metode specifične za PVC smjese - Ispitivanje gubitka mase - Ispitivanje termičke stabilnosti MEST EN 60811-3-2:2008 (en);
- 9) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode ispitivanja - Dio 4-1: Metode specifične za polietilenske i polipropilenske smjese - Otpornost na pucanje od naprezanja u ambijentu - Mjerenje indeksa topljenja - Mjerenje sadržaja čađi i/ili mineralnog sadržaja u polietilenu prilikom direktnog izgaranja - Mjerenje sadržaja čađi termogravimetrijskom analizom (TGA) - Određivanje disperzije čađi u polietilenu korišćenjem mikroskopa MEST EN 60811-4-1:2008 (en);
- 10) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode ispitivanja - Dio 4-2: Metode specifične za polietilenske i polipropilenske smjese - Zatezna čvrstoća i izduženje nakon prethodne obrade na povišenoj temperaturi - Ispitivanje namotavanjem nakon prethodne obrade na povišenoj temperaturi - Ispitivanje namotavanjem nakon termičkog starenja u vazduhu - Mjerenje povećanja mase - Ispitivanje dugoročne stabilnosti - Metoda ispitivanja bakra - degradacija katalitičkom oksidacijom MEST EN 60811-4-2:2008 (en);
- 11) Materijali za izolaciju i plašt električnih i optičkih kablova - Zajedničke metode ispitivanja - Dio 5-1: Metode specifične za izolacione mase - Tačka kapanja - Izdvajanje ulja - Krtost na nižoj temperaturi - Ukupni kiselinski broj - Odsustvo korozivnih komponenti - Propusnost na 23 °C - Jednosmjerna struja (D.C.), otpornost na 23 °C i 100 °C MEST EN 60811-5-1:2008 (en)
- 12) Bezbjednost laserskih proizvoda - Dio 1: Klasifikacija opreme i zahtjevi MEST EN 60825-1:2008 (en)
- 13) Bezbjednost laserskih proizvoda - Dio 2: Bezbjednost optičkih vlaknastih komunikacionih sistema MEST EN 60825-2:2008 (en)
- 14) Bezbjednost laserskih proizvoda - Dio 4: Zaštite od lasera MEST EN 60825-4:2008 (en)
- 15) Bezbjednost laserskih proizvoda - Dio 12: Bezbjednost slobodnog prostora optičkih komunikacionih sistema koji se koriste za prenos informacija MEST EN 60825-12:2008 (en)
- 16) Paralelni (shunt) kondenzatori samooporavljivog tipa za naizmjenične (a.c.) sisteme koji imaju nazivni napon do 1 kV - Dio 1: Performansa, ispitivanje i granična vrijednost - Bezbjednosni zahtjevi - Vodič za instaliranje i rad MEST EN 60831-1:2008 (en)

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo

će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i prosljediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Elektromagnetna kompatibilnost (EMC)

a) kratak opis i

U okviru direktive "***Electromagnetic compatibility***"- 2004/108/EC, na nacionalni nivo je usvojeno **79** harmonizovanih evropskih standarda, što predstavlja 56.83% od ukupnog broja harmonizovanih standarda koji prate direktivu.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i prosljediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Igračke

a) kratak opis i

Zdravstveno sanitarna inspekcija vrši nadzor nad proizvodnjom, uvozom i prometom igračaka na osnovu ovlašćenja iz zakona.

U Crnoj Gori se poslovima iz oblasti laboratorijskog ispitivanja zdravstvene ispravnosti igračaka bave dvije laboratorije i to:

- Institut za javno zdravlje Crne Gore u Podgorici (mikrobiološka i fizičko-hemijska ispitivanja),
- Centar za ekotoksikološka ispitivanja u Podgorici (fizičko-hemijska ispitivanja),

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Mehanizacija

a) kratak opis i

U okviru direktive „*Machinery safety*” - **98/37/EC**, na nacionalni nivo je usvojeno **55** harmonizovanih evropskih standarda, što predstavlja 7,39% od ukupnog broja harmonizovanih standarda koji prate direktivu.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Buka koju emituje oprema koja se koristi na otvorenom (Direktiva Globalnog pristupa zasnovana na elementima Novog pristupa)

a) kratak opis i

Zakonom o životnoj sredini (Sl. list RCG, br. 48/08), članom 32, predviđeno je da "Država obezbjeđuje kontinuirano praćenje stanja životne sredine". Monitoring predstavlja sistematsko i redovno osmatranje, mjerenje i procjenjivanje parametara životne sredine (voda, vazduh, zemljište, biodiverzitet i sl.) i promjena kvaliteta i kvantiteta životne sredine, emisije zagađujućih materija i korišćenja prirodnih resursa.

Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2009. godinu obuhvata sedam programa i to:

- 1) Program kontrole kvaliteta vazduha
- 2) Program ispitivanja sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu
- 3) Program ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini
 - Podprogram Radonska mapa Crne Gore
- 4) Program monitoringa stanja ekosistema priobalnog mora Crne Gore
- 5) Program praćenja stanja biodiverziteta
 - Podprogram biomonitoringa na Skadarskom jezeru
- 6) Program mjerenja buke u životnoj sredini
- 7) Program sistematskog ispitivanja kvantiteta i kvaliteta površinskih i podzemnih voda

Na osnovu važećih zakonskih propisa (Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini Sl. list RCG br. 45/2006 i Pravilnik o graničnim vrijednostima nivoa buke u životnoj sredini, Sl. list RCG, br.75/06) Programom mjerenja buke u životnoj sredini definisana su tri podprograma:

- utvrđivanje nivoa buke u gradskim sredinama i naseljima koja potiče od motornih vozila, avio-saobraćaja, željezničkog saobraćaja i raznih akustični uređaja i drugih mašina
- utvrđivanje nivoa buke u okolini objekata od javnog interesa (škole, obdaništa, javne ustanove, bolnice, sportske dvorane, hoteli i sl.)
- utvrđivanje nivoa buke u nacionalnim parkovima i drugim zaštićenim prirodnim dobrima, gdje je zabranjeno ometanje prisutnog životinjskog svijeta, kao i u područjima za odmor i rekreaciju.

Odobrenje za mjerenje nivoa buke u životnoj sredini mogu da dobiju organizacije-institucije koje ispunjavaju uslove u pogledu stručnog kadra, instrumenata i radnog prostora, koje propisuje Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini. Rešenjem koje izdaje Ministarstvo zdravlja potvrđuje se ispunjenost postavljenih zahtjeva. Organizacije-institucije kojima je izdato rešenje za ovu vrstu djelatnosti su:

- JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore
- Institut za razvoj i istraživanje u oblasti zaštite na radu
- D.O.O. Sigurnost
- JU Institut za javno zdravlje
- Institut za transport »INTRA«

Realizaciju monitoringa buke u životnoj sredini za 2009. godinu obavlja Institut za razvoj i istraživanje u oblasti zaštite na radu.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi. Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i prosljediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Liftovi

a) kratak opis i

U oblasti ocjene usaglašenosti vezano za liftove trenutno nijedno tijelo za ocjenu usaglašenosti nije ovlašćeno. JU Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu Podgorica, koji se bavi ispitivanjem liftova je u postupku akreditacije.

Što se tiče tržišnog nadzora nad liftovima trenutno spada u nadležnost inspekcije zaštite na radu i odnosi se na bezbjednost liftova u ugradnji i upotrebi.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi. Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Oprema za ličnu zaštitu (PPE)

a) kratak opis i

U okviru direktive “**Personal protective equipment**”- **89/686/EC**, na nacionalni nivo je usvojeno **195** harmonizovanih evropskih standarda, što predstavlja 71,74% od ukupnog broja harmonizovanih standarda koji prate direktivu.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Oprema i sistemi zaštite koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama (ATEX)

a) kratak opis i

Ovlašćene i akreditovane laboratorije za ispitivanje u Crnoj gori, još uvijek nemamo. Posao rukovanja eksplozivnim sredstvima (palioca mina) može obavljati zaposleno lice koje ispunjava propisane uslove i koji imaju ovlašćenja za obavljanje tih poslova.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Medicinska sredstva

a) kratak opis i

Do potpunog usaglašavanja (upisa u registar u skladu sa Zakonom), Agencija će izdavati dozvole za uvoz medicinskih sredstva u skladu sa Zakonom.

Agencija obezbjeđuje da sva medicinska sredstva odgovaraju propisanim standardima kvaliteta procjenom dokumentacije o medicinskom sredstvu.

Po zakonu o medicinskim sredstvima na tržištu Crne Gore se mogu naći samo sredstva koja su upisana u registar koji vodi Agencija za lijekove i medicinska sredstva.

Agencija vrši upis u registar medicinskih sredstava na osnovu isprave, izjave ili potvrde o uskladjenosti.

U postupku upisa u registar medicinskih sredstava, Agencija prihvata sve isprave o usaglašenosti izdate od strane Notifikovanog tijela (tijelo za ocjenjivanje usklađenosti koje je nadležni organ zemlje članice Evropske Unije prijavio Evropskoj komisiji za obavljanje postupaka ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda sa zahtjevima direktiva Evropske unije) i oznake o usaglašenosti medicinskih sredstava koje su izdate u skladu sa tehničkim propisima EU (EN ISO standardi).

Medicinsko sredstvo se označava propisanim znakom usaglašenosti u skladu sa ispravom o usaglašenosti.

Izuzetno, medicinsko sredstvo koje je namijenjeno kliničkom ispitivanju ili se proizvodi po narudžbi za određenog korisnika ne mora biti označeno propisanom oznakom.

Izuzetno, ukoliko nema akreditovanog pravnog lica, poslove utvrđivanja usaglašenosti za medicinska sredstva koja nemaju ispravu izdatu od Notifikovanog tijela, vrši Agencija na osnovu mišljenja Komisije koju obrazuje Agencija uz saglasnost Ministarstva zdravlja.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja vrši inspekcijski nadzor nad akreditovanim pravnim licima za utvrđivanje usklađenosti medicinskih sredstava, proizvođačima i pravnim licima i preduzetnicima koji obavljaju promet u skladu sa zakonom. Inspekcija Ministarstva zdravlja takođe zabranjuje promet, odnosno naređuje obustavu prometa ili povlačenje iz prometa medicinskih sredstava koja ne ispunjavaju propisane opšte i posebne zahtjeve.

b) dalji razvoj.

U periodu od tri godine planira se uvođenje obaveze da sva sredstva koja su na tržištu imaju oznaku izdatu od strane Notifikovanog tijela.

- Gasni uređaji (GAD)

a) kratak opis i

a) Za opremu pod pritiskom i gasne uređaje u Crnoj Gori su u upotrebi standardi bivše Jugoslovenske zajednice i to grupe standarda: JUS. M. E2; JUS. M. E3; JUS. M. E5; JUS. M. E6; JUS. M. E7; JUS. M. Z2; JUS. M. Z3; JUS. C. T3, kao i EN norme i ISO.

Usklađivanje standarda sa standardima Evropske Zajednice

Na osnovu Zakona o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08) doneseno je Rješenje o donesenim crnogorskim standardima iz oblasti opreme pod pritiskom (Sl. list CG, br. 38/08 od 20.06.2008). Donijeti su sledeći crnogorski standardi iz oblasti opreme pod pritiskom:

- 1) Oprema za rad pod pritiskom - Dio 5: Dokumentacija o uskladenosti i kontroli materijala MEST EN 764- 5:2008 (en)
- 2) Bakar i legure bakra - Bešavne, okrugle bakarne cijevi za vodu i gas, za primjenu u sanitarijama i grijanju MEST EN 1057:2008 (en)
- 3) Kriogene posude - Uskladenost gas/materijal MEST EN 1797:2008 (en)
- 4) Pokretni aparati za gašenje požara MEST EN 1866:2008 (en)
- 5) Pljosnati proizvodi od čelika za rad pod pritiskom - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN 10028-1:2008 (en)
- 6) Metalni proizvodi - Tipovi inspekcijskih dokumenata MEST EN 10204:2008 (en)
- 7) Čelični odlivci namijenjeni za rad pod pritiskom MEST EN 10213:2008 (en)
- 8) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 1: Nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sobnoj temperaturi MEST EN 10216-1:2008 (en)
- 9) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 2: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10216-2:2008 (en)
- 10) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 3: Cijevi od legiranog sitnozrnog čelika MEST EN 10216-3:2008 (en)
- 11) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10216-

- 4:2008 (en)
- 12) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 1: Nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sobnoj temperaturi MEST EN 10217-1:2008 (en)
 - 13) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 2: Elektrolučno zavarene nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10217- 2:2008 (en)
 - 14) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 3: Cijevi od legiranog sitnozrnog čelika MEST EN 10217-3:2008 (en)
 - 15) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Električno zavarene nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10217-4:2008 (en)
 - 16) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 5: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa šavom zavarenim pod zaštitnim slojem sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10217-5:2008 (en)
 - 17) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 6: Nelegirane čelične cijevi sa šavom zavarenim pod zaštitnim slojem sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10217-6:2008 (en)
 - 18) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 7: Cijevi od nernajućeg čelika MEST EN 10217-7:2008 (en)
 - 19) Čelicni otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 1: Opšti zahtjevi za slobodno kovane otkovke MEST EN 10222-1:2008 (en)
 - 20) Čelični otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 3: Čelici legirani sa niklom sa propisanim osobinama na sniženim temperaturama MEST EN 10222-3:2008 (en)
 - 21) Čelični otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 4: Zavarivi sitnozrni čelici sa visokom zateznom čvrstoćom MEST EN 10222-4:2008 (en)
 - 22) Nernajuće čelične šipke za rad pod pritiskom MEST EN 10272:2008 (en)
 - 23) Vruće valjane zavarive čelične šipke za rad pod pritiskom sa utvrđenim osobinama na povišenoj temperaturi MEST 10273:2008 (en)
 - 24) Čelične cijevi za precizne primjene - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Bešavne hladno valjane cijevi za hidraulične i pneumatske energetske sisteme MEST EN 10305-4:2008 (en)
 - 25) Čelične cijevi za precizne primjene - Tehnički uslovi isporuke - Dio 6: Šavne hladno vučene cijevi za hidraulične i pneumatske energetske sisteme MEST EN 10305-6:2008 (en)
 - 26) Bakar i legure bakra - Bešavne, okrugle cijevi za izmjenjivače toplote MEST EN 12451:2008 (en)
 - 27) Bakar i legure bakra - Valjane, rebraste, bešavne cijevi za izmjenjivače toplote MEST EN 12452:2008 (en)
 - 28) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 1: Opšte MEST EN 12952-1:2008 (en)
 - 29) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 7: Zahtjevi za opremu kotla MEST EN 12952-7:2008 (en)
 - 30) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 8: Zahtjevi za sisteme loženja kotla tečnim i gasovitim gorivima MEST EN 12952-8:2008 (en)
 - 31) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 9: Zahtjevi za loženje kotla praškastim gorivima MEST EN 12952-9:2008 (en)
 - 32) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 10: Zahtjevi za zaštitu od prekoračenja dopuštenog pritiska MEST EN 12952-10:2008 (en)
 - 33) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 14: Zahtjevi za dimne gasove DENOX-postrojenja koja koriste tečni amonijak i vodeni rastvor amonijaka MEST EN 12952-14:2008 (en)
 - 34) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 16: Zahtjevi za sisteme sagorijevanja čvrstih goriva na rešetki i u fluidiziranom stanju MEST EN 12952-16:2008 (en)
 - 35) Komorni kotlovi - Dio 1: Opšte MEST EN 12953-1:2008 (en)
 - 36) Komorni kotlovi - Dio 2: Materijali za dijelove kotla pod pritiskom i oprema MEST EN 12953-2:2008 (en)
 - 37) Komorni kotlovi - Dio 3: Dizajn i proračun dijelova pod pritiskom MEST EN 12953-3:2008 (en)
 - 38) Komorni kotlovi - Dio 4: Izrada i konstrukcija dijelova kotla pod pritiskom MEST EN 12953-4:2008 (en)

- 39) Komorni kotlovi - Dio 5: Inspekcija u toku izrade, dokumentacija i označavanje dijelova kotla pod pritiskom MEST EN 12953-5:2008 (en)
- 40) Komorni kotlovi - Dio 7: Zahtjevi za sisteme loženja kotla tečnim i gasovitim gorivima MEST EN 12953- 7:2008 (en)
- 41) Komorni kotlovi - Dio 8: Zahtjevi za zaštitu od prekoračenja dopuštenog pritiska MEST EN 12953- 8:2008 (en)

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Opreme pod pritiskom (PED)

a) kratak opis i

Standardi

Za opremu pod pritiskom i gasne uređaje u Crnoj Gori su u upotrebi standardi bivše Jugoslovenske zajednice i to grupe standarda: JUS. M. E2; JUS. M. E3; JUS. M. E5; JUS. M. E6; JUS. M. E7; JUS. M. Z2; JUS. M. Z3; JUS. C. T3, kao i EN norme i ISO.

Usklađivanje standarda sa standardima Evropske Zajednice

Na osnovu Zakona o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08) doneseno je Rješenje o donesenim crnogorskim standardima iz oblasti opreme pod pritiskom (Sl. list CG, br. 38/08 od 20.06.2008). Donijeti su sledeći crnogorski standardi iz oblasti opreme pod pritiskom:

- 1) Oprema za rad pod pritiskom - Dio 5: Dokumentacija o usklanosti i kontroli materijala MEST EN 764- 5:2008 (en)
- 2) Bakar i legure bakra - Bešavne, okrugle bakarne cijevi za vodu i gas, za primjenu u sanitarijama i grijanju MEST EN 1057:2008 (en)
- 3) Kriogene posude - Usklanost gas/materijal MEST EN 1797:2008 (en)
- 4) Pokretni aparati za gašenje požara MEST EN 1866:2008 (en)
- 5) Pljosnati proizvodi od čelika za rad pod pritiskom - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN 10028-1:2008 (en)
- 6) Metalni proizvodi - Tipovi inspekcijskih dokumenata MEST EN 10204:2008 (en)
- 7) Čelični odlivci namijenjeni za rad pod pritiskom MEST EN 10213:2008 (en)
- 8) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 1: Nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sobnoj temperaturi MEST EN 10216-1:2008 (en)
- 9) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 2: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10216-2:2008 (en)
- 10) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 3: Cijevi od

- legiranog sitnozrnog čelika MEST EN 10216-3:2008 (en)
- 11) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10216-4:2008 (en)
 - 12) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 1: Nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sobnoj temperaturi MEST EN 10217-1:2008 (en)
 - 13) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 2: Elektrolučno zavarene nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10217- 2:2008 (en)
 - 14) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 3: Cijevi od legiranog sitnozrnog čelika MEST EN 10217-3:2008 (en)
 - 15) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Električno zavarene nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10217-4:2008 (en)
 - 16) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 5: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa šavom zavarenim pod zaštitnim slojem sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10217-5:2008 (en)
 - 17) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 6: Nelegirane čelične cijevi sa šavom zavarenim pod zaštitnim slojem sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10217-6:2008 (en)
 - 18) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 7: Cijevi od nernajućeg čelika MEST EN 10217-7:2008 (en)
 - 19) Čelicni otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 1: Opšti zahtjevi za slobodno kovane otkovke MEST EN 10222-1:2008 (en)
 - 20) Čelicni otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 3: Čelici legirani sa niklom sa propisanim osobinama na sniženim temperaturama MEST EN 10222-3:2008 (en)
 - 21) Čelicni otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 4: Zavarivi sitnozrni čelici sa visokom zateznom čvrstoćom MEST EN 10222-4:2008 (en)
 - 22) Nernajuće čelične šipke za rad pod pritiskom MEST EN 10272:2008 (en)
 - 23) Vruće valjane zavarive čelične šipke za rad pod pritiskom sa utvrnenim osobinama na povišenoj temperaturi MEST 10273:2008 (en)
 - 24) Čelične cijevi za precizne primjene - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Bešavne hladno valjane cijevi za hidraulične i pneumatske energetske sisteme MEST EN 10305-4:2008 (en)
 - 25) Čelične cijevi za precizne primjene - Tehnički uslovi isporuke - Dio 6: Šavne hladno vučene cijevi za hidraulične i pneumatske energetske sisteme MEST EN 10305-6:2008 (en)
 - 26) Bakar i legure bakra - Bešavne, okrugle cijevi za izmjenjivače toplote MEST EN 12451:2008 (en)
 - 27) Bakar i legure bakra - Valjane, rebraste, bešavne cijevi za izmjenjivače toplote MEST EN 12452:2008 (en)
 - 28) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 1: Opšte MEST EN 12952-1:2008 (en)
 - 29) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 7: Zahtjevi za opremu kotla MEST EN 12952-7:2008 (en)
 - 30) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 8: Zahtjevi za sisteme loženja kotla tečnim i gasovitim gorivima MEST EN 12952-8:2008 (en)
 - 31) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 9: Zahtjevi za loženje kotla praškastim gorivima MEST EN 12952-9:2008 (en)
 - 32) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 10: Zahtjevi za zaštitu od prekoračenja dopuštenog pritiska MEST EN 12952-10:2008 (en)
 - 33) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 14: Zahtjevi za dimne gasove DENOX-postrojenja koja koriste tečni amonijak i vodeni rastvor amonijaka MEST EN 12952-14:2008 (en)
 - 34) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 16: Zahtjevi za sisteme sagorijevanja čvrstih goriva na rešetki i u fluidiziranom stanju MEST EN 12952-16:2008 (en)
 - 35) Komorni kotlovi - Dio 1: Opšte MEST EN 12953-1:2008 (en)
 - 36) Komorni kotlovi - Dio 2: Materijali za dijelove kotla pod pritiskom i oprema MEST EN 12953-2:2008 (en)
 - 37) Komorni kotlovi - Dio 3: Dizajn i proračun dijelova pod pritiskom MEST EN 12953-3:2008

- (en)
- 38) Komorni kotlovi - Dio 4: Izrada i konstrukcija dijelova kotla pod pritiskom MEST EN 12953-4:2008 (en)
 - 39) Komorni kotlovi - Dio 5: Inspekcija u toku izrade, dokumentacija i označavanje dijelova kotla pod pritiskom MEST EN 12953-5:2008 (en)
 - 40) Komorni kotlovi - Dio 7: Zahtjevi za sisteme loženja kotla tečnim i gasovitim gorivima MEST EN 12953- 7:2008 (en)
 - 41) Komorni kotlovi - Dio 8: Zahtjevi za zaštitu od prekoračenja dopuštenog pritiska MEST EN 12953- 8:2008 (en)

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Jednostavni sudovi pod pritiskom (SPVD)

a) kratak opis i

Standardi

Za opremu pod pritiskom i gasne uređaje u Crnoj Gori su u upotrebi standardi bivše Jugoslovenske zajednice i to grupe standarda: JUS. M. E2; JUS. M. E3; JUS. M. E5; JUS. M. E6; JUS. M. E7; JUS. M. Z2; JUS. M. Z3; JUS. C. T3, kao i EN norme i ISO.

Usklađivanje standarda sa standardima Evropske Zajednice

Na osnovu Zakona o standardizaciji (Sl. list CG, br. 13/08) doneseno je Rješenje o donesenim crnogorskim standardima iz oblasti opreme pod pritiskom (Sl. list CG, br. 38/08 od 20.06.2008.). Donijeti su sledeći crnogorski standardi iz oblasti opreme pod pritiskom:

- 1) Oprema za rad pod pritiskom - Dio 5: Dokumentacija o uskladenosti i kontroli materijala MEST EN 764- 5:2008 (en)
- 2) Bakar i legure bakra - Bešavne, okrugle bakarne cijevi za vodu i gas, za primjenu u sanitarijama i grijanju MEST EN 1057:2008 (en)
- 3) Kriogene posude - Uskladenost gas/materijal MEST EN 1797:2008 (en)
- 4) Pokretni aparati za gašenje požara MEST EN 1866:2008 (en)
- 5) Pljosnati proizvodi od čelika za rad pod pritiskom - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN 10028-1:2008 (en)
- 6) Metalni proizvodi - Tipovi inspeksijskih dokumenata MEST EN 10204:2008 (en)
- 7) Čelični odlivci namijenjeni za rad pod pritiskom MEST EN 10213:2008 (en)
- 8) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 1: Nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sobnoj temperaturi MEST EN 10216-1:2008 (en)
- 9) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 2: Nelegirane i

- legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10216-2:2008 (en)
- 10) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 3: Cijevi od legiranog sitnozrnog čelika MEST EN 10216-3:2008 (en)
 - 11) Bešavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10216-4:2008 (en)
 - 12) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 1: Nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sobnoj temperaturi MEST EN 10217-1:2008 (en)
 - 13) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 2: Elektrolučno zavarene nelegirane i legirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10217-2:2008 (en)
 - 14) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 3: Cijevi od legiranog sitnozrnog čelika MEST EN 10217-3:2008 (en)
 - 15) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Električno zavarene nelegirane čelične cijevi sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10217-4:2008 (en)
 - 16) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 5: Nelegirane i legirane čelične cijevi sa šavom zavarenim pod zaštitnim slojem sa specifičnim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10217-5:2008 (en)
 - 17) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 6: Nelegirane čelične cijevi sa šavom zavarenim pod zaštitnim slojem sa specifičnim osobinama na sniženoj temperaturi MEST EN 10217-6:2008 (en)
 - 18) Šavne čelične cijevi za rad pod pritiskom - Tehnički uslovi isporuke - Dio 7: Cijevi od nernajućeg čelika MEST EN 10217-7:2008 (en)
 - 19) Čelicioni otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 1: Opšti zahtjevi za slobodno kovane otkovke MEST EN 10222-1:2008 (en)
 - 20) Čelicioni otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 3: Čelicioni legirani sa niklom sa propisanim osobinama na sniženim temperaturama MEST EN 10222-3:2008 (en)
 - 21) Čelicioni otkovci namijenjeni za rad pod pritiskom - Dio 4: Zavarivi sitnozrni čelicioni sa visokom zateznom čvrstoćom MEST EN 10222-4:2008 (en)
 - 22) Nernajuće čelične šipke za rad pod pritiskom MEST EN 10272:2008 (en)
 - 23) Vruće valjane zavarive čelične šipke za rad pod pritiskom sa utvrđenim osobinama na povišenoj temperaturi MEST EN 10273:2008 (en)
 - 24) Čelične cijevi za precizne primjene - Tehnički uslovi isporuke - Dio 4: Bešavne hladno valjane cijevi za hidraulične i pneumatske energetske sisteme MEST EN 10305-4:2008 (en)
 - 25) Čelične cijevi za precizne primjene - Tehnički uslovi isporuke - Dio 6: Šavne hladno vučene cijevi za hidraulične i pneumatske energetske sisteme MEST EN 10305-6:2008 (en)
 - 26) Bakar i legure bakra - Bešavne, okrugle cijevi za izmjenjivače toplote MEST EN 12451:2008 (en)
 - 27) Bakar i legure bakra - Valjane, rebraste, bešavne cijevi za izmjenjivače toplote MEST EN 12452:2008 (en)
 - 28) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 1: Opšte MEST EN 12952-1:2008 (en)
 - 29) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 7: Zahtjevi za opremu kotla MEST EN 12952-7:2008 (en)
 - 30) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 8: Zahtjevi za sisteme loženja kotla tečnim i gasovitim gorivima MEST EN 12952-8:2008 (en)
 - 31) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 9: Zahtjevi za loženje kotla praškastim gorivima MEST EN 12952-9:2008 (en)
 - 32) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 10: Zahtjevi za zaštitu od prekoračenja dopuštenog pritiska MEST EN 12952-10:2008 (en)
 - 33) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 14: Zahtjevi za dimne gasove DENOX-postrojenja koja koriste tečni amonijak i vodeni rastvor amonijaka MEST EN 12952-14:2008 (en)
 - 34) Vodocijevni kotlovi i pomoćne instalacije - Dio 16: Zahtjevi za sisteme sagorijevanja čvrstih goriva na rešetki i u fluidiziranom stanju MEST EN 12952-16:2008 (en)
 - 35) Komorni kotlovi - Dio 1: Opšte MEST EN 12953-1:2008 (en)

- 36) Komorni kotlovi - Dio 2: Materijali za dijelove kotla pod pritiskom i oprema MEST EN 12953-2:2008 (en)
- 37) Komorni kotlovi - Dio 3: Dizajn i proračun dijelova pod pritiskom MEST EN 12953-3:2008 (en)
- 38) Komorni kotlovi - Dio 4: Izrada i konstrukcija dijelova kotla pod pritiskom MEST EN 12953-4:2008 (en)
- 39) Komorni kotlovi - Dio 5: Inspekcija u toku izrade, dokumentacija i označavanje dijelova kotla pod pritiskom MEST EN 12953-5:2008 (en)
- 40) Komorni kotlovi - Dio 7: Zahtjevi za sisteme loženja kotla tečnim i gasovitim gorivima MEST EN 12953- 7:2008 (en)
- 41) Komorni kotlovi - Dio 8: Zahtjevi za zaštitu od prekoračenja dopuštenog pritiska MEST EN 12953- 8:2008 (en)

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Žičare

a) kratak opis i

U okviru direktive „*Cableway installations designed to carry persons*”- 2009/9/EC, na nacionalni nivo je usvojeno **22** harmonizovana evropska standarda, što predstavlja 95,65% od ukupnog broja harmonizovanih standarda koji prate direktivu.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Građevinski proizvodi

a) kratak opis i

U okviru direktive "**Construction products**"- **89/106/EEC**, na nacionalnom nivou je usvojeno **314** harmonizovanih evropskih standarda što predstavlja 82.85% od ukupnog broja harmonizovanih standarda koji prate direktivu.

U oblasti ocjene usaglašenosti trenutno nijedno tijelo za ocjenu usaglašenosti nije ovlašćeno. U Crnoj Gori postoje dvije akreditovane laboratorije, koje se bave građevinskim materijalima i njihovim ispitivanjem:

1. »Zavod za građevinske materijale, geotehničke i hemijske analize«AD – Nikšić, ispituje slijedeće vrste građevinskih materijala: kamen, kameni agregat, cement, beton, betonske ivičnjake, betonske prefabrikante, betonske blokove, proizvode od gline i asfalt.
2. »Građevinski nadzor i laboratorijska ispitivanja«AD – Podgorica, ispituje slijedeće vrste građevinskih materijala: beton, asfalt i agregat.

Što se tiče tržišnog nadzora nad ugradnim građevinskim proizvodima, trenutno, isti spada u nadležnost tržišne inspekcije i uglavnom se odnosi na pravilno deklarisanje proizvoda na prodajnim mjestima (stovarišta i sl.).

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi. Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i proslijediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

- Plovila za rekreaciju

a) kratak opis i

Standardi koji su usvojeni u Crnoj Gori a usaglašeni su sa EN i ISO standardima su:

MEST EN ISO 6185-1:2008	Čamci na naduvavanje - Dio 1: Čamci sa maksimalnom snagom motora do 4,5 kW	EN ISO 6185-1:2001	Inflatable boats - Part 1: Boats with a maximum motor power rating of 4,5 kW (ISO 6185-1:2001)
-------------------------	---	--------------------	--

01 Slobodno kretanje roba

MEST EN ISO 6185-2:2008	Čamci na naduvavanje - Dio 2: Čamci sa maksimalnom snagom motora između 4,5 kW i 15 kW	EN ISO 6185-2:2001	Inflatable boats - Part 2: Boats with a maximum motor power rating of 4,5 kW to 15 kW inclusive (ISO 6185-2:2001)
MEST EN ISO 6185-3:2008	Čamci na naduvavanje - Dio 3: Čamci sa maksimalnom snagom motora iznad 15 kW	EN ISO 6185-3:2001	Inflatable boats - Part 3: Boats with a maximum motor power rating of 15 kW and greater (ISO 6185-3:2001)
MEST EN ISO 7840:2008	Mala plovila - Vatrootporna crijeva za gorivo	EN ISO 7840:2004	Small craft - Fire-resistant fuel hoses (ISO 7840:2004)
MEST EN ISO 8099:2008	Mala plovila - Sistemi za prikupljanje sanitarnog otpada	EN ISO 8099:2000	Small craft - Toilet waste retention systems (ISO 8099:2000)
MEST EN ISO 8469:2008	Mala plovila - Crijeva za gorivo neotporna na vatru	EN ISO 8469:2006	Small craft - Fire-resistant fuel hoses (ISO 7840:2004)
MEST EN ISO 8665:2008	Mala plovila - Dvosmjerni brodski motori sa unutrašnjim sagorijevanjem - Mjerenje snage i deklarisanje	EN ISO 8665:2006	Small craft - Marine propulsion reciprocating internal combustion engines - Power measurements and declarations (ISO 8665:2006)
MEST EN ISO 8666:2008	Mala plovila - Osnovni podaci	EN ISO 8666:2002	Small craft - Principal data (ISO 8666:2002)
MEST EN ISO 8847:2008	Mala plovila - Kormilarski uređaj - Sistemi kablova i remenica	EN ISO 8847:2004 + AC:2005	Small craft - Steering gear - Cable and pulley systems (ISO 8847:2004)
MEST EN ISO 8849:2008	Mala plovila - Elektromotorne pumpe na jednosmjernu struju za ispušavanje prljavštine	EN ISO 8849:2003	Small craft - Electrically operated direct-current bilge-pumps (ISO 8849:2003)
MEST EN ISO 9093-1:2008	Mala plovila - Ventili i odvodi za vodu u trupu plovila - Dio 1: Metalni	EN ISO 9093-1:1997	Small craft - Seacocks and through-hull fittings - Part 1: Metallic (ISO 9093-1:1994)
MEST EN ISO 9093-2:2008	Mala plovila - Ventili i odvodi za vodu u trupu plovila - Dio 2: Nemetalni	EN ISO 9093-2:2002	Small craft - Seacocks and through-hull fittings - Part 2: Non-metallic (ISO 9093-2:2002)
MEST EN ISO 9094-1:2008	Mala plovila - Zaštita od požara - Dio 1: Plovila dužine trupa manje ili jednake 15 m	EN ISO 9094-1:2003	Small craft - Fire protection - Part 1: Craft with a hull length of up to and including 15 m (ISO 9094-1:2003)
MEST EN ISO 9094-2:2008	Mala plovila - Zaštita od požara - Dio 2: Plovila dužine trupa veće od 15 m	EN ISO 9094-2:2002	Small craft - Fire protection - Part 2: Craft with a hull length of over 15 m (ISO 9094-2:2002)
MEST EN ISO 10087:2008	Mala plovila - Identifikacija plovila - Sistem kodiranja	EN ISO 10087:2006	Small craft - Craft identification - Coding system (ISO 10087:2006)
MEST EN ISO 10088:2008	Mala plovila - Trajno ugrađeni sistemi za gorivo i fiksni rezervoari goriva	EN ISO 10088:2001	Small craft - Permanently installed fuel systems and fixed fuel tanks (ISO 10088:2001)
MEST EN ISO 10240:2008	Mala plovila - Uputstvo za upotrebu	EN ISO 10240:2004	Small craft - Owner's manual (ISO 10240:2004)
MEST EN ISO 10592:2008	Mala plovila - Hidraulični kormilarski sistemi	EN ISO 10592:1995 + A1:2000	Small craft - Hydraulic steering systems (ISO 10592:1994)

01 Slobodno kretanje roba

MEST EN ISO 11105:2008	Mala plovila - Ventilacija prostora za smještaj benzinskih motora i/ili rezervoara benzina	EN ISO 11105:1997	Small craft - Ventilation of petrol engine and/or petrol tank compartments (ISO 11105:1997)
MEST EN ISO 11547:2008	Mala plovila - Zaštita od puštanja pogona u rad	EN ISO 11547:1995 + A1:2000	Small craft - Start-in-gear protection (ISO 11547:1994)
MEST EN ISO 11592:2008	Mala plovila dužine trupa do 8 m - Određivanje maksimalne snage pogonjenja motora	EN ISO 11592:2001	Small craft less than 8 m length of hull - Determination of maximum propulsion power rating (ISO 11592:2001)
MEST EN ISO 11812:2008	Mala plovila - Vodonepropusni kokpiti i brzoprazneći kokpiti	EN ISO 11812:2001	Small craft - Watertight cockpits and quick-draining cockpits (ISO 11812:2001)
MEST EN ISO 12215-1:2008	Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 1: Materijali: Termoreaktivne smole, armiranje staklenim vlaknima, referentni laminat	EN ISO 12215-1:2000	Small craft - Hull construction and scantlings - Part 1: Materials: Thermosetting resins, glass-fibre reinforcement, reference laminate (ISO 12215-1:2000)
MEST EN ISO 12215-2:2008	Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 2: Materijali jezgre za sendvič konstrukciju, ugrađeni materijali	EN ISO 12215-2:2002	Small craft - Hull construction and scantlings - Part 2: Materials: Core materials for sandwich construction, embedded materials (ISO 12215-2:2002)
MEST EN ISO 12215-3:2008	Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 3: Čelik, legure aluminijuma, drvo, drugi materijali	EN ISO 12215-3:2002	Small craft - Hull construction and scantlings - Part 3: Materials: Steel, aluminium alloys, wood, other materials (ISO 12215-3:2002)
MEST EN ISO 12215-4:2008	Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 4: Proizvodni prostor i proizvodnja	EN ISO 12215-4:2002	Small craft - Hull construction and scantlings - Part 4: Workshop and manufacturing (ISO 12215-4:2002)
MEST EN ISO 12216:2008	Mala plovila - Prozori, okna i vrata - Zahtjevi za čvrstoću i vodonepropusnost	EN ISO 12216:2002	Small craft - Windows, portlights, hatches, deadlights and doors - Strength and watertightness requirements (ISO 12216:2002)
MEST EN ISO 13590:2008	Mala plovila - Lična plovila - Zahtjevi za konstrukciju i instalaciju sistema	EN ISO 13590:2003 + AC:2004	Small craft - Personal watercraft - Construction and system installation requirements (ISO 13590:2003)
MEST EN ISO 13929:2008	Mala plovila - Kormilarski uređaj - Sistemi sa zupčastim prenosom	EN ISO 13929:2001	Small craft - Steering gear - Geared link systems (ISO 13929:2001)
MEST EN ISO 14509:2008	Mala plovila - Mjerenje zvuka koji emituju rekreaciona plovila na motorni pogon	EN ISO 14509:2000 + A1:2004	Small craft - Measurement of airborne sound emitted by powered recreational craft (ISO 14509:2000 + A1:2004)
MEST EN ISO 14509-2:2008	Mala plovila - Zvuk koji emituju rekreaciona plovila na motorni pogon - Dio 2: Ocjena zvuka upotrebom referentnog plovila	EN ISO 14509-2:2006	Small craft - Airborne sound emitted by powered recreational craft - Part 2: Sound assessment using reference craft (ISO 14509-2:2006)
MEST EN ISO 14946:2008	Mala plovila - Maksimalna nosivost	EN ISO 14946:2001 + AC:2005	Small craft - Maximum load capacity (ISO 14946:2001)

EN i ISO Standardi koji se primjenjuju do usvajanja odgovarajućih Crnogorskih standarda su:

ISO 14945:2004; EN ISO 14945:2004	Small craft - Builder's plate
EN ISO 15085:2003	Small craft - Man overboard prevention and recovery
ISO 11591:2000; EN ISO 11591:2000	Small craft engine driven - Field of vision from helm position
ISO 12217-1:2002; EN ISO 12217-1:2002	Small craft - Stability and buoyancy assessment and categorization Part 1: Non-sailing boats of hull length greater than or equal to 6 m
ISO 12217-2:2002; EN ISO 12217-2:2002	Small craft - Stability and buoyancy assessment and categorization Part 2: Sailing boats of hull length greater than or equal to 6 m
ISO 12217-3:2002; EN ISO 12217-3:2002	Small craft - Stability and buoyancy assessment and categorization - Part 3: Boats of hull length less than 6 m
ISO 12216:2002; EN ISO 12216:2002	Small craft - Windows, portlights, hatches, deadlights and doors - Strength and watertightness requirements
EN ISO 15083:2003	Small craft - Bilge pumping system
EN ISO 15084:2003	Anchoring, mooring and towing - Strong points
ISO 15584:2001; EN ISO 15584:2003	Small craft - Inboard petrol engines - Engine-mounted fuel and electrical components
ISO 16147:2002; EN ISO 16147:2002	Small craft - Inboard diesel engines - Engine-mounted fuel and electrical components
ISO 14895:2000; EN ISO 14895:2003	Small craft - Liquid-fuelled galley stoves
ISO 10133:2000; EN ISO 10133:2000	Small craft - Electrical systems - Extra-low-voltage d.c. installations
ISO 13297:2000; EN ISO 13297:2000	Small craft - Electrical systems - Alternating current installations
IEC 60092-507:2000; EN 60092-507:2000	Electrical installations in ships - Part 507: Pleasure craft
ISO 8848:1990; EN 28848:1993	Small craft - Remote steering systems
ISO 10592:1994; EN ISO 10592:1995	Small craft - Hydraulic steering systems

01 Slobodno kretanje roba

ISO 9775:1990; EN 29775:1993	Remote steering systems for single outboard motors of 15 kW to 40 kW power
ISO 10239:2000; EN ISO 10239:2000)	Small craft - Liquefied petroleum gas (LPG) systems
ISO 8846:1990; EN 28846:1993	Small craft - Electrical devices - Protection against ignition of surrounding flammable gases
ISO 11547:1994; EN ISO 11547:1995+A1:2000	Small craft - Start-in-gear protection

Ispitivanje, sertifikacija, ocjena usaglašenosti i akreditacija su obuhvaćeni Tehničkim pravilima za gradnju čamaca Uprave Pomorske Sigurnosti i Tehničkim pravilima Uprave Pomorske Sigurnosti za : I) Odobrenje proizvođača i uslužnih privrednih društava i II) Tipsko odobrenje proizvoda .

b) dalji razvoj.

U daljem razvoju namjera nam je i izrada tehničkih pravila u kojima će biti primjenjeni standardi za proizvodnju manjih putničkih brodova i čamaca za privredne djelatnosti.

- Ekološki zahtjevi za proizvode koji koriste energiju (eko-dizajn) (EUP)

a) kratak opis i

Nadležno Ministarstvo (Ministarstvo ekonomije), u saradnji s ministarstvom nadležnim za zaštitu životne sredine, propisuje opšte uslove za eko dizajn proizvoda i uslove za stavljanje proizvoda koji koriste energiju na tržište i upotrebu, dužnosti uvoznika, postupak ocjene usaglašenosti i znak usaglašenosti te druge uslove kojim se obezbjeđuje primjena zahtjeva za eko dizajnom proizvoda.

b) dalji razvoj.

Sve mjere vezane za metrologiju, ocjenu usaglašenosti i tržišni nadzor će se propisati kroz tehničke propise za sprovođenje mjera eko dizajna koje će donijeti nadležno Ministarstvo nakon stupanja na snagu Zakona o energetskej efikasnosti.

- Radio i telekomunikaciona terminalna oprema (R&TTE).

a) kratak opis i

U okviru direktive **“Radio and telecommunications terminal equipment”- 1999/5/EC**, na nacionalni nivo je usvojeno **63** harmonizovana evropska standarda, što predstavlja 26,80% od ukupnog broja harmonizovanih standarda koji prate direktivu.

b) dalji razvoj.

Simultano sa transponovanjem bitnih zahtjeva predmetne direktive novog pristupa kroz tehnički propis će se prihvatiti kao nacionalni i vezani harmonizovani EN standardi . Nadležno ministarstvo će procijeniti potrebu eventualne notifikacije tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore komitetu za notifikacije i prosljediti zahtjev informacionom punktu. Dakle, nadležno ministarstvo će poštovati sve preporuke date Blue Guide-om i mjere propisane Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda s propisanim zahtjevima.

PROCEDURALNE MJERE

A. Mjere koje imaju učinak jednak kvantitativnim ograničenjima

33. Postoje li mjere u zakonima ili drugim propisima koje se usvojene na državnom i lokalnom nivou o proizvodnji, distribuciji i stavljanju na tržište hrane ili industrijskih proizvoda:

a) koje se odnose na cijenu takvih proizvoda (npr. fiksiranje cijena iznad ili ispod kojih je uvoz ili stavljanje na tržište proizvoda zabranjeno ili ograničeno, utvrđivanje marži dobiti ili drugih komponenata cijene itd)?

Na tržištu Crne Gore cijene se formiraju slobodno, osim za određene lijekove, naftu i naftne derivate, i za uglj.

Član 6 Zakona o lijekovima (Sl. list RCG, br. 80/04 i 18/08) daje ovlaštenje Vladi da utvrđuje maksimalne cijene lijekova. Osim toga, kontrola cijena se odnosi samo na lijekove - bilo uvozne ili domaće - propisane listom lijekova koji se izdaju na teret Fonda za zdravstvo.

Shodno Uredbi o načinu utvrđivanja najvišeg nivoa maloprodajnih cijena naftnih derivata (Sl. list RCG, br. 52/02, 55/02, 23/03, 32/02 i 35/05), naftne kompanije su obavezne da poštuju maksimalne maloprodajne cijene za naftne derivate. Maksimalne cijene se zasnivaju na troškovima i usklađuju se prema kretanjima cijena na svjetskom tržištu; deviznom kursu; uvoznim carinama; dažbinama i porezu; troškovima prometa, manipulacije i skladištenja; maržama itd.

Što se tiče uglja, kontrola cijena se odnosi samo na domaću proizvodnju uglja koja se isporučuje termoelektrani Pljevlja. Ova mjera se primjenjuje u skladu sa Zakonom o energetici (Sl. list RCG, br. 39/03 i 53/09). Ugalj namijenjen drugim potrošačima ili namjenama ne podliježe regulaciji cijena.

Ipak, važno je napomenuti da u regulisanju cijena koje primjenjuje crnogorska Vlada nema diskriminacije između uvezenih i domaćih proizvoda.

b) koje zahtijevaju automatske ili neautomatske uvozne licence ili dozvole za uvezenu robu (npr. dozvola za uvoz automobila)?

Zakon o spoljnoj trgovini (Sl. list RCG, br. 28/04 i 37/07) i Uredba o sprovođenju Zakona o spoljnoj trgovini (Sl. list RCG, br. 52/04), Odluka o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe (Sl. list RCG, br. 45/07), Zakon o opštem upravnom postupku (Sl. list RCG, br. 60/03) i Zakon o upravnom sporu (Sl. list RCG, br. 60/03) predstavljaju opštu zakonsku osnovu za izdavanje dozvola za uvoz. Pored toga, u zavisnosti od proizvoda, dozvole se izdaju i na osnovu Zakona o međunarodnoj trgovini oružjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene (Sl. list SCG, br. 7/05 i 8/05), Uredbe o preuzimanju nadležnosti organa utvrđenim Zakonom o spoljnoj trgovini naoružanjem vojnom opremom i robom dvostruke namjene (Sl. list RCG, br. 40/06), Zakona o zaštiti životne sredine (Sl. list RCG, br. 48/08), Zakona o osnovama zaštite životne sredine (Sl. list SRJ, br. 24/98), Zakona o prevozu opasnih materija (Sl. list SRJ, br. 27/90), Zakona o proizvodnji i prometu otrovnih materija (Sl. list SRJ, br. 15/95, 28/96 i 37/02), Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja (Sl. list SRJ, br. 46/96), Odluke o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta (Sl. list RCG, br. 76/06), Zakona o proizvodnji i prometu opojnih droga (Sl. list SRJ, br. 46/96 i 37/02) i Zakona o veterinarstvu (Sl. list RCG, br. 11/04).

c) koje zabranjuju određene specifične proizvode (prehrambene , uključujući vitamine i druge dodatke hrani, kao i hemijske supstance)?

Članom 14 Zakona o spoljnoj trgovini (Sl. list RCG, br. 28/04) je propisano da se roba čiji promet je zabranjen u Crnoj Gori ne može uvoziti. Takođe, shodno članu 30 ovog Zakona, u cilju zaštite bezbjednosti, života, zdravlja i sigurnosti ljudi, biljaka i životinja, Crna Gora može da zabrani uvoz robe bez obzira na njeno porijeklo.

d) koje ograničavaju ili zabranjuju prodaju na daljinu (putem pošte, interneta) određenih proizvoda (farmaceutskih proizvoda, alkoholnih pića i dr.)?

U crnogorskom zakonodavstvu nema odredbi koje ograničavaju ili zabranjuju prodaju robe na daljinu (putem poste, interneta i sl.)

e) koje uslovljavaju pristup domaćem tržištu postojanjem zastupnika ili predstavnika na teritoriji vaše zemlje (npr. zakonodavstvo koje predviđa da je za prodaju određenih roba u vašoj zemlji potrebno odobrenje koje može da dobije samo lice osnovano u vašoj zemlji)?

Shodno članu 6 Carinskog zakona (Sl. list CG, br. 21/08) strano lice koje nema sjedište u Crnoj Gori može da učestvuju u svim carinskim postupcima, uključujući uvoz i izvoz. Strano lice koje učestvuje u carinskom postupku mora imati carinskog posrednika, koji može da bude privredno društvo ili preduzetnik koji ima sjedište u Crnoj Gori i koji je evidentiran kod carinskog organa.

f) koje obavezuju uvoznike da imaju skladišne kapacitete na teritoriji vaše zemlje (npr. zakonodavstvo koje se primjenjuje samo na uvezenu robu koje predviđa da se ta uvezena roba mora skladištiti neko vrijeme prije nego se stavi na tržište)?

U crnogorskom zakonodavstvu nema odredbi koje obavezuju uvoznike da imaju skladišne kapacitete na teritoriji Crne Gore u smislu da uvezena roba mora biti uskladištena neko vrijeme prije stavljanja na tržište.

g) koje propisuju uslove za stavljanje na tržište uvezenih proizvoda (koji se naročito tiču oblika, veličine, težine, sastava, izgled, identifikacije i pakovanja, označavanja) a koji uslovi se razlikuju od uslova koji važe za domaće proizvode ili koje zahtijevaju ili podstiču upotrebu određenog tipa ambalaže (oblika, veličine, sastava) za stavljanje na tržište određenog proizvoda, bez obzira da li je u pitanju domaći ili uvezeni proizvod (npr. zahtjev da se neki proizvodi mogu prodavati samo u pakovanju posebnog oblika)?

Shodno članu 30 Zakona o spoljnoj trgovini (Sl. list RCG, br. 28/04) usaglašenost sa tehničkim propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori može biti propisana kao uslov za uvoz robe. Tehnički propis u ovom smislu utvrđuje obavezne kriterijume za stavljanje u promet robe u cilju zaštite bezbjednosti, života, zdravlja i sigurnosti ljudi, biljaka i životinja, zaštite životne sredine. Tehnički propisi se primjenjuju bez obzira da li je roba domaćeg ili stranog porijekla i obuhvataju osobine, tehničke specifikacije, terminologiju, simbole, pakovanje, označavanje, kao i proces ili metod proizvodnje robe.

h) koje obavezuju privredne subjekte da označe svoj proizvod oznakom: „Proizvedeno u...“ (obavezno označavanje porijekla)?

Shodno članu 69 Zakona o zaštiti potrošača (Sl. list RCG, br. 26/07) roba u prometu mora imati deklaraciju u skladu sa tehničkim, odnosno drugim propisima i mora biti u skladu sa navodima iz deklaracije. Ukoliko tehničkim odnosno drugim propisom nije utvrđeno, deklaracija mora, između ostalog, da sadrži naziv i sjedište proizvođača.

Pored toga, član 8 Pravilnika o deklarisanju i označavanju upakovanih namirnica (Sl. list SCG, br. 04/04, 12/04 i 48/04) propisuje da deklaracija na namirnici, između ostalog, sadrži zemlju porekla ("proizvedeno u ...") i zemlju iz koje je namirnica uvezena ("uvezeno iz...").

i) kojima se podstiče ili odobrava kupovina (od strane pojedinaca ili državnih organa) samo domaćih proizvoda ili se daje prednost kupovini tih proizvoda u okviru reklamnih kampanja (npr. promotivne akcije uz učešće državnih organa koje se odnose samo na robu koju su proizveli proizvođači u vašoj zemlji ili od domaćih sirovina)?

U crnogorskom zakonodavstvu nema odredbi koje podstiču ili odobravaju kupovinu samo domaćih proizvoda ili se daje prednost kupovini domaćih proizvoda u odnosu na uvezene. U skladu sa principom nacionalnog tretmana, uvezena roba u svakom smislu uživa tretman domaće robe.

j) koje samo za uvozne proizvode isključuju mogućnost da, u potpunosti ili djelimično, koriste domaće objekte ili opremu ili koje ograničavaju upotrebu takvih objekata ili opreme, u potpunosti ili djelimično, samo za domaće proizvode?

U crnogorskom zakonodavstvu nema takvih odredbi.

k) koje za uvezene proizvode predviđaju kontrole koje se razlikuju od onih koje su svojstvene postupku carinjenja, a koje se ne vrše za domaće proizvode (npr. veterinarske, sanitarne, fitosanitarne i druge kontrole)?

U crnogorskom zakonodavstvu nema mjera koje predviđaju kontrole koje se ne primjenjuju na domaću robu. Budući da je Crna Gora ukinula Zakon o kontroli kvaliteta kao i kontrolu kvaliteta na granici, trenutno se primjenjuje tržišni nadzor poslije puštanja robe u promet na unutrašnjem tržištu bez ikakve diskriminacije između domaće i uvezene robe. Osim prethodno objašnjenih mjera otklanjanja barijera (TBT mjere) u postupku carina vrše se i procedure vezane za fitosanitarne mjere (SPS mjere) koje su bliže opisane u Poglavlju 12.

l) koje dozvoljavaju da samo trgovci koji imaju dozvolu za proizvodnju ili dozvolu za veleprodaju uvoze neke robe (npr. sistem dozvola za proizvodnju i veleprodaju nekih roba, koji dozvoljava da samo imalac dozvole može da uveze te proizvode)?

Prema Zakonu o duvanu (Sl. list CG, br. 48/08), Zakonu o lijekovima (Sl. list RCG, br. 80/04), Zakonu o medicinskim sredstvima (Sl. list RCG, br. 79/04), Zakonu o proizvodnji i prometu opojnih droga (Sl. list SRJ, br. 46/96 i 37/02), Zakonu o hemikalijama (Sl. list RCG, br. 11/07), Zakonu o sredstvima za ishranu bilja (Sl. list RCG, br. 48/07), Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja (Sl. list RCG, br. 51/08) i Zakonu o energetici (Sl. list RCG, br. 39/03) za obavljanje određenih djelatnosti je neophodna dozvola. Samo imaooci dozvole za obavljanje djelatnosti mogu da se bave prometom duvana, lijekova i medicinskih sredstava, narkotika i otrova, đubriva i pesticida, kao i operative kontrole postrojenja, mreža i opreme za proizvodnju, prenos, distribuciju, nabavku i prodaju energije.

m) koje stvaraju monopole prodaje određenih roba (npr. duvanskih proizvoda, alkoholnih proizvoda itd.)

U crnogorskom zakonodavstvu nema takvih odredbi.

n) koje rezervišu određene zaštićene nazive samo za domaće proizvode i, ako je odgovor da, pod kojim uslovima (npr. pravila koja rezervišu korišćenje određenog opisa za proizvode koji se pripremaju u vašoj zemlji iz domaćih sirovina)?

U crnogorskom zakonodavstvu nema takvih odredbi.

34. Da li imate podatke o tome koliko puta su vaše vlasti intervenisale da zabrane stavljanje na tržište proizvoda ili da povuku proizvod sa tržišta iz bilo kojeg razloga u protekle dvije godine, npr. rizik po zdravlje, nepotpuno označavanje proizvoda, neadekvatne informacije za potrošače, neispunjavanje obaveznih standarda itd.?

Tržišna inspekcija vrši nadzor na tržištu neprehrambenih proizvoda u okviru nadležnosti propisanih posebnim materijalnim zakonima i drugim propisima, u skladu sa propisanim pravilima i procedurama.

Nadzor se vrši po službenoj dužnosti, u skladu sa godišnjim programom rada, operativnim mjesečnim planovima, na osnovu analiza stanja na tržištu iz predhodnog perioda, žalbi potrošača i inicijativa drugih fizičkih i pravnih lica, kao i dr. elemenata koji mogu pomoći u procjeni rizika, a sve u cilju da kontrole budu što efikasnije.

Podaci o broju kontrola na tržištu proizvoda, broju slučajeva u kojima su proizvodi privremeno stavljeni van prometa zbog toga što nisu označeni i deklarirani na propisani način ili zbog toga što nisu snbdjeveni propisanim pratećim ispravama:

Podaci Tržišne inspekcije	2007.	2008.	Ukupno:
Broj kontrola u prometu robe	20 583	19 050	39 633
Roba stavljena van prometa	4 660	3 359	8 019
Bez propisane deklaracija i pratećih isprava	3 568	2 664	6 232
Istekli rok	405	43	448
Neevidentirano u poslovnim dokumentima	687	652	1.339
Privremeno:	4 092	3 297	7 389
Trajno:	568	62	630

35. Koja se opšta pravila za neprehrambene proizvode primjenjuju u vašoj zemlji? Npr. da li je dozvoljeno stavljanje na tržište proizvoda s oznakom i uputstvom napisanim na stranom jeziku? Koje se pojedinosti moraju navesti na oznaci bilo kojeg industrijskog proizvoda koji je namijenjen za prodaju potrošačima?

Neprehrambeni proizvodi na tržištu moraju biti označeni i snabdjeveni propisanim pratećim ispravama (uputstvo, garancijom,...) u skladu sa posebnim tehničkim propisom koji propisuje zahtjeve za taj proizvod, odnosno u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača (Sl. list RCG, br. 26/07 od 16.05.2007). Prateće isprave i ostale informacije za potrošače moraju biti prevedene i na crnogorski jezik (član 82).

Zakonom o zaštiti potrošača (član 69) je propisano:

- 1) Roba u prometu mora imati deklaraciju u skladu sa tehničkim, odnosno drugim propisom i mora biti u skladu sa navodima iz deklaracije.
- 2) Ukoliko tehničkim, odnosno drugim propisom nije utvrđeno, deklaracija mora da sadrži:
 - a) naziv, odnosno trgovačko ime pod kojim se roba prodaje;
 - b) naziv i sjedište proizvođača;
 - c) naziv i sjedište uvoznika i naziv zemlje porijekla, ako se radi o robi iz uvoza;
 - d) podatke o količini, sastavu, kvalitetu, tipu i modelu robe, datumu proizvodnje i roku upotrebe, načinu upotrebe, održavanja i čuvanja robe i upozorenje o mogućim rizicima vezanim za pravilnu i nepravilnu upotrebu robe, zavisno od prirode robe.
- 3) Zabranjeno je uklanjanje ili mijenjanje podataka iz deklaracije.

B. Vraćanje nezakonito iznesenih predmeta kulturne baštine

36. Da li imate zakonodavstvo koje predviđa vraćanje predmeta kulturne baštine koji su nezakonito izneseni sa teritorije neke od država članica EU?

U crnogorskom zakonodavstvu nema takvih odredbi.

37. Koje su zakonske odredbe koje obezbjeđuju vraćanje kulturnih dobara u vašoj zemlji?

Odredbe Zakona o svojinsko pravnim odnosima.

38. Ako takvo zakonodavstvo postoji, koje kategorije kulturnih dobara su obuhvaćene njime?

Sva pokretna kulturna dobra.

39. Koje je centralno tijelo, ako postoji, odgovorno za izvoz kulturnih dobara i za vraćanje kulturnih dobara?

Prema Zakonu o zaštiti spomenika kulture (Sl.list RCG, br. 47/91), odobrenje za izvoz pokretnih spomenika kulture odnosno kulturnih dobara, izdaje Ministarstvo naležno za poslove kulture uz prethodnu saglasnost Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture.

40. Imate li planove da izmijenite postojeće zakonodavstvo? Molimo navedite detaljne podatke i vremenski raspored.

U toku je reforma zakonodavstva iz oblasti kulturne baštine, koja se sprovodi u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, kao i pozitivnim iskustvima zemalja iz regiona. U tom smislu su urađeni Nacrti sljedećih zakona:

- Zakon o kulturnim dobrima,
- Zakon o muzejskoj djelatnosti,
- Zakon o arhivskoj djelatnosti i
- Zakon o bibliotečkoj djelatnosti

Usvajanje novih zakona planirano je do kraja 2009. godine.

C. Kontrola nabavke i posjedovanja oružja

41. Imate li zakonodavstvo koje propisuje kontrolu nabavke i posjedovanja oružja? Molimo da objasnite.

Crna Gora ima zakon kojim je propisana kontrola nabavke i posjedovanja oružja. Nabavka, držanje, nošenje, proizvodnja, promet i prevoz oružja i municije, kao i način postupanja sa oružjem obavlja se pod uslovima utvrdjenim Zakonom o oružju (Sl. list RCG, br. 49/04 i Sl. list CG, br. 49/08) i propisima donijetim za izvršavanje ovog zakona (Pravilnik o obrascima isprava o oružju i municiji (Sl. list RCG, br. 2/05 i br. 35/08); Pravilnik o prostornim i tehničkim uslovima za bezbjednu proizvodnju i smještaj oružja i municije (Sl. list RCG, br. 2/05); Pravilnik o obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i municiji (Sl. list RCG, br. 2/05); Pravilnik o programu i načinu osposobljavanja za držanje i nošenje i pravilnu o upotrebi vatrenog oružja (Sl. list RCG, br. 5/05)). Odredbe ovih propisa odnose se na strance kojima je odobreno stalno nastanjenje ili privremeni boravak duži od jedne godine, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Odredbe Zakona o oružju ne odnose se na oružje i municiju za potrebe Vojske Crne Gore, policije, drugih organa državne uprave koji oružje nabavljaju i drže po posebnim propisima, kao i na muzejske eksponate.

Navedeni Zakon o oružju:

- 1) određuje što se smatra oružjem (vatreno oružje, vazdušno oružje, gasno oružje i oružje za signalizaciju, rasprskavajuće oružje, oružje sa tetivom, hladno oružje, glavni djelovi oružja); te vrši podjelu oružja prema namjeni i posebnim vrstama (oružje za ličnu bezbjednost, lovačko oružje, sportsko oružje, trofejno oružje, staro oružje i kombinovano oružje);

- 2) određuje oružje čija je nabavka, držanje, nošenje, proizvodnja, popravljanje, prepravljanje, promet i prevoz zabranjeno,
- 3) određuje oružje koje je u slobodnoj nabavci i bez obaveze prijavljivanja;
- 4) određuje oružje koje se može nabaviti uz odgovarajuće odobrenje;
- 5) zabranjuje nošenje oružja na javnom mjestu, i
- 6) obavezuje Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave da vodi evidencije o izdatim odobrenjima za nabavku oružja i municije, izdatim oružnim listovima i odobrenjima za držanje oružja, izdatim odobrenjima za sakupljanje oružja, kao i o oduzetom, nađenom i predatom oružju.

Zakonom se, detaljno uređuju pitanja: nabavke, držanja, nošenja oružja i municije i sakupljanja oružja; načina postupanja sa oružjem i municijom; oduzimanja oružja, municije i isprava o oružju; popravljanja i prepravljanja oružja; prometa oružja i municije; proizvodnje oružja i municije; prevoza oružja i municije; strelišta kao objekta namijenjenog za sportsko-rekreativno bavljenje streljaštvom; nadzora i evidencije i propisuje prekršaje za povrede oredbi ovog zakona.

Krivičnim zakonikom (Sl. list RCG, br. 70/03, 13/04, 47/06 i Sl. list CG, br. 40/08), propisana su kao krivična djela izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namijenjenih za izvršenje krivičnog djela (ko oružje, eksplozivne materije, sredstava potrebna za njihovo pravljenje ili otrov za koje zna da su namijenjeni za izvršenje krivičnog djela izrađuje, nabavlja ili drugom omogućava da do njih dodje, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina; ko napravi ili drugom ustupi sredstvo za obijanje ili provaljivanje, iako zna da je namijenjeno za izvršenje krivičnog djela kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine – član 402) i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija (ko neovlašćeno izrađuje, prodaje, nabavlja, vrši razmjenu, nosi ili drži vatreno oružje, municiju ili eksplozivne materije kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine; ko neovlašćeno drži, nosi, izrađuje, popravlja, prerađuje, prodaje, nabavlja, vrši razmjenu, prevozi ili na drugi način stavlja u promet vatreno oružje, municiju, eksplozivne materije, rasprskavajuće ili gasno oružje čije držanje je gradjanima zabranjeno kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina; ako je predmet djela veća količina oružja ili sredstava ili je u pitanju oružje ili druga sredstva velike razorne moći, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina – član 403).

42. Da li postoji zakonodavstvo koje propisuje kategorije vatrenog oružja čija je nabavka i posjedovanje od strane privatnih lica ili zabranjena ili zahtijeva prethodno odobrenje ili prijavu?

Zakon o oružju određuje vrste oružja čija je nabavka, držanje, nošenje, proizvodnja, popravljanje, prepravljanje, promet i prevoz zabranjen:

- 1) svih vrste automatskog oružja,
- 2) dugog poluautomatskog oružja sa kapacitetom magacina većim od šest metaka, osim pušaka kalibra 22 LR;
- 3) svih vrsta oružja sa integralnim prigušivačem, prigušivačima namijenjenih oružju i djelovima za prigušivače;
- 4) teleskopskih nišana sa svjetlosnim snopom ili sa uređajem za elektronsko pojačavanje svjetlosnih ili infracrvetnih uređaja,
- 5) oružja koje je namijenjeno izbacivanju eksplozivnih projektila,
- 6) oružja koje ima oblik predmeta druge namjene, tako da po svom spoljnjem izgledu nije prepoznatljivo;
- 7) rasprskavajućeg oružja;
- 8) municija čija je osnovna namjena probijanje oklopa, municije sa eksplozivnim, zapaljivim ili otrovnim projektilima;
- 9) municija za koju nije pribavljeno odobrenje za stavljanje u promet prema odredbama posebnih propisa;
- 10) bodeža skakavaca čije se sječivo nalazi pod pritiskom sabijene opruge, a iz drške iskače pritiskom na dugme ili polugu, boksera i metalnih zvjezdica (šuriken za bacanje).

Zakon o oružju propisuje da se vatreno oružje za ličnu bezbjednost (pištolji i revolveri kalibra 5,6 mm i većeg kalibra), lovačko oružje i sportsko oružje i samostreli sa silom natege većom od 45 kg (100 funti), mogu nabavljati isključivo na osnovu odobrenja koje izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave. Municiju za vatreno oružje fička lica mogu nabaviti na osnovu oružnog lista.

Bez odobrenja fizička lica starija od 18 godina života mogu nabavljati:

- 1) vazdušno, gasno i oružje za signalizaciju, lukove, samostrijele sa silom natege manjom od 45 kg (100 funti), sprejove koji raspršuju neškodljive nadražavajuće materije, naprave namijenjene spašavanju, naprave za ubijanje stoke i druge slične naprave namijenjene za industrijske i tehničke svrhe, ako su nabavljeni u skladu sa propisima,
- 2) oružje koje se nabavlja i drži kao suvenir i reprodukcija oružja koje služi u dekorativne svrhe iz kojih se ne može ispaljivati metak ili se ne mogu preinačiti za ispaljivanje metaka;
- 3) imitacije oružja i druge predmete namijenjene za igru iz kojij se mogu ispaljivati samo meci koji ne postižu veću kinetičku energiju od 9,5 džula, čepovi koji uzrokuju prasak i sl.
- 4) podvodne puške i druge predmete koji snagom opruge, napete gume ili gasa pod pritiskom izbaduju osti ili harpsku koji su isključivo namijenjeni ribolovu (podvodno oružje).

43. Ako je zakonodavstvo na snazi:

a) Koje kategorije vatrenog oružja pokriva?

Vatreno oružje, prema Zakonu o oružju, su sve vrste pušaka, pištolja i revolvera, kao i sve vrste naprava iz kojih se pomoću potisnutog djelovanja barutnih gasova izbacuje kroz cijev zrno, kugla, sačma, strelica ili drugi projektil, kao i ručne ili samostojeće naprave namijenjene izazivanju glasnog pucanja koje su konstruisane da ne mogu primiti cjelovito punjenje, a pune se od kraja cijevi odredjenom količinom crnog baruta i pale se štapinom, kremenom ili kapislom (mužari). Navedeno vatreno oružje je kratko ili dugo vatreno oružje i može biti sa repetirajućim mehanizmom, poluautomatsko ili automatsko.

Zakon o oružju definiše:

- 1) oružje za ličnu bezbjednost (pištolji i revolveri kalibra 5,6 mm i većeg kalibra),
- 2) lovačko oružje (dugo vatreno oružje raznih kalibara sa olučenim i neolučenim cijevima koje se nabavlja radi bavljenja lovom),
- 3) sportsko oružje (dugo vatreno oružje glatkih cijevi do kalibra 12 mm, olučenih cijevi do kalibra 8,61 mm, odnosno 0,338 inča, kratko vatreno oružje do kalibra 11,43 mm, odnosno 0,45 inča, pištolj i revolveri velikog kalibra podešeni za sportske svrhe, malokalibarske puške i malokalibarski pištolji i revolveri kalibra 5,6 mm sa ivičnim paljenjem ...),
- 4) kombinovano oružje (oružje sa dvije ili više olučenih ili neolučenih cijevi različitog kalibra),
- 5) kratko vatreno oružje (oružje čija cijev nije duža od 30 cm, a ukupna dužina ne prelazi 60 cm),
- 6) dugo vatreno oružje (oružje čija je cijev duža od 30 cm, a ukupna dužina prelazi 60 cm),
- 7) automatsko oružje (oružje iz koje se sa jednokratnim pritiskom na obarač ispaljuje više mataka),
- 8) poluautomatsko oružje (oružje koje je nakon ispaljivanja svakog metka ponovo spremno za ispaljivanje iz cijevi jednokratnim pritiskom na obarač pri čemu je moguće ispaljivati po jedan metak) itd.

Rasprskavajuće oružje su sve vrste bombi, mina, granata i drugih naprava opremljenih eksplozivnom materijom ili detonatorom (težina, udar, potez, trenje, hemijska reakcija, električna energija i sl.), usljed čega dolazi do oslobadjanja energije i njihovog rasprskavanja.

b) Koji uslovi treba da budu ispunjeni da bi se dobilo odobrenje?

Izdavanje odobrenja fizičkom licu

Odobrenje za nabavku oružja može se izdati fizičkom licu koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) da je navršilo 21 godinu života (izuzetak, odobrenje se može izdati licu sa 18 godine života - policijskim službenicima, profesionalnim vojnim licima, ovlašćenim carinskim službenicima, ovlašćenim licima u organima za izvršenje krivičnih sankcija, licima koja obavljaju djelatnost zaštite lica i imovine u skladu sa posebnim propisom; strijelcima – članovima sportske streljačke organizacije i lovcima – članovima privrednog društava ili preduzetnika radi obavljanja djelatnosti),
- 2) da nije osuđivano ili da protiv njega nije pokrenut postupak za krivična djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, protiv života i tijela, imovine, kao i za druga krivična djela sa elementima nasilja, koristoljublja ili niskih pobuda,
- 3) da u poslednje tri godine, prije podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za nabavku oružja, nije kažnjavano ili da protiv njega nije pokrenut postupak za prekršaje protiv javnog reda i mira izvršene upotrebom vatrenog oružja, kao i za prekršaje utvrđene Zakonom o oružju,
- 4) da ne postoje druge okolnosti koje ukazuju da bi oružje moglo biti zloupotrijebljeno, a posebno: češće i prekomjerno uživanje alkohola; teže poremećeni porodični odnosi; komšijski odnosi ili odnosi na radnom mjestu; disciplinske povrede propisa o lovu ili sportskom streljaštvu i sl;
- 5) da ima opravdani razlog za nabavku oružja – da je ugrožena njegova lična bezbjednost (za nabavku oružja za ličnu bezbjednost – pištolja ili revolvera kalibra 5,6 mm i većeg kalibra); da se bavi lovom (za nabavku lovačkog oružja – dugo vatreno oružje raznih kalibara sa olučenim i neolučenim cijevima koje se nabavlja radi lova, lovačkim oružjem smatra se i kratko vatreno oružje koje služi sa zadavanje samilosnog hica divljači) i da se bavi sportskim streljaštvom (za nabavljanje sportskog oružja – dugo vatreno oružje glatkih cijevi do kalibra 12 mm, olučenih cijevi do kalibra 8,61 mm, odnosno 0,338 inča, kratko vatreno oružje do kalibra 11,43 mm, odnosno 0,45 inča, pištolji i revolveri velikog kalibra podešeni za sportske svrhe, malokalibarske puške i malokalibarski pištolji i revolveri kalibra 5,6 mm za ivičnim paljenjem sa olučenim ili neolučenim cijevima i td.),
- 6) da je na zdravstvenom pregledu utvrđeno da je zdravstveno sposoban za držanje i nošenje oružja (uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti izdaje zdravstvena ustanova koju odredi Ministarstvo zdravlja koje propisuje i način postupak obavljanja zdravstvenih pregleda, popis bolesti i zdravstvenih stanja koja lice čini nepodobnim za držanje i nošenje oružja, način vođenja evidencije i medicinske dokumentacije i sadržaj uvjerenja o izvršenim zdravstvenim pregledima),
- 7) da je obučeno u rukovanju oružjem i da poznaje propise koji se odnose na držanje i nošenje oružja (ovi uslovi se dokazuju na sljedeći način: za lovačko oružje – uvjerenjem o položenom lovačkom ispitu; za sportsko oružje – uvjerenjem sportske streljačke organizacije o aktivnom članstvu u sportskoj streljačkoj organizaciji i za kratko vatreno oružje uvjerenjem o osposobljenosti za držanje i nošenje i pravilnu upotrebu oružja koje izdaje Ministarstvo unutrašnjih oslova i javne uprave a koje takođe propisuje program i način osposobljavanja i polaganja ispita).

Izdavanje odobrenja za nabavku oružja privrednim društvima i preduzetnicima

Odobrenje za nabavku vatrenog oružja može se izdati privrednim društvima i preduzetnicima koja neposredno vrše poslove fizičkog obezbjeđenja i zaštite objekata i dobara i streljačkim organizacijama radi obavljanja djelatnosti, ako imaju obezbijeđen prostor za bezbjedan smještaj i čuvanje oružja.

Rješavanje zahtjeva

Nakon prijema zahtjeva za izdavanje odobrenja za nabavku oružja, Ministarstvo utvrđuje da li su ispunjeni uslovi za izdavanje odobrenja i:

- ako su ispunjeni uslovi izdaje odobrenje za nabavku oružja sa rokom važenja od šest mjeseci od dana izdavanja (ako se u tom roku ne iskoristi, isto mora biti vraćeno Ministarstvu u roku od osam dana od dana isteka roka),
- ako nijesu ispunjeni uslovi donosi se rješenje o odbijanju zahtjeva i protiv njega se može voditi upravni spor pred Upravnim sudom.

Obaveze trgovca oružjem i isprave o oružju

Ovlašćeni trgovac oružjem može prodati oružje samo licu koje ima odobrenje za nabavku i dužan je o prodaji oružja obavijestiti Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave najkasnije u roku od osam dana od dana prodaje oružja. Kupac oružja je dužan, u roku od osam dana, podnijeti zahtjev Ministarstvu za registraciju oružja i izdavanje oružnog lista (oružni list za držanje je isprava o oružju koja se izdaje fizičkom licu koje posjeduje oružje za ličnu bezbjednost, a oružni list za držanje i nošenje oružja je isprava o oružju koja se izdaje fizičkom licu radi bavljenja streljaštvom i lovom).

c) Koja vrsta podataka mora biti navedena u prijavi?

Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za nabavku oružja propisan je Pravilnikom o obrascima isprava o oružju i municiji, veličine je 210x297 mm i sastoji se od dvije strane.

Prvu stranu, popunjava podnosilac zahtjeva sa sljedećim podacima: jedinstveni matični broj; ime i prezime, datum rođenja; mjesto, opština i država rođenja; prebivalište i adresa; državljanstvo; zanimanje; stručna sprema; naziv, mjesto i adresa kod koga je zaposleno fizičko lice; vrsta oružja za koju se zahtjev podnosi; razlozi za nabavku (lična bezbjednost, zaštita imovine, sport i rekreacija i ostalo), obrazloženje razloga; datum podnošenja zahtjeva i potpis podnosioca zahtjeva.

Drugu stranu obrasca popunjava službeno lice Ministarstva i na istu se upisuju podaci o: načinu na koji je zahtjev riješen (izdato odobrenje, zahtjev odbijen, odbačen, obustavljen postupak), razlozi odbijanja zahtjeva i razlozima izdavanja odobrenja datumu rješavanja zahtjeva, nazivu organa, broju registra i mjestu rješavanja.

44. Postoje li neka posebna pravila za kolekcionare oružja i tijela koja se bave kulturnim i historijskim aspektima oružja? Ako postoje, moraju li te kolekcionare i tijela priznati crnogorske vlasti?

Zakon o oružju uređuje pitanja trofejnog oružja (vatreno i hladno oružje koje se čuva kao uspomena iz ratova i predstavlja lični ili porodični trofej vlasnika) i starog oružja (oružje koje više nije u upotrebi, oružje koje ima historijsku ili umjetničku vrijednost, oružje koje je sastavni dio narodne nošnje, oružje koje se pali kremenom, fitiljem ili kapislom i dugo vatreno oružje, osim vojnog i policijskog oružja koje je dotrajalo i neupotrijebljeno).

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave izdaje vlasniku trofejnog oružja oružni list za držanje tog oružja, na neodređeno vrijeme. Oružni list se neće izdati licu ako nije ispunjen neki od uslova koji predstavlja smetnju za izdavanje odobrenja za nabavku oružja upisani u odgovoru na pitanje 43 b (tač. 1-6). Zakon zabranjuje upotrebu trofejnog oružja, te izradu i nabavljanje municije za isto.

Fizičko lice može, bez odobrenja Ministarstva, nabavljati, sakupljati i držati najviše do tri primjerka starog oružja. Za nabavku, držanje i stavljanje više od tri primjerka starog oružja potrebno je odobrenje Ministarstva i da lice ispunjava uslove (odgovor na pitanje 43 b – tač. 1–5) i da ima prostor za bezbjedan smještaj i čuvanje sakupljenog oružja. Fizičko lice kojem je izdato odobrenje za saklupljanje oružja može, pored starog oružja, saklupljati i hladno oružje, automatsko i poluautomatsko oružje koje više nije u naoružanju oružanih snaga ili policije, a trajno je onesposobljeno za upotrebu (trajno zatvorena cijev cijelom svojom dužinom ili ležište metka, kod oružja kod kojeg se cijev može zamijeniti bez upotrebe alata, cijev se mora trajno zatvoriti i povezati sa kućištem). Staro oružje i oružje koje se drži na osnovu odobrenja za sakupljanje oružja ne može se nositi, upotrebljavati, niti za njega nabavljati, držati ili praviti municiju.

Sportske, streljačke i lovačke organizacije i druga privredna društva i preduzetnici koji su registrovani za obavljanje djelatnosti, dužni su da o oružju i municiji koje su nabavili, kao i o oružju i municiji koje daju na korišćenje vode evidencije. Obrazac evidencije propisuje Ministarstvo.

Predmeti vezani za život i običaje naroda, historijske događaje i pojave i značajne ličnosti, kao muzejski materijal se, saglasno Zakonu o muzejskoj djelatnosti, izlaže u prostorijama muzeja ili drugim prostorijama koje omogućavaju propisanu zaštitu materijala.

45. Da li zakonodavstvo, ako postoji, isključuje iz svog područja primjene oružje i municiju koji se koriste za lov i streljaštvo? Ako isključuje, koja se pravila primjenjuju?

Zakon o oružju reguliše pitanje oružja i municije koji se koriste za lov i streljaštvo.

Odobrenje za nabavku lovačkog oružja može se izdati fizičkom licu koje se bavi lovom, a fizičkom licu koje se bavi sportskim streljaštvom može se izdati odobrenje za nabavku sportskog oružja (detaljnije u odgovoru na pitanje 43 b).

Odobrenje za nabavku vatrene oružja može se izdati privrednim društvima i preduzetnicima koja neposredno vrše poslove fizičkog obezbjeđenja i zaštite objekata i dobara i streljačkim organizacijama radi obavljanja djelatnosti, ako imaju obezbjeđen prostor za bezbjedan smještaj i čuvanje oružja.

Za oružje koje je nabavljeno na osnovu odobrenja, privrednim društvima i preduzetnicima izdaje se odobrenje za držanje oružja.

Lovačko oružje ne može se upotrebljavati van lovišta, strelišta ili drugih mjesta koja su određena za vježbe gadjanja, a sportsko oružje se ne smije upotrebljavati van strelišta ili drugih mjesta koja su određena za vježbe gadjanja. Van lovišta, strelišta ili drugog mjesta određeno za vježbe ili

takmičenje u gadjanju, dugo lovačko i sportsko oružje može se nositi samo u navlakama ili kovčezima nenapunjeno, a kratko lovačko i sportsko oružje zaključano u navlakama ili kovčezima u kojima se ne smije nalaziti municija. Streljačke organizacije mogu davati na korišćenje oružje i municiju samo članovima streljačkih organizacija za vrijeme dok se bave gadjanjem na strelištu, a za prenos oružja i municije do strelišta izdaje dozvolu licu koje prenosi oružje.

Saglasno Zakonu o divljači i lovstvu, divljač mogu loviti fizička lica koja imaju dozvolu za lov i lovnu kartu (dozvola za lov se izdaje za svako lovište posebno, a lovna karta za sva lovišta u Crnoj Gori). Navedena dokumenta izdaju se fizičkom licu, izuzev strancu, koje ima položen lovački ispita i odobrenje za nošenje lovačkog oružja i koje je član odgovarajuće lovačke organizacije. Divljač je dozvoljeno odstreljivati samo lovačkim oružjem koje odgovara snazi otpornosti pojedine vrste divljači koja se lovi, a Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, donosi bliži propis o vrsti i jačini lovačkog oružja i minimalnom kalibru i jačini metaka sa kojima je dozvoljeno loviti određenu divljač.

46. Imate li ikakve planove o izmjeni postojećeg zakonodavstva? Molimo da navedete pojedinosti i vremenski raspored.

Zakon o oružju izmijenjen je i dopunjen 29. jula 2008. godine. Za sada se ne planira nova izmjena i dopuna Zakona o oružju.

D. Provjere usaglašenosti sa pravilima o bezbjednosti proizvoda u slučaju proizvoda uvezenih iz trećih zemalja

47. Imate li zakonodavstvo koje propisuje usaglašenost sa pravilima o bezbjednosti proizvoda u pogledu uvezenih proizvoda? Ako je odgovor da:

NE Svi proizvodi na crnogorskom tržištu imaju jednak tretman – princip reciprociteta i ekvivalentnosti u smislu slobodnog protoka roba.

a) Otkad je na snazi?

Zakonodavstvo u Crnoj Gori koje se odnosi na bezbjednost proizvoda jednako tretira domaće i uvezene proizvode. Tako da se ne može dati datum stupanja na snagu nekog posebnog zakonodavstva pošto bi donošenje takvog zakona predstavljalo barijeru u trgovini.

b) Molimo da opišete u grubim crtama (koja služba je odgovorna za granične kontrole i koordinaciju u pogledu uvezenih proizvoda, koji je postupak propisan itd.?)

Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda, transponovana je i Regulatorna (EZ) br.339/93.U članu 15 propisane su obaveze carinskog organa, koji je ovlašćen da u carinskom postupku odloži za tri

(3) dana puštanje u promet proizvoda ili partije/serije proizvoda i o tome odmah obavijesti nadležni inspekcijski organ, ukoliko ustanovi:

- da pojedini proizvodi ili partije/serije proizvoda pokazuju određene karakteristike koje izazivaju opravdanu sumnju da bi mogli imati ozbiljan rizik po zdravlje i bezbjednost potrošača, ili
- da pojedine proizvode ili partije/serije proizvoda ne prate propisane isprave ili da nijesu na propisani način označeni.

Ako u roku od tri (3) radna dana nadležni inspekcijski organ ne preduzme propisane mjere ili u tom roku ne obavijesti carinski organ o preduzimanju mjera, carinski organ će pustiti u promet proizvod ili partiju/seriju proizvoda čije je puštanje u promet odloženo, naravno, ukoliko su ispunjeni drugi propisani uslovi.

Razmjena informacija između organa nadležnih za tržišni nadzor regulisana je članom 12 navedenog zakona, kojim je dalje propisano da informacije predstavljaju obavještenja o:

- primjeni zaštitne klauzule u smislu člana 7 Zakona;
- preduzetim mjerama nadležnih organa i sprovedenim aktivnostima proizvođača i distributera u vezi sa proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik.

Aneksi:

Aneks 1 - Zakon o državnoj imovini, 9, 18

Aneks 14 - Zakon o akreditaciji, 7, 12

Aneks 16 - Zakon o tehničkim zahtjevima za
proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti
proizvoda s propisanim zahtjevima, 6